

DUMNEZEU NU E MORT
Interceptări. Note informative

CRISTIAN TUDOR POPESCU

DUMNEZEU NU E MORT

Interceptări. Note informative

CRISTIAN TUDOR POPESCU

POLIROM

POLIROM

virtual-project.eu

CRISTIAN TUDOR POPESCU (n. 1956, București), absolvent al Facultății de Automatică și Calculatoare București, este scriitor și gazetar, unul dintre cei mai prestigioși din România după 1989. Critic și istoric de film, doctor în cinematografie și media al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, membru al Uniunii Scriitorilor și al Uniunii Cineaștilor. Redactor-șef al ziarului *Adevărul* (1996-2005), al săptămânalului *Adevărul Literar și Artistic* (1992-2005), al ziarului *Gândul* (2005-2008), fondator al platformei Republica. Președinte al Clubului Român de Presă (2003-2008). Realizator al emisiunilor săptămânale de cultură cinematografică *Cine Te Prinde* (ProTV, 2005-2014) și *Cinematepeca* (Digi 24, 2018-2019). Declarat pe baza sondajelor de opinie, de patru ori consecutiv, ziaristul și analistul politic nr. 1 al României, în anii 2005, 2006, 2007, 2008. Deținător al premiului european pentru jurnalism ZEIT-Stiftung. Distins cu Ordine dei Giornalisti, înmănat de președintele Italiei, Carlo Azeglio Ciampi, în decembrie 2004. Premiul Congresului European de SF de la Montpellier pentru volumul *Planetarium* (1987), premiul de excelență al revistei *Convorbiri literare* (Iași, 2011), premiul academic al Uniunii Cineaștilor din România (2011), premiul „Ion Cantacuzino” pentru publicistică cinematografică (UCIN, 2015).

2022 by Editura POLIROM

Pe copertă: © Dotted Yeti/Shutterstock.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

POPESCU, CRISTIAN TUDOR

Dumnezeu nu e mort: Interceptări. Note informative/ Cristian Tudor
Popescu. – Iași: Polirom, 2022

ISBN: 978-973-46-8997-2

821.135.1

Printed in ROMANIA

CRISTIAN TUDOR POPESCU

DUMNEZEU NU E MORT

Interceptări. Note informative

POLIROM

– 2022 –

interceptare 11-01

— O bere?

— Merge o vișinată, că e cam frig, nu mai merge berea, ca astă-vară când murea porcu de zăduf. Numai covidu ăsta nu moare, nici de cald, nici de frig.

— De ce să moară? Că așa vreți voi? Că el este un virus mic și voi sunteți niște oameni mari?

— Păi, pentru că altfel ne omoară el pe noi.

— Nici vorbă. Voi vă omorâți pe voi. Unii dau în neștire cu viruși în stânga și-n dreapta, alții sunt pregătiți să-i ia în bot zbierând că virusul nu există. Virusache n-are de gând să omoare pe nimeni, el se așază unde i se oferă loc și nu face decât cum îi e felul.

— Esca spunea, după ce s-a îmbolnăvit, ea și familia ei, că virusu e nemernic, nemernicu ăsta de virus.

— Asta e o proiecție moral-afectivă. Omul face frecvent așa ceva cu lucrurile, cu animalele, cu plantele. Înjură motorul mașinii că nu merge sau îl roagă prietenește să pornească. Dă nume de om câinilor și florilor, și peștilor de acvariu. Ba chiar omenește și ideile, oricât de abstracte – blestemata absolutizare a ipseității, zice Nietzsche.

— Ce înseamnă...?

— Ipseitate? Ipso facto – prin însuși faptul, nosce te ipsum – cunoaște-te pe tine însuși, ipsațiune – procurarea plăcerii sexuale fără prezența în viu a unui alt corp uman. Ipseitate înseamnă o decupare, o izolare a unei ființări de restul Universului, o izolare întărită prin întoarcere în sine.

— Păi, da, că Esca n-a respectat izolarea, s-a dus la o paranghelie la mare.

— Da, în pandemie. Și fiindcă știa că a făcut o faptă nesăbuită, încerca să se apere subconștient, și absurd, dând vina pe virus.

— ăsta-i omul. Poate să prosopopească și o crăpătură murdară în peretele celulei. Îți amintești *Naufragiatul*, o variantă de Robinson Crusoe, cu Tom Hanks?

— Da, da parcă era cu Pităr Otul...

— Nu, ăla e *Omul Vineri*. În ăsta, Hanks se taie la mână din greșeală, dar își folosește sângele ca să picteze

cu degetele niște trăsături omenești pe o minge de volei marca Wilson, adusă de ape. Îi pune obiectului numele Wilson și îi vorbește, se împrietenește cu el. Când încearcă în disperare să se salveze părăsind insula pe o plută, Hanks îl pierde pe Wilson, luat de valuri... Te întristezi și tu, spectator, te doare sufletul cu care ai înzestrat mingea vopsită de tine...

— Da, acu îmi amintesc, așa e, parcă mi-a dat ș-o lacrimă... Da ce e rău în asta? Eu zic că un om care plânge după singurul lui prieten, o minge, poate să nu fie rău cu animalele și cu oamenii.

— Așa îți închipui tu, ceea ce e tot o proiecție. Sunt destule cazurile de criminali în serie sau genocidari foarte tandri față de mici obiecte sau animale mici, șoareci, gândaci, peștișori. Deficitul afectiv imens, care le permite să omoare oameni fără să clipească, încearcă să-l compenseze subconștient astfel. Lucrurile și animalele au o mare calitate: foarte rar nu-ți fac pe plac. Dacă totuși se întâmplă, atunci nu mai e în regulă. Un mare pucistolog, pesedistolog, sereistolog și istoriozof se filmează pe net străduindu-se să mângâie o pisică. Felida e cât se poate de clar iritată de dezmierdările demonstrative ale personajului, care habar n-are că pisicilor nu le place să le îndoii urechile, trecându-le mâna pe cap, dar vrea să convingă privitorii ce legătură sensibilă poate să întrețină, el, nemilosul gândirolog, cu o biată pisică. Până la urmă renunță, îi dă drumul și animalul o zbughește ca din pușcă. „Lasă că vine ea mai târziu, și-o să mă roage s-o iau în brațe”, ni se dă o asigurare, pe care n-am cerut-o, ca să nu se creadă cumva că pisica nu e supusă.

De fapt, comportamentul ăsta vine din străvechiul animism al populațiilor primitive: a în-sufleți un copac, o piatră, o viețuitoare, un idol cioplit de tine. De ce? Ca să te convingi, tu pe tine, omul, că ai suflet. Dacă toată natura are suflet, atunci rezultă că și eu musai să am suflet. Și o țin unii gaia-mațu chifla asta logică și astăzi, când savanți serioși, cotrobăind prin creierul și inima omului, n-au dat de niciun strop de suflet, doar de un computer formidabil, făcut din gelatină și zgârciuri.

— Știi ce mă gândesc? Că e plin ceru de nume omenești: Calea Laptelui, Ursa Mare, aia Mică, Carul Mare și Mic, Vărsătoru, Câinii de Vânătoare, Lebăda, Capricornu... Oare nu tot de asta?...

— Ba da, bravo, ai înțeles perfect. Numai că ai pus Calea Lactee, care e o galaxie, lângă celelalte, care sunt constelații. Umanizarea stelelor și constelațiilor e făcută ca să vă autoamăgiți că sunteți și voi parte a Universului. Constelația nu este o grupare de stele reală, cum e galaxia, e aparentă: stelele din Săgetător, să zicem, nu sunt deloc situate în același plan, cum le vedem noi, sunt la distanțe diferite de Pământ și foarte mari în adâncime. Dacă numești o constelație Ciobanul cu Oile, deși e la mulți ani-lumină distanță, nu distanță, căci stelele nu sunt coplanare, cum am zis, poți spera că ești dintr-un sat cu ea, că într-o zi o să ajungi pe acolo... De fapt, știi care e marea aroganță din spatele toponimiei cosmice? Să crezi că Universul a fost creat pentru om. Că ontitatea asta meta, acest metamonstru pentru care există mereu un dincolo, un deasupra, un după, este ca să apară omul în... IT. Îi zic IT, în engleză, că nu pot să zic El. Sau Ea. Și să glăsuiască la o vișinată cum că nu există coronavirus.

— Unii zic că nu există, alții că a fost făcut în niște laboratoare și i s-a dat drumu în lume.

— Ambele sunt simptome ale plinătății de sine, ale egolatriei umane. Căci ce e în spatele lor? Trufia că nu poate un nemernic, un nenorocit, un răhățiș de virus, o virgulă, la urma urmelor, să pună în genunchi un om, și mai ales nu pe mine, care sunt deștept. Virusul îi îmbolnăvește doar pe proștii care cred în el. Adică, de ce-ți e frică, de aia nu scapi.

Și mai adânc, găsim aici întâlnirea cu Diavolul. Credința că dacă refuzi, în ciuda faptului că îl vezi cu coarne, cu coadă și copite, și simți mirosul de pucioasă, atunci el n-are ce să-ți facă. Satana are putere asupra ta numai dacă îl validezi ontologic, dacă intri în relație cu el. Ceea ce e tot o formă de îngâmfare a omului. Dacă ești bun cu mine, atunci existența ta e independentă de mine și te numesc Dumnezeu, bunul Dumnezeu. Dacă ești rău cu mine, atunci pot să te declar inexistent, o fantasmă a minții mele, Diavole.

— Păi, atunci, poate că n-ar trebui să stau de vorbă cu tine?

— Uite că stai. Pentru că te gândești că ești singurul în situația asta, că ești Alesul. Iar o aroganță.

(sunete de pian dezacordat)

— Nu. Mai mult mă gândesc că e destul rău și urât în mine ca să vorbesc cu tine.

— Ha. Îmi amintești de un ins care îi spunea nevesti-sii, după niște ani de căsnicie și scandaluri: „Ar fi trebuit să-mi dau seama cu cine am de-a face, de atunci, de când te-ai dat în bărci cu unul ca mine”. Tu ai vrea să scapi de răul și urâtul care zici că sunt în tine?

— Păi, da...

— Păi, nu. Minți și te minți. E răul tău, e urâtul tău, proprii și personale. Ce vrei, de fapt, nu este să scapi de ele, ci să ți le accepte ceilalți, pentru că, altfel, ești foarte tare, ai valoare. Aveți voi un scriitor, propus la Nobel, care zicea că oameni de treabă sunt ratații, marii scriitori trebuie să fie trufași, cinici, duplicitari, meschini, vanitoși, cu cât mai mari, cu atât mai ticăloși, că dacă nu, atunci nu sunt mari scriitori. Noica o zice și el, scurt și îndesat: „Naturile etice nu au geniu”.

E un criteriu tare, dacă i-l aplici lui Eminescu rezultă că e doar un scârța-scârța pe hârtie.

notă informativă 506. sursa: Plătică

Există o grămadă de motive din pricina cărora o ființă umană poate fi tristă. De la dat afară din serviciu, până la a-i fi murit câinele sau a pierdut Dinamo. Indiferent de cauză, tristețea arată cam la fel.

Îmi amintesc însă figura unui om, de meserie ministru, devastată sub asaltul unui val de melancolie inclasabilă. Privea crestele înzăpezite scânteind în soare ale Alpilor, sprijinindu-și falca în palmă și strivind chiștocul în scrumiera vârful. Un abur de lacrimă plutea pe ochii săi de bătrân zeu al găinilor, pradă amurgului în plină zi. Părea să vadă ceva ce pentru restul lumii rămânea invizibil, undeva, la granița dintre înainte și sus.

Rana sufletească i se citea pe chip, așijderea resemnarea în fața unui destin nemilos și nedrept. Un român înjunghiat pe la spate de frații lui.

A oftat și a rostit din rărunchi, clătinând ușor capul, fără să se uite la mine: „Nu mi-a dat și mie măcar un badigard, unu, că nu ceream șapte...”.

Între alte vipuri ale lumii, la Forumul Economic de la Davos, venise și Yasser Arafat. Am relatat într-o corespondență cum, în ciuda gărzilor în civil din jurul lui, am reușit să ajung atât de aproape de liderul Al Fatah încât aș fi putut să-l omor și dându-i cu o măciucă în cap. Cred că adevăratul său bodiguard, cel care îl ajutase să ajungă până la o vârstă înaintată, era însuși Allah.

Așa că l-am întrebat, off the record, nu era un interviu:

„Credeți că dorește cineva să vă omoare, domnule ministru?”.

Și-a aprins următoarea țigară din șirul nesfârșit al fiecărei zile. Cred că fuma și în somn, cu gesturi de somnambul.

„Nu. Cine să mă omoare pe mine? Eu aș vrea să-i omor, pe niște unii care nu sunt în stare să priceapă cum merge economia, dar să dea ordine știu, ca să ducă țara de răpă.”

Dânsul era, la bază, învățător și filatelist pasionat. Partidul îi încredințase conducerea ministerului Dezvoltării.

„Dar, atunci, de ce doriți să vi se dea gardă de corp?”

Trăgea din țigară ca un înecat.

„Pentru că asta înseamnă că statul e conștient de valoarea mea. Că am o misiune importantă și că sunt de neînlocuit. Dacă aş avea badigard, aş fi băgat în seamă, nu vezi că nu mă întreabă nimeni nimic în afară de tine?...”

Aşa era, până și sârbul pe lângă care încercase să se dea în speranța că știe românește se îndepărtase zâmbind.

„Ar putea fi un motiv și faptul că nu sunteți foarte fluent într-o limbă internațională?”

Senchiu, no problem, jiomapel și niet erau cunoștințele, esențializate, de engleză, franceză și rusă pe care le declara în CV.

„Nu, domnule, de ce? Ceaușescu nu vorbea nicio limbă străină, și îi știau toți de frică, de la Nixon la Brejnev. Am translator, să vorbești pe limba ăluilalt e semn de slăbiciune.”

„Nu e, de fapt, un fel de trădare de țară, domnule ministru?”

„Ba da, ziaristule, bine zici. Îți înșeli limba, îți vinzi țara! O să le spun asta și la Partid.”

Se mai luminase la față.

„Bine, dar, mă gândesc, nu puteați să vă angajați un bodiguard privat, de la o firmă? Cât poate să coste?”

„Noo, păi ce să fac cu el? Badigarzi din ăștia au toți șmecherii și hoții. Toți au mașini de jde mii de euro, se duc cu elicopteru la cârciumă, au vile cât castelu și bătauși care să-i păzească. Eu nu sunt nici hoț, nici șmecher, eu sunt ministrul Dezvoltării în Guvernul României, mie să-mi dai sepepist de la stat, că muncesc șaișpe ore pe zi și de ce am eu în cap atârnă soarta țării!”

Ultimele cuvinte aproape le strigase.

„Dar sunteți credincios, ortodox, nu?”

M-a privit lung.

„Sigur că sunt. Mă duc la biserică, cu nevastă-mea, de câte ori am timp, citesc seara din Biblie, am duhovnic, mă spovedesc...”

„Aveți păcate?”

„Cu gândul, fiule, păcătuiesc mult cu gândul.”

„Sunteți credincios, deci știți că ați primit prin botez un înger păzitor, care să vă apere de rele. Nu e mai tare îngerul păzitor decât sepepistul?”

Chelnerul îmbrăcat ca un lord ne-a întrebat dacă mai dorim ceva și s-a retras discret. Se așternea umbra peste munții fermecați de deasupra Davosului.

„Îngerul păzitor, dragule, îți este dat ca să te apere mai degrabă de tine. Necuratul nu-ți poate face rău decât dacă îl lași. Îngerul îți păzește mai întâi sufletul, ca să nu alunece, nu trupul. Dacă tu împiedici îngerul să ajungă la tine, el nu te poate ajuta. Dacă ochiul sufletului îți este închis și urechea astupată, nu vei auzi strigătul de primejdie al îngerului și nici nu vei vedea semnele pe care ți le pune în cale.

Sepepistul poate să te ia în brațe și să te trântască la pământ ca să te scape. Îngerul păzitor e fratele tău întru Domnul, nu e sepepist.”

Vreo zece secunde, am păstrat tăcerea.

„N-ați fi vrut să fiți mai degrabă ministrul Cultelor? Și al Culturii, bineînțeles...”

„Nu, că asta-i ușor. Cu economia-i greu. Să faci la oameni locuri de muncă, autostrăzi, să aibă putere de cumpărare mare, să-și ia case, aici, în țara lor, să facă copii, nu să plece prin străinătăți. Dacă nivelul de trai e bun, să vezi cum răsare și cultura.”

„Dar credința? Depinde și ea de situația economico-financiară?”

„Cum să nu. Când are omul bani, atunci e mulțumit, are un preaplin sufletesc, se duce duminica la slujbă, face donație la Biserică; îi dă lui Hristos ce e al lui Hristos. Dar din dar se face Raiul...”

„Credința în Dumnezeu nu trebuie să fie necondiționată, nu trebuie să continui să crezi și atunci când îți merge rău, sau poate tocmai atunci mai cu tărie?”

„Ba da, dragule, dar asta nu e pentru oricine.”

„Știți, în Olanda, de pildă, unde nivelul de trai este mult peste al nostru, au închis aproape toate bisericile, sau le-au făcut magazine și muzee, că nu se mai ducea lumea...”

„Aia e o țară stăpânită de Diavolul. Acolo se împreunează bărbați cu bărbați și femei cu femei, nu se mai fac copii, se vând drogurile la liber. Când pune ochii Nenumitul pe un popor, nu se lasă până nu-l ticăloșește de tot...”

„Și pe noi nu poate să ne ia dracul?”

„Nu, nu poate ca să ne ia, că aici e Grădina Maicii Domnului. Asupra României stau îngeri de pază, de asta noi ne păstrăm credința noastră ortodoxă, facem Catedrala Mântuirii Neamului. Crezi că Ceaușescu a căzut că așa au vrut americanii și rușii la Malta? Nu, copile, a pierit de Nașterea Domnului, pentru că s-a atins de biserici!”

Seara târziu, am mai trimis la ziar o corespondență despre Elveția ca sanatoriu și teren de golf șprîțat cu zăpadă.

notă informativă 227. sursa: Colea

Lumea poartă măști, oamenii umblă răsfirați, la coadă la case indicatoarele pentru distanța de 2 m sunt respectate.

Nici în supermarketul de scule, instalații și accesorii pentru casă și grădină, din care tocmai ieșisem, lucrurile nu stăteau mai rău. Îmi luasem niște site de chiuvetă și baie, ca să nu se mai înfunde așa repede. Întâi găsisem unele de 1,99 lei bucata, din plastic alb, ca niște centre de pânză de păianjen. Sau ca niște fractali Mandelbrot. Ieftin și frumos, dar dând cu ochii de niște site groase, metalice, cu țămburuș, la 5 lei, ceva m-a împins să iau și două din astea.

Tânăra grăsuță de la casă mi-a aruncat o privire în care se citea interesul. Hai că e tare, oi fi sexagenar, dar sunt și sexigenar. Și chiar dacă port o mască gen Hannibal Lecter.

„De unde le-ați luat p’astea de metal?”, mă interoghează hotărâtă donșoara. Întrebare filtrantă, speram să fie flirtantă.

„Păi, de-acî, de la dumneavoastră.”

„Da, îmi dau seama, dar de unde?”

Ce dracu, crede că am venit cu ele-n buzunar?!...

„Vedeți, la intrare, imediat după sectorul de corpuri de iluminat, domnișoară, în dreapta...”

Chiar vrea să localizeze, să-mi sară ochii, se ridică pe vârfuri.

„A, de-acolo. O să-mi iau și eu, că astea de plastic sunt prea ușoare...”

Îmi înșfac sitele și mă retrag în glorie, dacă nu ca sex-symbol al tinerei generații, măcar ca mentor menajer.

E aproape 9 seara, nu mai sunt mulți clienți în mega-hăul universal. Nu e niciun Rădulescu Mitralieră, sau un alt român adevărat, care să se eroizeze zbierând cu botul liber.

Noua casieră pe care destinul mi-o hărăzește e o brunetă grizonată, în jur de 50, se ține încă bine. Din tot ce am pus în coș, aparatul de marcat refuză să bipăie la o

farfurie vernil și o plăsuță cu cartofi bio. După ce le freacă de câteva ori peste gemulețul cu ochi magic, Anna Magnani pune cumpărăturile mele căpoase deoparte și le marchează pe celelalte. Cuprins deja de presimțiri, mă bate gândul să-i spun să nu se mai consume, că renunț la ele. Dar de farfurie chiar am nevoie, pe ultima am spart-o azi-dimineață...

Anna ridică receptorul telefonului „scurt” și începe o convorbire ca între naveta spațială și centrul de control al misiunii: „Și la cartofii ăștia ce puii mei să bat? Că așa face astea bio, nu merge cu nimic”. Încearcă codurile salvatoare ce i se transmit, și nimic – cartofii mei parcă au creier și nu se lasă manipulați.

„Doamnă, zic, lăsați barabulele (n-aș ști să vă spun exact de ce am folosit cuvântul ăsta; poate din milă pentru că e mult prea rar rostit prin București) și faceți cumva cu farfuria...”

„Nu mai vreți cartofii?”, ridică Anna niște sprâncene vag acuzatoare.

„Păi, nu, pentru că mă costă prea mult.”

„Da, e mai scumpi, da n-ați văzut prețu când i-ați luat?”

„Ba da, stimată doamnă. Dar acum stau degeaba pe lângă cartofii ăștia de... peste cinci minute. Știți, timpul e bani. Așa că, acești cartofi se scumpesc cu fiecare secundă pe care noi doi o petrecem împreună.”

Mă privește apăsător și începe să bată cifre pentru farfurie: „Domnule, eu am vrut să vă fac un favor”. Icnesc și prin cap îmi trece aiurea-n tramvai „fața-me um favor” în portugheză.

„Stimată doamnă, îmi pare rău să vă spun că nu vă aflați în poziția de a-mi face o favoare...”

„Bine, să zicem atunci că am vrut să vă ajut, să vă dau un ajutor, că nu-i treaba mea.”

Carevasăzică, eu eram un fel de vânător-culegător rătăcind prin junglă și făcusem alegerea greșită. Iar Anna era o zeităte binevoitoare a locului.

„Nici asta, doamnă Magnani...”

„Eu sunt Marcela”, precizează Anna fără să se supere, arătându-și insigne de plastic din piept.

„Da, doamnă Marcela, adică nu, dumneavoastră n-aveți cum să mă ajutați. Și acest cuvânt e nepotrivit, căci nu eu am creat situația de față. Am luat niște produse de pe raftul colosalului dumneavoastră magazin, n-am venit

cu ele de altundeva. Treabă aveți, treaba dumneavoastră este să scanați mărfurile. Dacă nu puteți, și mă faceți să pierd timp și energie, pentru că le-am transportat degeaba până la casă, compania care v-a angajat îmi datorează despăgubiri.”

De data asta, uitătura pe care mi-o aruncă sclipește de dispreț. În sfârșit, se aude un bipăit eliberator. Anna Magnani dă un brânci farfuriei care se duce hârjâind până la capătul tejghelei înclinate. Plasa cu cartofi o aruncă undeva în spate. O clipă îmi trece prin minte condica de sugestii și reclamații. Să chem un supervaizăr, pe șeful instalației, să fac un tocșou cu el și să... și să... Și să?

În hangarul ăsta ar putea să încapă trei Boeinguri 747 și vreo câteva elicoptere. Sau toate tirurile cu echipamente pentru concertul Michael Jackson. Sau toată populația României așezată în stive.

Cum am ajuns acasă, am pus una dintre sitele de plastic de 2 lei la chiuveta din bucătărie și am dat drumul la robinet, destul de tare. În câteva secunde, dantelăria fractală s-a ridicat pe apă, făcându-și inutilă existența – orice resturi de mâncare se puteau strecura pe dedesubt. M-am calmat numai după ce am pus sitele metalice și le-am aruncat pe alea din plastic.

notă informativă 719. sursa: Tanta

Aveam la *Adevărul* un șofer bătrân. Erau mai mulți din vremea *Scânteii*, dar nea Manea transporta tovarășii la consfătuiri și chefuri scăzute încă din 1947, când Casa Scânteii nu exista. Ziarul își avea sălașul pe strada Belvedere 8, în fostul palat al lui Pamfil Șeicaru.

În 1950, primele detașamente de voluntari au început șantierul palatului Iskrei românești. Finanțarea construcției s-a făcut prin subscripție publică: omul muncii dădea bani și primea un cartonaș pe care scria Casa Scânteii 5 lei, 20, 30 sau 100. Pentru membrii Comitetului Central s-au tipărit cartonașe de 1.000 lei. Maică-mea a păstrat până la moarte acțiunea ei de 20 lei la Casa Scânteii.

Poporul a plătit din buzunar ca să poată fi bătut în cap cu organul Partidului.

Nea Manea era un narator fenomenal, perfect creditabil. De ce? Pentru că nu avea niciun strop de imaginație. Știa cuvinte puține, pe care le învârtea în fel și chip, însă era dolidă de aduceri aminte – la câți ștabi cărase...

Nealterată de cultură, fără zăbala educației, vorbirea lui nea Manea lăsa să țâșnească adevărul ca țiteiul.

Câte nu mi-a povestit... Prinsese drag de mine, că n-aveam ștaiful foștilor scântești. Întâmplări cu Sorin Toma, cu Brucan, Popescu-Dumnezeu, Ion Iliescu... Poate-o să vi le spun într-o zi, cu toate că e greu să egalez geniul de Ion Creangă al asfaltului care era nea Manea.

Astăzi, mă fac recorderul lui pentru un moment poetic cu Tudor Arghezi.

„Eu îi duceam banii lu maestru Arghezi.”

„Așa-i ziceai, nea Manea, maestre? Îi plăcea să-i zici maestre?”

„Nu știu, păi, ce, nu erea bine?”

„Arghezi cam avea obiceiul să-și bată joc de maestri. Maestre!, zicea, vorba asta scurtă este ca mângâierea porcului pe burtă.”

„Ha, ce bună e! Nu, nu să supăra. Cum să să supere, când veneam la el cu dar de bani?”

„Ce bani?”

„Păi, îi publica la ziar poezii și, cum le zice, tablete.”

„Asta, când nu mai era interzis.”

„Da, prin '53-'54. Să dăduse cu stăpânirea, erea prieten cu tovarășu Dej. Aveam sarcină să-i duc mereu plicu. Și îl plătea, tată, lua pă o poezie cât leafa mea p-o lună.”

„Da de unde știai matale câți bani lua? Câți bani erau în plic? Deschideai plicu?”

„Nu, dom Popescu, că erea lipit și șampilat. Și, oricum, io n-am treabă io cu banu altuia, nu umblam io la el. Îl desfăcea maestru.”

„De față cu matale?”

„Da, domle, de față cu mine. Mă chema la o mesuță de lemn bătută-n pământ, cu două bănci, acolo, la el în grădină, să gudura câinii și pisicile pă lângă el.”

„La căsuța lui, la Mărțișor?”

„Ce căsuță, că erea conac, avea vo dooj dă camere. Conu Zaharia zicea că Arghezi și-o făcuse lângă pușcăria Văcărești, unde-a fost băgat nește ani, ca să vină nevastă-sa, cu mâncarea caldă, la caz că îl bagă iar la beci.”

„Care conu Zaharia?”

„Păi, Zaharia Stancu, care-a fost șefu ăl mare la scriitori. Am fost cu el de multe ori, l-am dus și la ceceu. Odată l-am dus acasă, erea beat rangă, îmbătrânise, și când l-am dat jos din mașină zbiera la mine: am bani, bă, Maniule, am bani să vă-ngrop, da nu mi să mai scoală, bă! Da nu să lăsa, conu Zaharia, a intrat un scriitor, nu mai ții minte cum îl chema, la el în birou, că nu erea secretara în anticameră, și l-a găsit că îi dădea limbi la secretară. Da nu-l mai băga iar.”

„Ce să bage? Unde?”

„Pă maestru Arghezi, la pârnaie, nu-l mai băga, că acuma erea boier mare la comuniști.”

„Așa, și îi dădeai plicu cu bani...”

„Da, mă pofta să stau în fața lui la mesuță. Da nu mi-a dat și mie o dată o cinzeacă, o vișinată, un șpriț, ceva, că avea gospodărie mare...”

„Păi, cum să-ți dea, matale nu erai de serviciu cu mașina?”

„Ba ereum, și ce? Treaba mea. Dom Popescu, eu ereum șofer la tovarăși grei, nu să lua Miliția de mine nici dacă omoram pă cineva...”

Aici, nea Manea și-a făcut cruce de două ori.

„Îmi punea coana Paraschiva un castron dă cireșe pă masă, să nu stau cu dinaintea goală, da eu mă stric la burtă din bolbotine de-astea...”

Îi dădeam plicu și întâi îl pipăia, îl cântărea, îl întorcea dă pă luat pă plătit, să uita la șampilă și la lipitură.”

„Și dac-ar fi fost desigilat, nu mai lua banii?”

„Io știu? Nu știu ce să zic. Da așa făcea cu fiștecare plic. Pă urmă îi aducea coana Paraschiva un cuțitaș cu mâner frumos și tăia plicu, și deșerta sutele pă masă...”

Lua una și o ducea în dreptu ochilor. Să uita în soare la ea, lung, da să uita și când nu erea soare. Întâi la fața cu Casa Scânteii...”

„Era pe sută atunci Casa Scânteii?”

„Da, pă spate. P-ormă să uita la Bălcescu, pă față. Așa să uita la toate, la lumină. P-ormă le strângea, le bătea de masă și le punea la loc în plic. Și io plecam.

M-am gândit și io câteodată de ce făcea așa maestru Arghezi... Crecă să uita să vază dacă nu e falși banii, l-o fi plătit careva vodată cu bani falși și să uita să nu mai fie o țeapă. Da asta poate s-o fi pățit înainte de război, că la comuniști nu să putea, toți banii erea buni.”

notă informativă 280. sursa:

Mielu

„Domnule Popescu, Hagi îmi datorează un Mercedes.”

„Păi, și dacă vi l-ar da, așa, public, l-ați lua?”

„Poate l-aș lua, poate nu. Dar el ar trebui să mi-l dea.”

Discuția avea loc la un suc, pe o terasă, după ce Adrian Păunescu îl readusese la Națională pe Hagi, deși acesta se retrăsese oficial. Practic, într-o emisiune de televiziune, Păunescu i-a forțat mâna, sau mai exact piciorul, celebrului fotbalist punându-l în situația de a trece drept nepatriot dacă nu accepta – urmau meciuri de calificare cu Ungaria. Și pentru această operațiune, domnul Păunescu voia recompensă un Mercedes.

O relație cu Adrian Păunescu însemna un troc continuu. Îți dau și o să-ți cer cât de curând ceva în schimb. Ce? Orice.

Traficul de influență sentimental era specialitatea lui.

Am avut odată un moment de apropiere afectivă, legată de literatură; trei zile mai târziu mă suna să scriu ceva despre Ștefan Andrei, fostul ministru de Iesterne al lui Ceaușescu, „că e ziua lui, domnule Popescu, și merită”. Am refuzat net, nu nutream nici măcar respect pentru acel „intelectual” – gablonț, slugă preaplecăta a dictatorului, care, întrebat fiind, după ’90, de ce n-a scos un cuvânt când Ceaușescu s-a apucat să distrugă satele românești, a răspuns că n-a auzit de așa ceva, „eu mă ocupam cu politica externă”.

Se considera genial. Era un uriaș egolatriu – egoul îi invada, în tripartiția freudiană, atât idul, cât și supraeul. I se părea firesc ca toate femeile cu care se culca să simtă că le-a pus pe viață Dumnezeu mâna-n cap, sau în altă parte a corpului. Căderea lui Ceaușescu fusese orchestrată de istorie pentru ca el, Adrian Păunescu, să devină martir. *Vremea* lui Adrian Păunescu era nu doar titlul unei reviste, era, în sufletul lui, numele unei epoci din istoria României – „Această Românie care trece/ Îmi

dă și mie dreptul meu la somn/ Deși, în secolul nouăsprezece/ Aș fi putut să-i fiu martir și domn”.

L-am întrebat odată cum se iscă în el actul poetic, cum îi vine să scrie poezie. Mi-a răspuns cu o poveste de la Marin Preda.

„Nea Marin își adusese și el o muiere într-o noapte. Dar, ce să vezi, scârbavnicul mădular nu voia să se scoale, și pace, din somnul cel de moarte. Știi cum e, când e să nu fie. Chinuială, nasol, conversații despre lume și viață. Aia, săraca, se străduia și ea cum știa – tot nimic. Dimineța, femeia se îmbracă să se ducă acasă. Avea o fustă neagră scurtă și chiloți viorii. Stând cu spatele, se apleacă să-și tragă fermoarul cizmei. La care, Marin, iluminat, îi strigă: «Stai așa!». Așa și cu poezia, dom Popescu!”

S-a supărat rău pe mine când am scris că Adrian Păunescu are pe dinăuntru o statuie din ciment a lui Adrian Păunescu, în mărime aproape naturală. Dar știți de ce? Pentru că nu alesesem bine materialul. „Da, domnule, poate că am statuia mea în mine, poate că îmi am și mormântul pe dinăuntru, mormântul o fi din ciment, dar statuia?! Statuia mea trebuie să fie de lemn câinesc, de lut, de sare neagră!...”

Ceea ce nu-l împiedica să aibă momente de sinceritate sarcastică cu sine însuși. În anii '90, am scris despre un grup de parlamentari români care, fiind prea ocupați să nu rateze niște gustări la bufet, lipsiseră din sală la o decizie în defavoarea României, luată la Strasbourg. Respectivii, între care și Păunescu, m-au dat în judecată. În instanță, mi-am pledat cauza folosind expresia „Procesul mațului gros”. Unul, pe nume Rădulescu-Botică, a sărit să protesteze. La care Păunescu, zâmbind tandru, i-a zis acelui buhai, la fel de burduhănos ca el: „Și ce, mă, Botică, tu n-ai decât intestin subțire? Auzi, ce bine sună titlul ăsta, Procesul mațului gros!...”

Apetitul lui de a fi iubit era nesfârșit. Nu acel „Iubește-mă, că te ia mama dracului!”, al tiranilor de diverse dimensiuni. Păunescu voia să te corupă să-l iubești. Și această iubire să nu înceteze niciodată, chiar dacă el nu te-ar mai fi băgat în seamă.

I s-ar fi potrivit rolul lui Jean Broască, senzitivul nebun al lui Süskind, cel care, dorind atroce să fie iubit, creează, din miresmele a 25 de fete ucise, parfumul

suprem – cei ce îl respiră, indiferent de sex și de cât îl urau până atunci, cad în adorația lui Broască...

Dar nu, Adrian Păunescu n-ar fi luat viața nimănui, pentru nimic în lume. Era găman, posesiv, plin de sine până peste cap, libidinos, unsuros, degrabă lăcrămos, dar avea o calitate uluitoare pentru pozițiile înalte în care s-a aflat pe scara socială: nu era un om rău. Dimpotrivă, voia să facă binele, chiar dacă, pe urmă, nu uita să-ți amintească mereu de asta...

Adrian Păunescu compătimea cu cei ce sufereau de ceva. Cred că lipsesc două versuri din opera lui poetică, ce ar fi fost să sune așa: „Durerea vieții mele are febră/
De pietoni călcați pe zebră”.

Acum, Păunescu Adrian, cu tot ce v-am spus și cu altele, nu mai este. Rămân cuvintele să vorbească pentru el. Și vorbesc, cum pare că vorbesc copacii în furtună, sau păsările, când se lasă seara, sau râurile, când inundă țara...

notă informativă 803. sursa: Caloian

Râde niște unii ca proștii de domnul Cosmin Butuza, secretar de Stat în guv. Dăncilă, că a spus: „Să punem Centenarul pe tricoaiele noastre”. Cică a inventat un plural eronat pentru tricou.

Eronați sunt răzăreții ăștia. Domnul Butuza e unul din cei mai profunji români care eu i-am văzut în viața mea.

El a făcut vorbire despre un lucru foarte mare. Spre deosebire de toate popoarele planetei, românii are câte trei coaie, două între picioare și unul în căpățână, care să mai numește și neuroi.

De aia, cu guv. Dăncilă la președinția Consiliului UE, o să le-o tragem la toți, germani, francezi, americani, soroși, bruxeli, și la țigani, de-o să-i ia dracii. (Duoamna premier avea și dânsa o bijuterie din asta, un coleus în cap, din naștere, dar și l-a operat când și-a schimbat cuafura.)

Ideea mi să pare excepțională.

1 Decembrie să ne găsească pe toți cu 100% șampilat pe frunte și pe chiloți.

interceptare 11-10

— Nu te cărăbănești și tu undeva? Pe vremea Ciumei Mari, a Morții Negre, nobilii și orașenii mai înstăriți fugeau la țară, pe la moșii, ca să scape cu viață. Și mătăluță ești în categorie de risc, bătrânelule...

— Păi, ăia puteau, că erau avuți. Eu trebuie să muncesc ca să trăiesc, aci, la oraș. Foamea nu știe de covid.

— Ha. Așa e, covidul încungiuță, foamea dă de-a dreptul. Dar să știi că se muncea și-n izolarea de ciumă. Ca și acum, se muncea de-acasă. Tinerii nobili și signorinele lor își spuneau istorisiri de amor în vila de lângă Florența unde se ascunseseră de molimă. Și Boccaccio le pune pe hârtie. I-a ieșit o carte care se vinde foarte bine și azi, după aproape 700 de ani.

— Da, am citit-o. Mi-a plăcut mult povestirea cu Alibec, virgina care se face pustnică îndrumată de un călugăr, ca să-l bage pe Dracu în Iad, să nu mai facă atâtea rele prin lume. Eu îl am pe Dracu în mine, care scoate capul, tu ai între picioare Iadul, măi, fată. La început, Alibec s-a cam strâmbat, dar pe urmă îi zicea călugărului, părinte, să-l mai băgăm pe Dracu în Iad, că doar de aceea am ales calea sihăstriei întru Domnul. Și călugărul, hrănit mai mult cu ierburi, sufla cam greu...

— Ha. Boccaccio e primul care face o bășcălie cruntă de oamenii Bisericii și de sfințenia lor așa-zisă. Sunt destui pe la noi care și astăzi își fac cruce și nu vor să asculte așa ceva.

— Știu, cum dracu... Dar ce vreau să te întreb, m-am gândit de multe ori, de ce o cheamă pe fata lui Boccaccio din secolu paispe ca pe fotbalistu ăla gras de la Slobozia, sau de la Giurgiu, Denis Alibec?

— Grea întrebare... Ce legătură să fie între numele feminin Alibec din Florența la 1350 și numele fotbalistului de acum? Cel mai probabil, Alibec în românește vine de la Ali Beg, din turcă, înseamnă prințul Ali. Hai să-l rupem în două și pe Alibec. Ali... era un nume cunoscut în Italia pe vremea lui Boccaccio? Ce zici?

— Păi, nu știu... Intraseră turcii în Europa?

— Încă nu, abia luaseră Gallipoli de la bizantini, în 1354. Dar Ali e un nume arab, nu osmanlău. E numele vărului-ginere al Profetului, urmașul legitim al lui Mahomed pentru șiiți. Ali înseamnă „Sublimul Exaltat”. Boccaccio avea de unde să-l ia, cum să nu, de la maestrul lui, Dante. În *Infern*, Ali, și chiar Profetul Mahomed însuși, sunt spintecați de diavol cu sabia în formă de cruce, căci Dante considera Islamul o erezie plecată din creștinism, iar Șiiia lui Ali o divizare în Islam. Prin urmare, erau pedepsiți potrivit păcatului lor, cu tăierea perpetuă în două.

— Așa. Și bec?

— Bec, probabil, de la *beccare*, a mânca aïdoma unei păsări, a ciuguli. Carevasăzică, Alibec, păsăruica înfometată de sublima exaltare, adică ciugulește orgasme pe pâine!... Hai, că-i tare, să-nnebunești!

— Păi, da, că și Alibec ăsta am auzit că o ține mai mult cu femeile, decât cu antrenamentele... Un ceai vrei?

— Ce ceai, un prosecco n-ai?

— N-am, bre, m-am lăsat de băutură, nu mai pun strop în gură. Dar o să-ți iau pentru data viitoare.

— Bine faci că nu mai bei. Ai sărit de 60. Brâncuși zicea că bărbatul e bine s-o termine cu băutura după 60 de ani.

— Ce-i drept, mi-am cam făcut suma, până acum am băut o Dâmboviță și-o Prahovă...

— Mai știi un boșorog ca tine, altfel băiat deștept, care zicea: nu beau vin roșu, că-mi crește tensiunea și mi se umflă guta, nu beau vin alb, că-mi cauzează la diabet, așa că mă concentrez pe roze! A mierlit-o înainte să-l ia covidul...

(porțiune din înregistrare ininteligibilă)

— Așa, frățicule, ia uite ce frumusețe de butelcă, brut roze prosecco, vinul poeților!

— Da, roze, că tot vorbeam...

— Da, o să vorbim, și-o să bem. Fiindcă nu poți numai să vorbești, trebuie să mai faci ceva. De ce?

— Păi, e mai bine așa, decât pe uscat...

— De ce e mai bine? Că aici nu e vorba de a îngurgita niște lichide, alcool sau ceai. Asta poți s-o faci și fără să vorbești.

— Poți, da nu-i a bună dacă ai ajuns să bei singur.

— Problema e că dacă doar vorbești, dacă n-ai nicio funcție, nu ești într-o ședință, atunci, oricât de bou ai fi, te încearcă senzația pălăvrăgelii. A faptului că nu faci nimic, doar vorbești. Și că vorbele tale, în afară de a pune aer în vibrație, nu vor însemna nimic în această lume. Pe când, dacă bei, dacă fumezi, dacă ronțai ceva, asta îți dă un aer de *sprezzatura*, adică de șmecher natural. Mai exact, nonșalanță. De ce vrea lumea la cârciumă și se dau de ceasul morții că nu-i lasă guvernul din cauză de covid?

— Eu, c-am fost de meserie, cred că e pe dos, bre. Omu vrea să bea, dar îi e târșă oareșcum să bea și-atât, trăncăneala e un motiv ca să te chitrofonești cu conștiința împăcată.

— E posibil și asta. Uite, noi de ce stăm la o masă? De ce nu discutăm plimbându-ne printr-un parc? Aristotel și învățăceii lui a rămas că așa făceau, peripatetizau, vorbeau mergând împreună pe aleile Liceului.

— Chiar, de ce nu ne plimbăm? Să facem așa data viitoare.

— De ce nu chiar acum?

— Din cauză că mi-e lene.

— Ha. Lenea, da, lenuța, poate că ăsta-i viciul cel mai tare. Dar să-ți mai spun ceva. Ai auzit expresia asta: ăla gândește cu picioarele, treaba e făcută cu picioarele. Sau: e făcută pe picior. Sau: îmi bag picioarele. Prost ca o ciubotă. Unde-ți stau picioarele, îți va sta și capul. Nu e o distanță atât de mare între creier și picioare pe cât pare prin poziția noastră bipedă. Orice patruped, dacă nu se ridică pe picioarele din spate, are creierul mai aproape de labe, de copite, decât omul: ipotenuza e mai mică decât suma catetelor. Comparația cu picioarele înjosește creierul. Ceea ce nu e corect. Mersul ajută gândirea, o limpezește, o întărește. Nu degeaba se plimba de colo-colo Aristotel când ținea un curs. Nietzsche umbla și opt ore pe zi: „Toate gândurile mari se nasc în mers”, așa zicea. Kierkegaard, la fel. Rousseau: „Nu pot gândi decât mergând. Mintea mea nu funcționează decât odată cu picioarele”. La Kant era invers: se plimba ca să-și odihnească creierii, la aceeași oră, pe același traseu, prin Königsbergul de care nu s-a îndepărtat niciodată mai mult de o sută de kilometri. O singură dată se zice că s-a abătut din drum, ca să afle de la trecători *breaking news* despre Revoluția Franceză în desfășurare.

— Nici când era mai tânăr?

— Ba da, în tinerețe mai mergea alături cu drumul, cu orice drum, când se îmbăta serios cu vin roșu.

— Da, da cred că ăștia mergeau singuri, nu câte doi. Că dacă ar fi umblat doi sau mai mulți filosofi din ăștia mari, se simțeau înghesuiți și pe un bulevard cât Victoria Socialismului la unu noaptea, în pandemie.

(zgomot de înaltă frecvență)

— Corect, s-ar fi criticat unii pe alții până la îmbrânceanță. Kant, mai ales, că el era cu critica. Și totuși, Kant ăsta, care a criticat tot ce i-a căzut sub ochi, știi care au fost ultimele lui cuvinte?

— Nu știu, de unde să știu, ce, eram lângă el când a dat ortu popii?!

— A zis: „Es ist gut”.

— Asta înseamnă că e de bine.

— Da, adică asta, faptul că mor, nu e rău, cum cred toți, e bine. Moartea e bine. De fapt, murirea e bine.

— O fi zis așa ca să-i liniștească pe ai lui, care îi stăteau la căpătâi: nu sufăr, nu doare, e bine...

— Posibil, dar pot fi și alte explicații. Kant își pierdea rapid memoria în ultimul an de viață, poate o fi avut Alzheimer, așa că atât a mai putut să producă creierul lui în clipa aceea: *es ist gut*. O propoziție simplă, aproape copilărească. Însă, dacă mai raționa, nu cred că un filosof al moralei ca el nu o încărca, de fapt, cu un sens profund. În conștiința umanității, moartea e Răul Absolut. Poate că nu s-a gândit numai la îngrijorarea celor din jur față de suferința lui, poate că s-a gândit și la frica lor personală de moarte. Și a vrut să le facă un ultim dar, în momentul accesului său la transcendență: „Nu vă fie teamă, prieteni, Marele Rău nu e rău, e bine. Mor de moarte bună”. Ca și cum ar fi mângâiat pe cap niște copii speriați.

— Păi, și nu se întâlnește aici cu Hagi? Că Hagi a zis, i-adevărat, despre viață, nu despre moarte, să fie bine, ca să nu fie rău?

— Ha. Nu știam că ești așa de microbist. Da, marile spirite ajung întotdeauna să se întâlnească. Lumea râde de Gică pentru că, în prostia ei, crede că Gică e prost. De fapt, e cât se poate de adânc. „Să facem să fie bine, ca să nu fie rău.” Așa sună citatul exact. Ia să ne gândim. Hagi spune că Răul este immanent acestei lumi. Ca Kant.

— Nu știu ce înseamnă immanent.

— Immanent e ceva ce ține de natura, de esența unei entități și acționează din lăuntrul ei. Moartea, de pildă, e o imanență a viului, e scrisă în structura lui interioară. Tot ce e viu o să piară, indiferent de condițiile exterioare. În fiecare clipă, în natură mor mii de ființe vii, fără lumânare, cruce sau înmormântare. Omorâte sau nu de om.

— Am văzut o știre despre o meduză care nu moare, și ia mereu viața de la început.

— *Turritopsis nutricula*, așa se numește. Trăiește în Mediterana și în Marea Japoniei. Afirmația că e nemuritoare nu-i decât o îngroșare de senzație. Celulele din care este alcătuită, când îmbătrânesc, sunt înlocuite cu unele tinere, imature sexual. Adică tot mor, dar mormântul nu e în exterior, e chiar corpul meduzei. Ea cade pe fundul apei și se transformă într-o gelatină informă, din care răsar apoi polipi noi. Când moare un om, e îngropat în pământ, putrezește, materia lui vie îngrașă solul, din care răsar plante, mâncate de animale, mâncate la rândul lor de oameni pentru a da naștere altor oameni. La celenterata asta ciclul se petrece în ea, e cum ziserăm, immanent. Ca și cum dintr-un om mort ar crește muguri de om. Să fii propriul tău mormânt.

Carevasăzică, imanența Răului. El se naște și crește mereu în tot ce e Viață. Poate și în Neviață există Rău. *A black hole*, o gaură neagră să fie mai rea decât o pisică albă. Cine știe?

— Păi, nu știi tu, care le știi pe toate?

— Ba da, dar zic și eu de dragul conversației. Hagi spune, foarte însuflețit, fă să fie Bine că altfel vine Răul peste... peste... peste ce?

— Tine. Peste tine.

— N-ai găsit altă rimă. Nu, vine peste noi, nu numai peste tine. Deci, dacă nu faci Binele, consecința nu e că nu se întâmplă nimic, ci că Răul crește și va ajunge să copleșească lumea. Prin analogie cu legea creșterii entropiei, se poate formula o lege a creșterii Răului în univers. Ea poate fi frânată doar prin a face Binele. Atenție, nu a face bine, a face Binele.

— Ce diferență este?

— Un chirurg trebuie să facă bine, adică să opereze performant. Când taie, nu trebuie să se gândească la binele celui de pe masă, nu trebuie să fie simțitor, iubitor

de oameni, trebuie să fie bine, foarte bine ce face. Dacă e plin de foarte binătate pentru umanitate, poate să-i tremure mânuța și pacientul se duce sulii de suflet. Dar și un chirurg care prelevează organe de copii furați poate să facă operațiunea asta bine, foarte bine. Făcând, în același timp, Răul. Deci, poți să faci bine, fără să faci, fără măcar să vrei Binele. Poți să fii un virtuoz, și deloc virtuos.

Asta s-ar fi putut înțelege dacă Gică Hagi spunea doar să facem să fie bine. Continuând însă aparent redundant, ca să nu fie rău, marele nostru fotbalist impune cosmic morala dincolo de *techné*, de artă și meșteșug.

notă informativă 914. sursa: Corneliu

L. Pop Genunche, PSD, fost ministru al Educației, după ce a comis abjecția de a-i numi naziști pe cetățenii români de origine germană, a trecut la insultarea inteligenței românilor fără trimiteri la origine.

Individul se declară profesor de matematică, absolvent al unei facultăți de matematică din Cluj.

În manualul tipărit de Ed. Didactică și Pedagogică, desemnată de ministrul Pop ca unică editură de manuale școlare, apare scris așa: „ $12 < 16$. Adică, citim: 12 este mai mare decât 16”. Această afirmație aiuritoare pentru elevi, L. Pop Genunche încearcă s-o justifice astfel: „Deci, în baza numerică 10, 12 este mai mic decât 16, în altă bază numerică, 12 s-ar putea să fie mai mare decât 16, adică în baza 5”.

În primul rând, zicerea lui L. Pop nu are nicio legătură logică cu chestiunea. În fragmentul din manual nu se spune nimic despre baza de numerație. Se spune doar, în mod greșit, că simbolul „ $<$ ” înseamnă „mai mare decât” și atât. Ce face L. Pop este ca și cum ai încerca să justifici afirmația „melcul aleargă mai repede decât iepurele” cu argumentul „s-ar putea ca melcul să fie mai rapid, dacă iepurele e mort”.

Apoi, dacă o luăm ca atare, ce ne spune conjecția lui L. Pop? Că numărul scris 12 în bază 10, dacă e trecut în bază 5, poate fi mai mare decât numărul scris 16 în bază 10, trecut, la rândul lui, în bază 5.

Ce este baza de numerație? Este numărul de simboluri distincte folosite în scrierea unui număr. Bază 2, de pildă, înseamnă două simboluri, 0 și 1. Bază 4 înseamnă patru simboluri, 0, 1, 2, 3. Bază 16 înseamnă șaisprezece simboluri, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, A, B, C, D, E, F.

Prima bază de numerație din istoria omenirii a fost 1. Adică, omul cavernei folosea un singur simbol, „I”, bețișorul, pe care îl scrijelea de câte ori era nevoie. Pentru 12 aveam IIIIIIIII. Pentru 16, IIIIIIIIIIII.

Sistemul bețigaș a funcționat câtă vreme lucrurile din jurul primitivului erau puține: o bătă, cinci piei, șapte mere pădurețe, zece copaci, treizeci de oameni. Odată cu revoluția cognitivă și agricolă, care au dus la înmulțirea oamenilor și posesiunilor lor, era nevoie de numere mari, care nu mai puteau fi socotite cu bețigașe, că îți trecea viața. Așa a apărut ideea grupării bețigașelor în pachete și a poziționării simbolurilor.

În loc să se mai scrie 12 cu douăsprezece bețigașe, se iau zece bețigașe și se notează cu 1 (un pachet). Mai rămân două bețigașe. Deci, putem scrie scurt: 12. La fel, 16.

De ce zece? Pentru că omul are la mâini exact atâtea degete, pe care a socotit la începuturi.

Dar pachetul poate fi și de cinci bețigașe. Atunci, în douăsprezece bețigașe avem două pachete de câte cinci și mai rămân două bețigașe – vom scrie 22. Pentru 16, trei pachete și un bețigaș, deci 31.

$22 < 31$, adică 22 este mai mic decât 31, așa cum 12 era mai mic decât 16. 12 nu a devenit mai mare decât 16 prin schimbarea bazei de numerație în 5, cum cugeta L. Pop.

Și nici nu poate deveni, niciun număr, în nicio bază! – ca să înțeleagă și repetentul L. Pop ce ineptie a debitat.

Să luăm, de exemplu, pentru fixarea ideii, primele zece numere în bază 2, specifică computerelor.

Bază 10	0 – 0	Bază 2
	1 – 1	
	2 – 10	
	3 – 11	
	4 – 100	
	5 – 101	
	6 – 110	
	7 – 111	
	8 – 1000	
	9 – 1001	

Se observă că toate echivalentele binare ale numerelor în baza 10 sunt, ca și acestea, ordonate strict crescător, niciunul nu este mai mic sau egal cu precedentul. Dacă ar fi cum zice L. Pop, toate calculatoarele din lume ar crăpa instant!

De ce este așa? Pentru simplul motiv că bețigașele, oricum le-am grupa, tot atâtea rămân!

Baza de numerație nu este decât o împachetare codificată a operației de adunare. Dacă ar fi așa cum zice L. Pop, ar rezulta că o proprietate elementară a adunării numerelor naturale, asociativitatea, $1 + (2 + 3) = (1 + 2) + 3$, ar fi desființată!

Există, firește, și o demonstrație riguroasă, bazată pe Teoria Numerelor, a tot ce am povestit aici pe înțelesul tuturor.

Întrucât am făcut o demonstrație, trebuie să avem și o concluzie.

Gândirea profesorului de matematică L. Pop, situată sub nivelul omului de grotă, conține tot atât adevăr cât asasinatul și lovitura de stat ale șefului său, L. Dragnea.

Dar nu pot să închei fără a cita din altă colegă a lui L. Pop, dna prof. univ. Ecaterina Andronescu, care, încercând să justifice idioțiile de limbă ale lui Genunche, a argumentat așa: „Totuși, e profesor de matematică, nu de limba română”.

P.S.

În timp ce scriam această notă, școala din Cluj îmi mai trimite un semn educațional. Mă sună un ins, n-am reținut cum îl cheamă, care se recomandă asistent al profesorului Dafin Mureșanu, de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”. Îmi propune să particip la un congres pe teme de reabilitare neuropsihiatrică în Málaga, Spania. „De ce”, întreb, „credeți că aş putea servi drept caz de studiu?”. „Nu”, râde afabil asistentul, „dvs. n-o să aveți nevoie niciodată de reabilitare neuro, noi dorim să realizăm la Málaga o intersecție pozitivă a elitelor presei cu domeniul”.

Așa a zis, să-mi sară ochii, intersecție pozitivă!, o să țin minte sintagma asta. Sunt curios ce „elite ale presei” invitate se vor intersecta pozitiv cu Málaga, unde am auzit că e și-un vin de te reabilitează bine de tot la cap.

notă informativă 812. sursa: Mihaela

L-am întâlnit pentru ultima oară pe Ștefan Augustin Doinaș în fața Institutului Cultural Român din Alea Alexandru.

Eu plecam, el venea. *Pallida mors* îi bătuse în poartă și era deja înăuntru. Străvezia moarte, cu pas nepăsător...

Nu mai găsesc în memorie aproape nimic din cuvintele schimbate atunci. Dar amintirea aerului care îl înconjură pe Doinaș e la fel de puternică și astăzi.

Știam amândoi că mai are puțin de trăit. Și totuși, nu citeam pe chipul lui ars de boală nici umbră de crispă sau teamă. Era liniștit ca o piatră în soare sau în ninsoare. Privirea prin ochelari părea a unui medic, nu a unui bolnav. El ținea bastonul să nu cadă, nu bastonul pe el.

Pe măsură ce îl ascultam, mă cuprindea un sentiment straniu – că lui Doinaș îi e milă de mine. Că încearcă, sub vorbele fără nimic teribil, să îmi transmită un avertisment, pe care nu-l putea rosti direct, căci ne-or fi ascultat urechi nevăzute. Că mă așteaptă ceva greu, grav. Pe mine, cel ce urma să trăiască.

Acum, cred că era o fantasmă a minții mele consternate de nepăsarea poetului. *Pallida mors*, cu pas nepăsător...

La despărțire mi-a pus mâna pe umăr și a ținut-o acolo câteva clipe.

Când a ajuns public faptul că Ștefan Augustin Doinaș îl turnase la Securitate pe Adrian Păunescu, care Adrian Păunescu, împreună cu frățânele său C.V. Tudor, se confortă prin Parlamentul României, am rupt în direct, în fața lui Mircea Dinescu, membru în Colegiul CNSAS, actul prin care nobila instituție certifica faptul că nu colaborasem cu Securitatea. Dinescu s-a bosumflat, că îi desconsideram cinovnicia: „Ai rupt un document oficial, te patetizezi”. Am precizat că, dacă așa înțelege să funcționeze CNSAS, refuz să fiu coleg într-o neturnătorie cu A. Păunescu și C.V. Tudor, prefer să fiu suspect de turnătorie alături de Doinaș.

Soția lui, Irinel Liciu, marea balerină, s-a sinucis curat, cu somnifere, la o zi după moartea lui. Fosta tânără pe atunci jurnalistă Cristina Modreanu a făcut o știre scurtă, relativă. M-am dus peste ea în biroul departamentului Cultură și am mârâit: „Ce-i asta, Cristinico? Cotele apelor Dunării, Calafat, gheață la mal, s-a garat și va pleca de la linia trei? Așa vrei tu să ții cititorii?”.

Mă privea nedumerită, ba chiar ușor ofensată: „E o chestiune intimă. Nu cred că trebuie să dăm amănunte”.

„Păi, să nu dăm! Să nu dăm amănunte, mama lor de amănunte, să dăm o poveste, Cristina! Ia-o de când s-au cunoscut, el și Irinel, descrie povestea lor de amor de peste 4 decenii, cum a trăit pe spinarea ei după ce a ieșit din pușcărie, vreau tipul de somnifer, vreau ultimele cuvinte lăsate de ea pe hârtie, la un moment dat au fost gata să divorțeze, bagă și asta!... Să lase lumea lacrima pe ziar!”

Încet, nedumerirea se transforma pe fața ei într-un amestec de groază și scârbă.

notă informativă 11. sursa: Edvard

*Sunt jandarmi, băieți de suflet ai lui Dragnea, caftangii
Vin să-nvingă-n luptă dreaptă pe femei și pe copii
Niciun gând nu le străpunge capul lor de plastic tare
Scriu adânc, cu bastonașe, și mereu după dictare
Că jandarm acela nu e ce n-a zis o poezie...*

Până aici am ajuns cu oda „eminesciană” pe care voiam s-o închin arnăuților ministerului de Interne – și m-am oprit. Neavând cască de protecție, un gând mi-a trecut prin scăfârlie: răsul nostru, oare, nu e, de fapt, o pavăză pentru brute? Toate parodiile și ironiile apărute pe net după ce Jandarmeria a postat clipul cu cele două cârlance ș-un plăvan în uniforme, ieșiți la spațir într-un codru înzăpădit, purtând câte-o cană de ceai în mână, nu cumva stabilesc o familiaritate veselă cu cei ce se pot transforma oricând în criminali cu acoperire politică?

Cămile de ceai, ținute, absurd, în mână în mijlocul pădurii pustii, înlocuiesc bastoanele, recipientele cu gaz lacrimogen și tunurile cu apă, ca să sugereze pășnicia naturală a jandarmilor.

Mai mult, cântarea leșioasă despre „Poetul Nepereche”, în care „ales cu” rimează briantin cu „Emines cu”, vrea să dezvăluie rezervele de lirism din sufletele jandarmilor. Însă păcătos gândul meu s-a dus spre o altă secvență cu cântec, din *Portocala mecanică* a lui Stanley Kubrick, în care tartorul bățăușilor, Alex DeLarge, îi cară bocanci în cap și în coaste unui bătrân căzut la pământ și fredonează, aidoma lui Gene Kelly în vreme ce șuta prin bălți:

I'm singin' in the rain (geamăt), *Just singin' in the rain* (urlet de durere), *What a glorious feeling, I'm happy again* (plâns în hohote al moșului).

PSD este un partid întemeiat pe violență și crimă. Părinții lui fondatori, în frunte cu Ion Iliescu, au provocat uciderea a aproape 1.000 de oameni după 22 decembrie 1989, ca să se legitimeze la putere. Istoria acestui partid e marcată de izbucniri violente, abia reținute: mineriadele,

intenția de a scoate tancuri pe stradă după ce au pierdut alegerile în 1996, săltatul opozanților de la domiciliu sub Adrian Năstase, atacul din 10 august al jandarmilor asupra manifestanților pașnici, bătrânilor, femeilor și copiilor. Deputatul Rădulescu Mitralieră exprimă dorința nemărturisită a celor mai mulți pesediști: orice formă de opoziție trebuie călcată în picioare, distrusă, pentru ca Partidul să fie, așa cum e normal, Unicul stăpân al României.

Dacă se va ajunge din nou la ieșirea în stradă ca ultimă formă de protest la asaltul PSD asupra instituțiilor pe care încă nu le controlează, agresiunea jandarmilor va fi și mai dură decât cea din 10 august: mulți manifestanți vor fi arestați, răniți, băgați în spital sau mai rău. Dăncilă a pregătit deja terenul prin întrebarea pusă cu arțag la Strasbourg: adică de ce în Franța se poate, și la noi nu?

Iar în caz că va fi încălecat între timp de partidul Dragnea, SRI va deveni cu adevărat Securitatea – cei mai implicați și mai vocali dintre rezistenți nici n-or să mai ajungă în Piață, deoarece vor fi urmăriți și trimiși în arest din timp.

Iată de ce nu-mi vine să mai exerseze ironia cu Jandarmeria...

P.S.

Totuși, frustrat fiind de faptul că nu mi-am terminat oda cu care am început, vreau să-i spun așa-numitului profesor de matematică Breaz – ministrul Culturii, de părere că Eminescu e cel mai mare poet „care l-a dat România”, drept care știe din el un vers, din *Luceafărul*, și nici ăla bine – cum sună, de fapt, strofa respectivă în variantă brează:

*Cobori în jos, nea Cerc Pătrat,
Alunecând, pe-o rază
Pătrunde-n grajd, mănâncă... fân
Și fâ o căcărează.*

notă informativă 42. sursa:

Agache

Hristos a înviat! Pentru orice creștin, e mai mult decât o afirmație, e o proclamație, în care nu încap nici umbră de îndoială. Adevărul unei axiome în matematică, Hristos a înviat! nu are nevoie de nicio demonstrație, ESTE.

Replica, însă, e un răspuns necerut, la o întrebare care nu se pune. Adevărat a-nviat! implică existența întrebării: este adevărat sau nu este adevărat că Hristos a înviat?

Învierea din morți a lui Iisus e dogma fundamentală a creștinismului. Fără ea, întreaga credință se prăbușește. De aceea, simpla întrebare de mai sus, care presupune un dubiu, este hulă. După Adevărat a-nviat! ar trebui ca un creștin adevărat să întrebe indignat: „De ce-mi spui asta? S-a pus vreo clipă problema că n-ar fi adevărat că Hristos a înviat?”.

Apoi, felul lipsit de respect față de Mântuitor în care e formulată Adevărat a-nviat! Subiectul nu e rostit, nu e nici măcar înlocuit printr-un pronume cu majusculă, El. Din „economie”?! E prea mult a se repeta numele Domnului? Poți să fii eliptic când vorbești de învierea lui Iisus?

Mai rău, așa mut cum este, subiectul Hristos nici măcar nu e așezat în capul vorbeii, ca în Hristos a înviat!, acolo stă cuvântul „Adevărat”. Adevărul îl face viu pe Hristos sau Hristos este izvorătorul de adevăr?

Iată de ce cred, eu, necredinciosul, că la Hristos a înviat! creștinește e să spui a doua oară Hristos a înviat! Orice altceva e de la Diavol.

- Despre povestea biblică a nunții fiului de împărat am primit pe net tot felul de „predici”, în care mi se explică faptul că nu cunosc tălmăcirea metaforică, alegorică, parabolică a zisei narațiuni.

„Invitația la nuntă este Evanghelia mântuirii, oferită de Dumnezeu.” „Îmbrăcămintea de nuntă reprezintă povara păcatului purtată de fiecare dintre noi.” „Pe

vremea aceea era așa: cei care soseau la nuntă automat erau îmbrăcați cu o îmbrăcăminte specială, iar acea persoană a intrat pe ascuns...” „Dumnezeu iubește și pe cei răi și pe cei buni, dar El dorește să vadă că și cei răi se schimbă în bine – haina de nuntă” ș.a.m.d.

Aceste „decodificări” sunt felurite și n-au legătură faptică cu fragmentul ad litteram din Matei, 22. Sunt teologice, nu și logice.

Eu propun o analiză a chiar propozițiilor din Scriptură, a cuvintelor sfinte ce alcătuiesc povestea, pe care nu le înlocuiesc cu „istorii ieroglifice”, după placul meu sau al nu știu cărui teolog.

Iată textul:

Și răspunzând Iisus le-a vorbit iarăși în parabole, zicând: „Asemănatu-s’a împărăția cerurilor omului împărat care i-a făcut nuntă fiului său. Și și-a trimis slujitori să-i cheme la nuntă pe cei poftiți, dar ei n’au vrut să vină. Din nou a trimis alți slujitori, zicând: Spuneți-le celor chemați: Iată, mi-am pregătit ospățul: juncii mei și cele îngrășate s’au înjunghiat și toate sunt gata. Veniți la nuntă! Dar ei, fără să țină seama, s’au dus, unul la țarina sa, altul la neguțătoria lui; iar ceilalți, punând mâna pe slujitorii săi, i-au batjocorit și i-au omorât. Și auzind împăratul acela, s’a mâniat; și trimițându-și oștile, i-au nimicit pe ucigașii aceia, și cetățile lor i-au pus foc. Atunci a zis către slujitorii săi: Nunta este gata, dar cei poftiți n’au fost vrednici. Mergeți dar la răspântiile drumurilor și pe câți îi veți găsi, chemați-i la nuntă. Și ieșind slujitorii aceia la răspântii, i-au chemat pe toți câți i-au găsit, și răi, și buni, și s’a umplut casa nunții cu oaspeți. Iar împăratul, intrând să-și vadă oaspeții, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haine de nuntă. Și i-a zis: Prietene, cum de ai intrat aici fără să ai haină de nuntă? El însă a tăcut.

Atunci împăratul a zis către slujitori: Legați-l de picioare și de mâini, luați-l de aici și aruncați-l în întunericul cel mai din afară! Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. Că mulți sunt chemați, dar puțini aleși”.

E vorba, deci, de nunta fiului unui om foarte puternic, un împărat. Să aibă invitați pricopsiți și mulți la eveniment este obligatoriu pentru împărat, altfel va suferi daune de imagine, se face de râs. Însă „baronii” chemați îl refuză în corpore. Nu știm de ce, dar aveau dreptul s-o facă. Invitația, și în Biblie, și în afara ei, nu e un ordin, poate fi acceptată sau nu. Lovit în vanitatea sa, cârmuitorul supralicitează penibil: am mâncare bună și

toate sunt gata, veniți. Unii și-au văzut de treburi netulburați, alții, ofensați de insistența culinară a împăratului, i-au batjocorit și omorât trimișii: gest imoral, nejustificabil, crimă. La care potentatul răspunde nu doar omorându-i pe refuznicii nupțiali cu armata, dar și arzându-le orașul din temelii. Gest imoral, disproportionat, crimă în masă.

Pentru că e de neconceput ca nunta să se desfășoare într-un cadru restrâns, doar cu cei apropiați, sunt trimiși slujitorii să aducă la eveniment inși adunați de pe stradă. Aceștia vin fie de frică, fie de foame. Un om demn, netemător, cu o anumită poziție socială, nu acceptă să fie „invitat” la nuntă, fie și împărătească, luat de pe stradă, la grămadă, pe nepusă masă – se consideră jignit.

Omul adus de pe stradă nu purta haine de nuntă, purta ce avea, poate singurele straie. Dacă împăratul ținea la fast, n-avea decât să poruncească să i se dea, cui n-avea dintre prăpădiți, haine festive de lux. Deci, întrebarea: de ce n-ai haină de nuntă? Însoțită de apelativul aberant și catifelat amenințător, „prietene”, în stil de șef interlop, n-are nicio justificare. Omul nu răspunde. Nu e obraznic, sfidător, lipsit de respect. Pur și simplu nu răspunde. Nu se ia în considerare nicio clipă că ar putea să tacă din teamă, timiditate în fața supremului lider sau pentru că e surdo-mut. Ca în orice dictatură, tăcerea înseamnă vinovăție. E destul ca omul să fie torturat și executat. Gest imoral, nedrept, o crimă comisă de cel puternic pentru că poate.

„Mulți chemați, puțini aleși”, ni se spune în concluzie. Păi, cum?, căci e exact pe dos: mulții, adică toată adunătura „convocată”, sunt cei aleși, puținul, adică unul, omul cel tăcut, e nu doar respins, ci și aruncat în iad.

Pe această țesătură narativă, pe cât de absurdă, pe atât de crudă, eu, unul, nu pot să brodez răstălmăciri „de bine” despre câștigarea împărăției cerurilor.

În schimb, pot să văd în ea războiul de lângă noi. Putin a vrut nuntă cu „frumoasa” lui, cu Ucraina. Nuntă cu japca, aidoma împăratului novotestamentar. Ucraina l-a tratat cu un refuz. Atunci, Putin a pus să fie lichidați conducătorii „drogați și naziști” ai țării, care se așezau între el și simplii cetățeni, împiedicându-i pe aceștia să-i mărturisească dragostea. Dar nici civilii de pe stradă n-au vrut nunta-viol a lui Putin cu Ucraina. Prin urmare,

împăratul Putin îi toacă acum pe toți cu rachete sau le ia gâtul prin beciuri, ca mieilor de Paște. Pentru că putinciosul Putin poate.

Cu ce e mai puțin adevărată și îndreptățită, sau neadevărată și neîndreptățită, această interpretare, stimați credincioși, decât cele bisericesti despre chemați și aleși?

notă informativă 81. sursa:

Găzaru

În realitate avea 20 și ceva de ani, dar nu i-ai fi dat mai mult de 18. Costum gri, cămașă albă, cravată grena cu imprimeuri.

Stătea cu antebrățele așezate corect pe masa prezidiului, pe locul cel mai din stânga. Din când în când, apăsa pe cap un pix și scria ceva pe blocnotes. Nu uita niciodată să închidă pixul, ca pe urmă să-l clicăie din nou. Cam cu aceeași frecvență își îndrepta nodul cravatei. Îi fixa atent, superconcentrat, cu o privire să le spargă fața, nu alta, pe fiecare dintre vorbitori. Era conștient că arată ca un băietan; pe cale de consecință, își încrețea fruntea, ridica sprâncenele și își pătrătea maxilarele, încercând să arate a bărbat chinuit de responsabilități. Părul negru țepos îi țâșnea de imediat deasupra frunții și țipa după niște gel; dar în anii '80, gelății încă nu erau la modă.

Era o sală, așa-zicând, de oameni de știință. Matematicieni, informaticieni, geologi, geofizicieni, electroniști, mulți cu doctoratul luat, doctorat rar și adevărat, nu ca astea de acum. Aveam printre noi, de curând, și un profesor universitar plin, surghiunit pentru participare la Meditația Transcendentală. Eu eram ultimul pe listă, nu numai pentru că eram cel mai tânăr. Lucraseră în acest Centru de Calcul strategic, pentru Petrol și Gaze, mari nume ale matematicii românești, Silviu Guiașu și Ciprian Foiaș, plecați apoi în America.

Invitatul de onoare al sesiunii de comunicări științifice era academicianul Remus Răduț, în ultimul său an de viață. Omul acela, născut în Sibiul austro-ungar, un palid aristocrat al gândirii interdisciplinare mondiale, stătuse de vorbă, în anii '20, când își făcea studiile la Zürich, cu Einstein, Schrödinger și Pauli. Îmi amintesc că ne-a vorbit atunci, cu glasul său aproape șoptit și o inteligență expresivă fascinantă, despre semne în teoria comunicațiilor, subsumat conceptului de ostensiune.

Cel mai greu de urmărit a fost un matematician ungar care a conferențiat despre tensori și posibilități de reprezentare cvadridimensională a subsolului.

Întâlnirile acestea multidisciplinare la nivel înalt se datorau directorului Centrului, Vasile Chișcan, unul dintre rarismii șefi deschiși la minte și nefricoși de umbra lor pe care i-am întâlnit în comunism. Am învățat mult în acei ani.

Dar ce vreau să vă povestesc s-a întâmplat la urmă. După ce s-au încheiat toate expunerile și discuțiile, tovarășul de la Sectorul de Partid, ați ghicit, tinerelul țepos și negeluit, încă se afla pe locul său, clicăind din pix. Mă așteptasem să-l văd ofilindu-se și descompunându-se ca în filmele cu extraterestri, lăsând pe scaun un straniu schelet îmbrăcat, sau nimic, *nada*, doar un pix care se declanșează și anclanșează singur.

Și totuși, tovarășelul era acolo, indestructibil.

Și-a mai potrivit încă o dată nodul cravatei, a apăsât pe pix ca și cum arunca un pod în aer și a început să glăsuiască:

„Tovarășii cercetători, am ascultat cu multă atenție și cu tot interesul luările dumneavoastră la cuvânt. S-au spus aici lucruri deosebit de interesante, care arată nivelul științei în România socialistă, în lumina magistralelor indicații ale Secretarului General al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu specialiști ca dumneavoastră, nu vom mai avea nevoie să cumpărăm pe valută licențe din Occident...”

Aici avea o formidabilă dreptate inconștientă: prin aranjamente cât se poate de neortodoxe, numai de el știute, directorul Chișcan reușise să aducă din SUA niște scule și niște softuri de prelucrare a vectorilor hiperlungi de date, care nu prea aveau ce căuta în Blocul Estic, căci, la o adică, puteau fi reprofile pe lansat rachete!

„Am fost și prin birourile dumneavoastră, am văzut și calculatoarele, și concluzia pe care o voi transmite mai sus este că aici, la dumneavoastră, se muncește cu elan și simț de răspundere.

Însă, tovarășii, nu cred că trebuie să ne culcăm pe lauri. Cum spunea și tovarășul Ceaușescu, teoria ca teoria, dar practica ne omoară. De aceea vreau să vă întreb, de fapt să vă puneți chiar dumneavoastră întrebarea...”

Plimba cuvintele prin gură ca pe niște căpșuni înainte de a le strivi în dinți. Fața îi era transfigurată, iluminată din interior, ochii aproape i se umeziseră, părea pe punctul de a decola spre stele. Nu știu dacă am mai văzut vreodată la cineva o asemenea intensitate a plăcerii de a se auzi vorbind.

Acest Fane sau Ninel se târâse toată viața lui prin școala obligatorie fără să învețe ceva, luând note de trecere la grămadă sau de milă, nu reușise cu adevărat niciodată, la niciun examen. Mereu, profesorii și colegii care pricepeau ce spun profesorii îl ignoraseră sau îl dăduseră la o parte ca pe un rebut din naștere. Cu cât crescuse nepăsarea lor disprețuitoare, cu atât ura se adunase în el. Nici măcar nu-l pot învinui pentru asta. Nu-i știam familia și ce copilărie o fi avut.

Până-ntr-o zi. O zi în care cineva i-a spus: „Ninele, nu ești o loază, nu ești un prost, nu ești ultima găină din gostat, ești un tânăr de viitor. Vino la noi, unde nu se cere nici limba și literatura română, nici matematica, nici istorie, nici geografie, se cere să fii devotat și hărnicuț. Să slujești Partidul și Conducătorul. Nu trebuie să dai niciun examen pentru asta. Sau, o să le dai mai târziu, pe toate, și o să le iei, pe toate”.

Și acum, îi avea la mână. Pe toți șmecheriiăștia înfumurați. Putea să calce pe gât pe oricare dintre ei, era destul să-i pună o vorbă unde trebuie și îl lua mama dracului. Și ei știau asta, și umblau cu el pe vârfuri, îl așezaseră în prezidiu, nu mai puteau să-l dea afară pe scări.

„...să vă puneți chiar dumneavoastră întrebarea: oare nu se putea mai mult? Nu puteați da țării mai mult petrol, mai multe gaze, pentru a reduce importurile? Oare chiar ați făcut totul?”

Nu mai știu cât a durat zero absolutul tăcerii. Până la urmă, directorul, nea Vasile, cum îi spuneam cu drag, a luat asupra lui una dintre cele mai grele sarcini ale vieții.

„Tovarășe...”

Nu mai știu dacă i-a spus pe nume sau i s-a adresat cu „tovarășe secretar” sau altfel.

„...știți, noi, aici, la Centrul de Calcul, nu extragem petrol sau gaze. Noi, cum ne e și numele, calculăm. Trimitem în teren unde de șoc în pământ, prin explozii controlate sau cu mașini vibratoare. Undele acestea suferă fenomene de reflexie, refracție, absorbție, când

traversează straturile geologice. Noi le înregistrăm cu niște senzori, niște geofoni. Fiecare tip de rocă sau sol produce imagini specifice ale undelor, cu care putem construi hărți în adâncime ale subsolului. Anumite configurații de straturi, nisip, gresie, șisturi, argilă etc. indică, potrivit geologilor, o probabilitate crescută ca acolo să se afle petrol sau gaze. Deci, nu detectăm petrolul sau gazele, ci producem niște hărți tridimensionale de probabilități.

Pe urmă vin petroliștii și înfig sondele în zonele respective, unde poate să se găsească țiței. Sau nu. Nu putem nici îmbogăți zăcămintele de petrol din România, câte mai sunt, nu putem nici să extragem mai mult.”

Ultimul lucru pe care mi-l mai amintesc este privirea stinsă, rătăcitoare fără țință, deja din altă lume, a profesorului Remus Răduleț.

interceptare 12-23

(inaudibil. interceptare ambientală. zgomot de fond puternic)

— ...ca să nu mai vorbim de Iohannis.

— Nu cred.

— Așa, și? Ce să fac eu cu necredința ta? Vorbesc de un sfert de oră, ți-am adus dovezi, argumente, fapte. Nu ți-am zis „Așa cred eu”, am demonstrat. Iar tu repeți două vorbe, care te privesc exclusiv: „Nu cred”. N-am cum să răspund la asta.

— Era mai bine dacă spuneam „Cred”?

— Era la fel de rău. N-am cum să răspund, nici la necrezul, nici la crezul tău. Nu putem comunica în felul ăsta. Dai pe toată lumea afară din cameră și vorbești singur. Așa că mai bine tăcem amândoi și ne vedem de treabă.

— Bine, spune-mi atunci ce-aș putea să fac?

— Ce glumiță de tocilar... Există doar trei posibilități. Să fii de acord în totalitate cu demonstrația mea, să fii de acord parțial, să o respingi complet. În a doua și a treia situație, trebuie să aduci argumente, să pui întrebări. Dar, știu, domnule, e greu, te roade lenea, lenuța. E greu să gândești rațional, e istovitor, ia timp din viață. Unii oameni consideră că a raționa nu înseamnă a trăi. Toți oamenii gândesc, așa cum toți oamenii transpiră, însă numai unii, nu prea mulți, raționează. Nu neapărat din prostie. Nu neapărat pentru că nu știu. Ignoranța înseamnă nu numai a nu ști, ci și a nu dori să știi, deoarece vrei să rămâi ignar. Ține-mă, Doamne, prost și sănătos. E mai ușor așa, nu?...

— Da nu pot să am și eu părerea mea?

— Ba da, cum să nu poți, sunt atâtea care, încolțiți cu argumente, răstoarnă tabla, cum se întâmplă la şahiștii din Cișmigiu, cu vorbirea asta: „Domle, nu știu, e părerea mea, dacă nu-ți place, n-am ce-ți face!”.

Și asta nu-i de când există internet. Mecanismul părerii personale, imbatabilă doar pentru că e personală, a făcut ravagii în istorie. Mai întâi, de la ce vine „părere”? De la „a părea”. Mi se pare. Pare că. Parcă. Aparentă.

Adică ceva ce aduce a realitate, a adevăr, dar nu e sigur că și este. Poate să fie, poate să nu fie. Ei, omenirea a început la un moment dat să investească niște inși cu puterea ca părerea lor să fie lege. Putere prin părere. Respectivul, șaman, șef de trib, oracol, rege, împărat, papă, putea să spună ce-i trecea prin cap – totul era luat de bun și executat întocmai. Vreme de mii de ani, de explicații, dovezi, argumente, demonstrații au avut nevoie doar cetățenii fără rang în societate. Nu că le-ar fi folosit la ceva. Afișarea publică a raționalității era o gravă înjosire pentru castele înalte – puterea adevărată înseamnă să dai ordin fără să trebuiască să convingi, să justifici rațional. Iar orgasmul puterii este să comanzi ceva cât se poate de absurd și criminal, de pildă „Duceți-vă cu familiile voastre și aruncați-vă toți în cap de pe bloc” spus din senin unui grup de oameni luați la întâmplare, și comanda să fie executată.

Deși apanaj al claselor dominante, imitația de cherem, de bun-plac se regăsește și la oamenii de rând. Căci aceștia, masculii, au la dispoziție familia, în care pot să urle, la femeie, la copii: „Ori faci ce spun eu fără să crâcnești, ori te bat de te sting, ori te omor!”.

Au fost și niște timpuri, la greci, și pe urmă la romani, în care se punea preț pe rațiune. Sofiștii greci își câștigau pâinea raționând public, în piețe, mai mult sau mai puțin corect, dar raționau, în văzut lumii, nu decretau nimic...

(înregistrare ininteligibilă)

— Ei, se duse dracului Băsescu. Se duse dracului și Ponta... Și Tăriceanu...

— Hmm. Ai văzut în filme cum e amenințat la un moment dat eroul principal de niște fiare, de niște monștri sau de niște indivizi periculoși? E într-o situație rea de tot, pare că nu are scăpare. Și, deodată, ca prin minune, bestiile dau înapoi, o iau la fugă. Ce face omul nostru atunci?

— Răsuflă ușurat.

— N-apucă. Fiindcă se apropie alte jigării, de care le e frică și ăstora care o luă la fugă. Așa e în politică. Răul e alungat de alt rău, nu de bine. Asta e prima lege a Răului.

— Adică, vrei să zici că partidul AUR e răul nou care a dat afară din Parlament putregaiurile astea trei?

— Da. Dar nu e nou. Rădăcinile sunt vechi, în nazismul ceaușist. Ceaușescu a desființat internaționalismul și antirasismul anilor '50, luate de la ruși. Le-a înlocuit cu naționalism extrem, xenofobie, antisemitism, anti-occidentalism; trăsături străine comunismului, cel puțin teoretic. A mers cu ideologia anti Vest până la mușamalizarea cuceririi Daciei de către romani. Turnu Severin și Cluj au fost dublate cu numele dacice, sau pe care le credea Ceaușescu dacice, Drobeta și Napoca. Istorici getodacopați sau doar oportuniști au fost asmuțiți să delireze despre Burebista, stăpânul lumii, precum și despre întemeierea civilizației europene de către daci. Era vânturată intens ideea că Țările Române au stat în calea năvălirii turcești spre Europa și astfel au putut avea loc Renașterea și Revoluția științifică. Altfel, canci Occident. Într-o întâlnire internațională la Paris pe tema domniei lui Mihai Viteazul, în care România participa cu fostul deținut politic Constantin C. Giurescu și Zoe Dumitrescu Bușulenga, un istoric turc a zis, zâmbind: „Cum să stea Țările Române în calea armatei turcești, când Bulgaria și Serbia fuseseră cucerite înainte de 1400? Să ne uităm pe hartă. Aliotmanul avea cale deschisă spre Vest, Muntenia, Moldova și Transilvania rămăseseră în dreapta, nici măcar nu era un ocol!”.

— De-aia nu ne-au făcut turcii pașalâc...

— Exact. Pașalâcuri erau Ungaria, Bulgaria și Serbia, coridorul spre Europa, nu mai aveau nevoie de forma asta de stăpânire mai complicată și asupra Țărilor Române. Era mai rentabil tributul.

— Totuși,ăștia de la AUR sunt cu familia, cu Biserica...

— Păi, și Ceaușescu nu era? Familia, celula de bază a societății. Indivizii necăsătoriți sau divorțați, fără copii, erau considerați mai periculoși pentru statul totalitar decât cei cu familie stas. Activiștii și securiștii de rang înalt rar divorțau, căci și-ar fi periclitat funcțiile. Sistemul gândea logic: când ai familie și copii, ești mai puțin tentat s-o faci pe revoluționarul. Iar homosexualii erau infractori, pedepsiți prin lege. Fiind vulnerabili, Securitatea și Miliția îi șantajau și îi foloseau ca turnători.

Și cum a făcut Ceaușescu cu Scorniceștii, așa au intrat auricii pe listele de partid cu familii întregi, de la

nepoți, la cuscii.

Decret antiavort dăduse Ceaușescu din '66. Fruntașul Târziu de la auriei e susținător deschis al interzicerii avorturilor, împreună cu Biserica. Colaborarea între Biserica Ortodoxă și aparatul ceaușist a fost a naibii de fructuoasă. Practic, toți ierarhii au fost racolați de Securitate, au căpătat porecle de cod, devenind informatori și agenți de influență în interiorul și în exteriorul țării. Ceaușescu a ctitorit biserică în Scornicești și a îngropat-o pe maică-sa cu sobor de preoți. BOR a susținut dictatura până-n ultima clipă – patriarhul Teoctist a condamnat într-o scrisoare deschisă, în decembrie '89, huliganii de la Timișoara și l-a omagiat pe Ceaușescu ca pe Dumnezeu.

— Totuși, auricii, cum le zici tu, n-au treabă cu comunismul, zic că proprietatea privată e sfântă și îi pomenesc pe legionari...

— Așa, și pe vremea lui Ceaușescu proprietatea nu era privată și sfântă? Geniul Carpaților avea palate și vile fără număr, în toate județele, de care nu se atingea nimeni în afara cuplului imperial, când și când, că erau multe, în unele nici n-a călcat vreodată. Mistreții, urșii, căprioarele nu erau proprietatea lui? Nu împușca împreună cu tovarășii ce voia și când avea chef?

România era moșia lui, mai proprietate privată decât asta, ce vrei? Prim-secretarii de județ erau baroni adevărați, ba chiar duci. Județul era mai mult decât privat, era domeniul lor feudal, cu drept de viață și de moarte asupra supușilor.

De la Revoluția Franceză încoace, masele ajunse la putere încearcă, să devină aristocrate. Țărani, lumpen-proletari, mahalagioaice își plantează câte un boschet genealogic, își găsesc ascendențe ilustre, vor mariaje pe măsură pentru odraslele lor.

— Revoluția Franceză... nu te duci cam departe?

— Deng Siao-Ping spunea că e prematur să evaluăm efectele Revoluției Franceze după numai 200 de ani. Elena Ceaușescu se considera împărăteasă: i-a interzis delfinului Nicu Ceaușescu să se mai vadă cu fiica lui Paul Niculescu-Mizil și a silit-o să chiureteze copilul pe care îl avea cu el. Deși progenitură de înalt demnitar comunist, domnișoara era prea puțin pentru prințul moștenitor – o mezalianță în viziunea Leana lu Nae din Petrești. În schimb, pentru estetul Vanghelie, adică primarul care

este, nepoata lui Niculescu-Mizil a fost o partidă în drumul său spre înalta societate.

— Și cu legionarii cum vine? E și-un elev al lui Noica la AUR, altul al lui Țuțea...

— Ceaușescu a trimis emisari la Mircea Eliade, la Chicago, s-a dus chiar Adrian Păunescu până acolo, la Emil Cioran, la Paris, la Constantin Noica, în Drumul Taberei. La Petre Țuțea n-avea de ce să trimită, pentru că omul era oricum ceaușist – spunea despre nea Nicu că e un Kemal Atatürk sau Abdel Nasser al românilor, Tatăl Națiunii. Radu Gyr, Nichifor Crainic au putut să publice în revista Securității *Glasul Patriei*. Pamfil Șeicaru, condamnat la moarte în contumacie în 1945, a fost grațiat de Ceaușescu, finanțat și invitat să se întoarcă în țară. Extrema dreaptă trebuia recuperată pentru național-socialismul ceaușist.

— Și auricii se bazează pe toate astea?!

— Se bazează pe dracu. Național-ceaușist e cofrajul, pe care pandemia și prostia liberalilor l-au umplut cu menajeria AUR: fani unire cu Basarabia, fani Zelea Codreanu, ortodocși înrăiți, daci căciulați, interlopi sadea, foști călăi ceaușiști, filosofi sexopați, femei șoșocate, inși nimeriți prin zonă.

— Păi, deci, s-a întâmplat și la noi ce s-a întâmplat deja peste tot, și-n America, și-n Europa, ultranaționalismul vine tare din urmă.

— Vine, că biologia nu elimină răul. Poți să crezi că prin moarte, odată cu generațiile care au îngrășat pământul în 30 de ani, s-a dus și răul. Uite că nu se duce, revine aproape intact. Asta e a doua lege: Răul e mai tare decât Moartea.

E vorba de mai mult decât naționalism, conservatorism și extremă dreaptă. Dacă s-ar face niște sondaje încrucișate, rezultatele ar fi cam așa: conspiraționiștii cu cipuri și 5G la cap sunt trumpiți, antivacciniștii sunt creștinofani, răsculații antimască sunt și ei trumpiți, creștinofanii sunt maradoniți, maradoniții sunt conspiraționiști anti Occident. Toți ăștia sunt toate astea sau, cel puțin, în majoritatea cazurilor.

— Maradoniți?

— Da, sunt o sectă mondială. În Rosario, Argentina, e și o biserică cu Hramul Sfântului Maradona. Întrebarea este: ce au în comun aceste categorii?

— În comun? Totuși, sunt foarte diferiți, ce să aibă trumpiții, care sunt de dreapta, cu maradoniții, de pildă, care sunt sau ar trebui să fie de stânga?

— Au ceva: credincioșia. Adică iraționalul. De fapt, mai bine spus antiraționalul – irațional înseamnă în matematică ceva foarte bine definit, care nu e câtuși de puțin în afara gândirii raționale: numerele iraționale sunt numere reale care nu pot fi exprimate ca raport (ratio) de două numere întregi.

Trumpiții – îl consideră pe Trump Dumnezeu pe pământ. Cred orice le spune. Cum a și zis onorabilul de la rău început: oamenii ăștia mă votează și dacă omor pe cineva pe stradă că așa vreau eu. Fac moarte de om pentru el. Ar dori să nu mai fie alegeri, să împărățească Trump America și planeta pe vecie!

Amintește-ți-o pe consiliera lui spirituală, Paula White, zbierând cu spume și ochii dați peste cap, în campania electorală: „*Victory, Victory, Victory*, aud victoria în toate colțurile Raiului! *Victory, Victory, Victory!*”.

Conspiraționiștii – cipurile, Bill Gates, 5G sunt echivalentul Diavolului. Prin simplul fapt că îi admiți existența, Ucigă-l toaca poate fi descoperit în orice, fără o iotă de raționament. Acum câteva sute de ani era suficient ca o femeie să fie brunetă și să i se pară cuiva că se uită nu știu cum, ca să fie legată de mâini și de picioare și aruncată în apă: dacă se îneca, era proba că a fost nevinovată, dacă plutea, era arsă pe rug ca vrăjitoare.

(*oboi și corni*)

Antivacciniștii – gândire șamanică, de triburi din junglă. În *Apocalypse Now* al lui Ford Coppola, colonelul Kurtz povestește, cu vocea și chipul de neuitat ale lui Marlon Brando, cum trupele americane au vaccinat anti-poliomielită copiii dintr-un sat vietnamez. Americanii au plecat și, când s-au întors, au găsit o stivă de brațe mici, retezate cu maceta de săteni, ridicată în mijlocul satului.

Negaționiștii coronavirus – sunt inși care consideră, împreună cu conspiraționiștii, că știința și tehnologia sunt uneltele diavolului.

Agitatorii antimască: pe lângă a fi antiraționali, sunt și maxim egocentrici – puțin le pasă de cei din jur: „Eu am imunitatea bună, nu mă îmbolnăvesc”. Ei sunt

propriul lor Dumnezeu. Se consideră luptători pentru libertate, împotriva dictaturii medicilor, însă mucenicii ăștia ai luptei cu cârpa ar face ciocul mic, atât de mic, că nu s-ar vedea nici fără mască, într-o dictatură adevărată.

Maradoniții consideră că golul marcat cu mâna de Maradona împotriva Perfidului Albion e opera lui Dumnezeu. Niciuna dintre ticăloșiile și trișeriile ordinare comise fără număr de marele fotbalist, pe teren și în viață, nu ajunge la creierul lor. Don Diego a lăsat cu limbă de moarte ca hoitul să-i fie îmbălsămat și pus într-un muzeu-templu maradonit. Moașta lui Maradona. Ca un faraon sau, mai aproape, ca Lenin, având în vedere ce prieteni a avut dragul de Diego: Fidel Castro, Hugo Chávez, Nicolâs Maduro, Lukașenko, Vladimir Putin.

Cât despre creștinofanii noștri ortodocși, drăgăstoși de moaște, mai e ceva de spus?

— Înțeleg, deci, că trăsătura comună e antiraționalul, credință în loc de rațiune...

— Exact. Cum ziceam, grecii vechi raționau, cu toți mulții zei pe care îi aveau. Poate și pentru că olimpioții, adică Zeus, Hera, Atena, Apolo, Poseidon, Demeter, Artemis, Ares, Afrodita, Hermes, Dionisos, erau, colea, pe munte și semănau al dracului de bine cu oamenii. Prin comparație, Dumnezeul Bibliei e îndepărtat, rece, asexuat, numele lui adevărat nu poate fi cunoscut, chipul lui nu poate fi imaginat decât de oligofreni ca aceia de la Maglavit, deși se spune că omul e făcut după chipul și asemănarea Lui. Faptele zeilor greci sunt declanșate de stări și sentimente cât se poate de omenești, gelozie, vanitate, pizmă, în vreme ce motivele acțiunilor dumnezeiești, oricât de crude și absurde, nu e cazul să fie cunoscute de muritori – „Nepătrunse sunt căile Domnului”.

— La Maglavit l-au văzut pe Dumnezeu?

— Da, din vremea lui Petrache Lupu au rămas poze cu un bătrân într-un soi de cojoc mișos, cu barbă lungă și albă și privirea haină, care au circulat până târziu, în comunism.

De la greci, odată cu zeii, cărora le-au schimbat doar numele, ce mi-e hotel Athénée Palace, ce mi-e hotel Minerva, romanii au moștenit raționalismul. Mai pragmatic, mai aplicat. Credeau în Jupiter Tonans, dar nu lăsau pe seama lui construcția templelor, „autostrăzilor” via, apeductelor, termelor, amfiteatrelor. Până la zei, se

bazau pe calcul și tehnologie. Justiția cerească nu i-a împiedicat să toarne rațiune în justiția pământească, rămasă valabilă până astăzi.

Apoi a venit creștinismul, care a făcut praf și pulbere Raționalul vreme de mai rău de o mie de ani. Credință, fără dovezi, a cere dovezi era deja o blasfemie, neștiință, plăcută lui Dumnezeu, revelație, iluminare. Sfântul Augustin zice limpede prin secolul V că toate străduințele raționale de a descoperi, de a descifra ceva în această lume nu fac doi bani dacă nu vine în capul omului iluminarea cu hârzobul din cer. Dar, măcar, Sfântul nu alungă de tot rațiunea de pe drumul căutării lui Dumnezeu.

Renașterea a însemnat în primul rând redescoperirea Rațiunii. A observației. A ipotezei, demonstrației și aplicației. Că precum în cer, așa și pe pământ: „Lantorsă oală zisă cer/ Sub care mișunăm pigmei/ Nu apela cu glas mizer/ Legată-i și mișcarea ei” – sunt cuvintele primite de europeni de la un persan care i-a citit pe greci.

Secolele XVII și XVIII sunt ale Marșului Rațiunii, care a culminat, în Revoluția Franceză, cu transformarea zisei Rațiuni, paradoxal, într-o zeiță, Déesse de la Raison – întruchipată de o târfă din Paris.

Secolul XIX e al Științei și Tehnicii, care pătrund în mase mai adânc ca niciodată, clătinând religia.

Secolul XX cunoaște sângeroasele corciri ale tehnicii și ordinii maniacale, ale determinismului mecanic, cu instinctul religios al omului: comunismul și nazismul.

Înainte de a fi incinerat, fără nicio ceremonie, așa cum a dorit, Jawaharlal Nehru profetește desprinderea: „Politica și Religia sunt depășite. A venit vremea Științei și Spiritualității”. Nimic mai optimist și mai greșit. Avea dreptate mai degrabă Malraux. Secolul XXI începe cu reînvierea religiei. Ți-am spus care sunt formele ei multiple. Asta rezultă și din alienarea individului față de marfă, cam cum a descris-o Marx. Covârșitoarea majoritate a oamenilor de pe pământ habar n-au cum funcționează în profunzime un computer. Cu atât mai puțin un smartphone, deși îl țin tot timpul în mână și la ureche. Sau medicamentele, pe care le înghit cu ghiotura.

Toate dispozitivele din ce în ce mai inteligente care îl împresoară pe omul mediu-standard sunt *black box* pentru el: apasă, atinge sau îngurgitează ceva și se va

întâmpla ceva. Cum, nu se știe. De aici religia mondială de luptă împotriva cipurilor și vaccinurilor demonice: urăște și încearcă să distrugă ceea ce nu poți și nu vrei să înțelegi.

Președintele uneia dintre cele mai mari țări de pe glob spune că vaccinul anticovid preface oamenii în femei cu barbă și crocodili, și sute de milioane de indivizi îl cred pur și simplu. E supranumit Mitul. Iar Trump zice, cu același succes, că încălzirea globală e o înșelătorie ținută să distrugă economia americană.

Numărul credincioșilor în ceva, oameni care de plano resping rațiunea, crește exponențial pe planetă, aidoma temperaturii, poluării și populării. Dumnezeu nu e de găsit în Univers, nici de cele mai puternice telescoape, Dumnezeu e în noi. Nu contează cât de departe am ajunge în cunoașterea Universului, câtă vreme omul este muritor, va avea, lângă instinct de conservare și reproducere, și pe cel religios. În *Solarisul* lui Tarkovski, nu al lui Lem, bunînțele, se zărește, o clipă, o icoană mică pe un panou din stația cosmică.

— Și cu ăia care nu vor să jure pe Biblie, ce faci? De ce nu iei și...

(ininteligibil. zgomot de fond puternic)

notă informativă 190. sursa:

Marcela

Făcusem potecă pe mocheta camerei de hotel, de la pat la fereastră și invers. Mă învârteam ca un babuin săcâit de vizitatorii grădinii zoologice.

În frunte îmi bătusem un cui – nici Hristos nu l-a avut acolo. Ce să joc, cum să joc, într-un singur tie-break care mă aștepta a doua zi, la 9 dimineața fix?

Un tie-break care trebuia să închidă 3 ore de luptă crâncenă. Adversarul, un fost profesionist care acum juca în Germania, revenise la Timișoara special pentru acest turneu de categorie +45 ani.

Omul știa tenis cu carul, dar nu avea condiția mea fizică, așa că aproape fiecare punct era disputat din greu. Mi-a pus nenumărate scurte – m-am dus la toate, chiar și la cele la care n-aveam nicio șansă. A venit peste mine la plasă, la intimidare – mi-am ținut firea și l-am pasat. Nu forțam lovituri câștigătoare, trimiteam mai mult pe centru, îl lăsam pe el să conducă jocul. Știam că fiecare minge în plus pe care o trimit dincolo de fileu e în favoarea mea.

Am ajuns la 5-2 pentru mine în setul decisiv. Și serveam pentru meci.

Atunci m-a lovit o stare foarte periculoasă, pe care o știu, dar nu m-am mobilizat destul ca s-o blochez. Aceea că, într-un fel sau altul, o să câștig de la sine, greșește el 2-3 mingi și fac ghemul, nu trebuie să mai risc nimic. În plus, pare și mai obosit decât mine...

Am jucat meschin, la așteptare. Deși am avut 3 mingi de meci, până la urmă mi-am pierdut serviciul.

Asta m-a speriat. Am pierdut clar și următoarele două ghemuri: 5-5.

A ajuns să mă conducă cu 6-5. Nu știu nici acum ce-am făcut de am egalat la 6. Psihic însă, eram terci.

În vest se întunecă târziu, totuși eram la limita întunericului. Trecuse de 9 seara. Mingea se mai vedea, dar m-am dus la arbitru și i-am zis că eu n-o mai văd. Adversarul, Karl, a pretins, normal, că se vede foarte bine ca să jucăm tie-break-ul final – simțea că mă are în mână. Arbitrul a aruncat o minge în sus, s-a uitat la cer și a oprit

meciul – nu știu cât a contat faptul că era român și eu eram CTP.

Pe la 3 dimineața m-am potolit din agitație. M-am așezat pe marginea patului, mi-am luat capul în mâini și am început să analizez – nu meciul, asta o făcusem de zeci de ori, ci pe mine însumi.

De ce te zbați? Ce te înfurie, ce te frustrează? Păi, am avut 5-2 și serviciul. Am avut 3 mingi de meci și n-am reușit să închid. E nedrept.

Când mi-au răsunat cuvintele astea în cap, e nedrept, ceva s-a mișcat în creierii mei, ca atunci când știu că voi scrie o povestire.

De ce e nedrept, domnule CTP? Ia amintește-ți, de câte ori în atâția ani de când joci tenis ai fost condus mai rău de-atât, adversarul a avut nu știu câte mingi de meci și, până la urmă, ai câștigat. Că de-aia ți se spunea Recuperatorul. Asta ți s-a părut drept, just, moral? În ordinea firească a lucrurilor, așa trebuia să fie, nu?

Minute în șir mi-am perindat prin minte situații dificile în meciuri în care totuși am învins, noroace ale mele, ghinioane ale adversarului, mingi care au mușcat tușa sau au ciupit banda în favoarea mea. Și îmi repetam: toate astea ți s-au părut al dracului de drepte, și acum te dai victimă a Dumnezeilor potrivnici? Măgarule.

Așa am reușit să extirp pur și simplu sentimentul nedreptății din mine. În tenis există un echilibru metafizic, fiecare minge își va avea cândva perechea ei contrară, acum invizibilă, dar prezentă în Univers, ca materia și antimateria, dacă, bineînțeles, trăiești și joci destul ca să faci suma statistică.

Contraria non contradictoria sed complementa sunt. Gândul ăsta, băgat în tenis din fizică, m-a liniștit adânc.

Am reușit lucrul cel mai greu: să nu mă mai gândesc la nimic, fără să fie nevoie pentru asta să mă uit la un film porno, metodă despre care crezusem că e singura.

Am mai fost capabil să-mi repet doar încă un lucru: în tie-break, timpul e scurt. Punctele sunt puține, ai greșit o dată, ai pierdut tot, așa că nu juca decât loviturile pe care le stăpânești și în somn. Care e cea mai bună lovitură a ta? Reverul tăiat. Măine o să te întorci ca un cal în dârlogi, o să strâmbi jocul, ca să eviți să dai cu dreapta și să faci cât mai multe slaisuri de rever, indiferent ce joacă „neamțul”. Apoi am adormit.

N-am să închei cu scorul de a doua zi. Spuneți-l
dumneavoastră.

notă informativă 93. sursa: Geanina

Nu o să rememorez activitatea politică și mediatică a lui Corneliu Vadim Tudor. Nu o să fac inventarul vorbelor și faptelor cu care a umplut România atâția ani. Voi relata doar despre intersecțiile subsemnatului cu C.V. Tudor.

Fizic, ne-am întâlnit o singură dată, la începutul anilor 2000, în holul Antenei 1, eu ieșeam din emisiune, el intra. Oricât de scurtă, încrucișarea privirilor o țin minte și astăzi: rar am văzut atâta dușmănie în ochii cuiva. Ilie Ilașcu, românul condamnat în Transnistria, ajuns parlamentar PRM, mi-a spus odată, cu un anume respect: „Domnule, Vadim chiar te urăște”.

Încă de la debutul blatului (foii) *România Mare*, puține au fost numerele în care să nu fiu prezent: fie ca „Sifiliticul nr. 1 al presei române, născut din mamă sifilitică”, „Trădător de țară și neam”, „Jidovitul”, „pidosnic”, „Sinucigaș din tată-n fiu” (într-o perioadă, C.V. Tudor anunța aproape săptămânal iminenta sinucidere a dementului Popescu; apoi, dădea ca sigur faptul că sufăr de o boală incurabilă), și câte și mai câte, fie ca atentator la blazonul lui și al PRM: „Nu vom putea împiedica membrii de partid care îl vor întâlni pe C.T. Popescu să-i aplice o corecție pe loc, urechindu-l” – un îndemn la agresare fizică față de care Uniunea Scriitorilor a protestat public.

Firește, n-am lipsit de pe lista celor care urma să fie împușcați îndată ce C.V. Tudor ajungea la putere.

Când în *România Mare* a apărut „știrea” că mi-am bătut la sânge copilul în vârstă de 2 ani pentru că mi-a luat o chiftea din mână, l-am prevenit pe C.V. Tudor, într-o emisiune în direct, să nu dea peste mine într-un loc îngust și fără bodigarzi, că ori îi rup eu capul, ori mi-l rupe el mie. Am fost impulsiv și am greșit, consider acum. De unde scornicise „știrea” Tribunalul? De la o proză scurtă a subsemnatului, pe care, ca „literat” și „poet” ce se pretindea că este, o luase ad litteram! Iată textul:

McDonald cu pruncul

Chipul fiului meu cel mic e la câțiva centimetri de chipul meu. Mă privește cu ochii lui de cristal organic, pe sub sprâncenele strânse a răs. Tatiu, spune, tatiu. Cap de înger retușat. Cap de caolin pictat cu cerneală chinezească – dai cu el de pământ și se face țândări. Îi pun palma în piept și îl împing ușor. Mestec cu sârg hamburgerul, chifteaua strivită pe chiflă. Râde și se apropie din nou. Îl împing. Tatiu. Când vrea să mai facă o dată pasul spre mine, îl plesnesc cu dosul palmei peste gură. Încremenește. Își pipăie buzele îndurerate. Mă privește aiurit, parcă trezit din somn, minute în șir, în tăcerea străbătută doar de șuierul vântului care cutreieră deșertul.

Într-un târziu, schițează un început de pas. Mestec. Îl lovesc peste față, o dată și încă o dată. Se clatină amețit. Își ia capul în mâini. Îi tremură buzele. Ochii îi joacă în lacrimi. Simt că stă să mi se năpustească în brațe. Îl pălmuiesc iarăși, în serie. Izbucnește în hohote, convulsiv, se trânteste la pământ și plânge cu toată ființa sub loviturile brutei mari și colțuroase din fața lui. Lasă-mă în pace, spune mut, nu ți-am făcut nimic, nu vreau nimic, nu fac decât să trăiesc, te deranjează câinele meu de cauciuc, cisterna din plastic, păpușa Cibi? Înghit și urlu, ridică-te, ridică-te-n paștele mamei, în paștele tatălui tău. În sfârșit, în ochi îi apare o sclipire tulbure, sprâncenele se adună și coboară, maxilarele se strâng. Scoate printre buze un mârăit subțire, hazos, dar privirea, slavă ție, Dumnezeule, mare mila ta, se limpezește, se face fixă și crudă, ca a fiarei în salt. Mă așez în genunchi. Vine și mă lovește cu pumnul în nas, cu picioarele în burtă, încearcă să-mi scoată ochii cu degetele. Dă până obosește. A izbutit să-mi crape ușor buza de jos, un firisor de sânge se lasă printre țepii negri și albi ai bărbii. Îi dau să muște din hamburger. Hăpăie, înghite pe nemestecate, îi place. Își trage sufletul și se uită lung la mine, cu ochii larg deschiși. Mă mai lovește o dată peste tâmplă, cu brațul rotit țeapăn din umăr, fără putere. Tatiu. Adoarme fulgerător, ca într-un leșin. Are părul umed, de culoarea deșertului.

A existat posibilitatea de a ne întâlni într-o emisiune tv, față în față, la Marius Tucă Show. Când domnul Tucă m-a anunțat că C.V. Tudor acceptă, am intrat într-o stare febrilă greu de descris. În seara de dinainte, aproape că boxam cu mine în oglindă. Știam exact ce vreau să fac. Mai întâi, o să tac, lăsându-l să se desfășoare, un sfert de oră, o jumătate, cât o fi nevoie. Apoi, când mi se va da cuvântul, voi spune calm, măsurat și cu înțelegere: „Domnule C.V. Tudor, în spatele puhoiului dumneavoastră de vorbe se ascunde apăsarea unei mari drame. Știm că v-ați violat cele două fete, încă de mici, și că v-ați bătut crunt soția pentru că a protestat. Știm că

aveți raporturi sexuale cu ele și acum. Puteți să fiți sincer și să mărturisiți, căci numai așa Iisus o să vă salveze sufletul”. După care, eram pregătit pentru orice: urlete, aruncat cu pahare, încăierare, cu el sau cu haidamacii din culise. Când secvența se va fi terminat într-un fel sau altul, aș fi spus: „Nu dețin nicio dovadă în legătură cu acuzația de viol pedofil patern pe care ați auzit-o. Așa cum nici C.V. Tudor nu prezintă niciodată vreo dovadă pentru monstruozițiile pe care le debitează la adresa a sute de oameni și a familiilor lor. N-am făcut decât să aplic asupra lui propriile sale metode”.

A doua zi dimineață, dl Marius Tucă m-a sunat să-mi spună că Vadim l-a anunțat că nu mai vine. Nici acum nu știu dacă a fost mai bine sau păcat că nu s-a întâmplat.

Prin 2004, cred, mi-a făcut o vizită la *Adevărul* prim-vicele lui C.V Tudor, pe nume Corneliu Ciontu. Spre uimirea mea, mi-a propus o cădere la pace cu „Șeful”, ba chiar posibilitatea să candidez pe listele PRM. Sprâncenele mi s-au urcat și mai mult când mi-a înmănat o carte cu dedicație. Să scrii cuvintele „simpatie”, „inteligentă”, „muncă” cu privire la acela pe care l-ai împroșcat sistematic cu lături ani de zile, să îi dorești fericire întru Christos, ce-i asta?! Ce să fie, duplicitate, perversitate, fățărnicie. Dar nu nebunie.

Atunci am înțeles că C.V. Tudor nu e nebun, cum îl etichetau mulți: senatorul Rudotel, Trinebunul, Electroșoc etc. A jucat tot timpul, cu histrionismul lui cinic, un rol menit să prindă la mase. Dacă ar fi ajuns președintele României, ceea ce și-a dorit din rărunchi, sunt sigur că ar fi renunțat la tipul de bâlci sinistru pe care îl regiza și interpreta în fiecare zi. Venea cu altul, mai „prezidențial”.

Am reușit să-l insult și eu o dată, astfel încât să-l atingă la lingurică. Intrând prin telefon într-o emisiune la care participau C.V. Tudor și alți trei invitați, m-am referit la ce spusese cei trei, fără să spun un cuvânt despre el. L-am ignorat. Imediat a început să zbiere, fără nicio legătură cu subiectul, că am furat patrimoniul *Scânteii*, că sunt un nenorocit care trebuie arestat de urgență...

Indiscutabil, era ceea ce se cheamă „un om citit”. Dar nu un om cinstit. C.V. Tudor folosea „culturismul” său cultural pentru a stârni ura. Cultură pentru ură. Toată politica lui C.V. Tudor se baza pe stârnirea urii între categorii umane: a românilor împotriva ungurilor, a ungurilor împotriva românilor, a românilor împotriva

evreilor, a evreilor împotriva românilor (un episod semnificativ, transformarea subită, pentru o vreme, a „mâncătorului de evrei” C.V. Tudor în filosemit grețos), a românilor împotriva străinilor, a străinilor împotriva românilor. A naționaliștilor împotriva cetățenilor și invers. A românilor împotriva tuturor și împotriva lor înșiși. Îl bănuiesc pe Românul Absolut chiar și de capacitatea de a se detesta uneori pe sine, în lipsă de altcineva...

Ură pură, a omului față de om. Amintiți-vă (eu nu pot să uit) figura descompusă în trăsăturile primitive ale Fiarei cu care, după ce îi aruncase în cap un pahar cu apă, răcnea la o femeie, simplu executor judecătoresc, Daniela Șomâldoc, venită să pună în act sentința de evacuare a sediului PRM: „Șomâldoaca-dobitoaca! Șomâldoaca, escroaca!”.

Ca să-l împiedic să ajungă la Cotroceni, am fost silit să recurg la niște manipulări de imagine, pe măsura lui. Am scris și am spus cuvântul „fascist” de câte ori am avut ocazia, citând și recitând un articol din *L'Humanité* intitulat „Le Fasciste des Carpates”. Speram, în felul acesta, să-i atrag antipatia nostalgicilor comunismului, pentru care „fascist” era ca o mușcătură de șarpe.

Am repetat, de asemenea, „sectant”, pentru că până în 1989 C.V. Tudor fusese creștin după evanghelie, „pocăit”, ca și părinții săi. Puțin îmi păsa de apartenența lui religioasă, că e pocăit, hindus sau maniheu, dar prin „sectant” încercam să îi îndepărtiez voturile creștinilor ortodocși majoritari.

Și, bineînțeles, l-am votat, numai eu știu cum, pe Ion Iliescu.

Viața mi-a servit însă, în 2001, un pumn în față din care nici azi nu mi-am revenit cu totul. Ziarul *Libertatea* a publicat un sondaj la scară națională, în care, la capitolul „Cine credeți că sunt oamenii cei mai cinstiți din România?” apărea următorul clasament (procentele nu le mai știu): 1. Ion Iliescu, 2. Corneliu Vadim Tudor, 3. Cristian Tudor Popescu.

notă informativă 199. sursa: Africanu

Mă îndreptam spre reședința ambasadorului SUA la București stresat ca în copilărie, când trebuia să întâlnesc o ființă umană necunoscută. Homosexualitatea lui Michael E. Guest era cunoscută, declarată public de el însuși. Venise la București împreună cu partenerul său, Alex Nevarez, prilej pentru C.V. Tudor să publice niște articole hidoase în *România Mare*.

Îmi era târșă. Nu eram homosexual și nici fan al manifestațiilor gay & lesbian. Din punct de vedere uman, n-aveam nimic cu ei, dar nu eram de acord cu căsătoria, instituție heterosexuală, între persoane de același sex și nici cu adopția (nu sunt nici acum). Ca indivizi, nu îi consideram nicicum periculoși, dar acordarea de drepturi colective speciale comunității LG (ca, de altfel, oricărei minorități) nu mi se părea în regulă.

Asta la nivel rațional. Instinctual, respinsesem, uneori chiar violent, niște avansuri ce mi se făcuseră de-a lungul vremii. N-am fost în stare niciodată, deși sunt critic și istoric de cinema, să mă uit mai mult de câteva secunde la un film porno cu bărbați.

Îmi era teamă de reacția pe care s-ar putea să o am când voi da mâna cu ambasadorul. Ca ziarist profesionist n-aveam voie să clipesc, orice umbră de repulsie ar fi subminat din start întâlnirea.

Tehnologia va realiza nu peste mulți ani transferul instant de date între doi inși care nu fac decât să *shake hands*. Strângerea de mână a lui Michael Guest, fermă, puternică atât cât trebuie, și în același timp caldă, privirea directă, atentă, ușor surâzătoare și, cum să vă spun, cinstită, au făcut un fel de contact electronic cu mine. Târșa mi s-a topit pe loc, ca și cum n-ar fi fost.

Am stat de vorbă aproape două ceasuri. Despre România, despre America, despre politicieni și despre oameni. Meseria a făcut să mă întâlnesc cu mulți oficiali SUA și ai altor state la București. La niciunul nu văzusem o dorință ca a lui Michael de a cunoaște și înțelege în profunzime această țară. Istoria României o știa foarte

bine. Voia acum să simtă cum gândesc românii la firul ierbii, dincolo de contactele oficiale și festivism, considera asta esențial pentru o diplomatie eficientă, în folosul ambelor țări. Da, Michael a avut în gând și binele României, nu numai al Americii, în tot ce a făcut pe aici. A fost primul ambasador la București cu o atitudine publică fără echivoc și consecventă împotriva corupției. Și asta la începutul anilor 2000, în regimul Năstase. Toți ștabii PSD, călcați pe coadă, i-au fost din ce în ce mai ostili pe perioada întregului mandat. Îmi amintesc uitătura pe care mi-a aruncat-o premierul Adrian Năstase, „glumind” în stilul său caracteristic: „Se aude că sunteți des oaspetele domnului ambasador Guest (oaspete – n.m.)...”.

Avea dușmani duri Michael. Mi-a spus odată, îngândurat, că S.O. Vântu reușise să-și cumpere „bebeluși” până și în Congresul SUA...

Momentul cel mai intens al relației mele cu ambasadorul a fost în septembrie 2002. Cazul Treptow fierbea sub capac de ceva vreme. Kurt Treptow, cetățean american și român, altfel un istoric serios, profesor la Universitatea din Iași, autor al unor lucrări remarcabile despre istoria românilor, fusese descoperit ca pedofil. Procurorii dețineau probe crunte, limpezi lacrimă, filme și fotografii cu Treptow făcând sex cu minori, fete și băieți. Văzusem și eu, prin „mijloace specifice”, unele dintre ele. Deși aveau dosarul gata, organelor noastre le era teamă să se atingă de el, pentru că era cetățean american. Președintele Bush urma să vină la București în noiembrie, ca să pecetluiască primirea României în NATO. Curcubeul, semn ceresc în zi ploioasă, se pregătea să apară deasupra capetelor preacredinciosului George W. Bush și ateului Ion Iliescu. Ne americaneam într-o veselie... Căci, spera PSD, Washingtonul o să-i considere pe ei stăpânii naturali ai României și îi va lăsa să fure în continuare nestingheriți.

Cum să dai cu mucii-n plăcintă, umflându-l pe istoricul american Treptow, fie el și pedofil, într-o asemenea situațiune? „Nu-i momentul”, își va fi spus Justiția română, cum își spunea de decenii, ținută strâns de dârlogi de Partid...

De data asta l-am sunat eu pe Michael și l-am rugat să ne vedem. I-am spus tot ce știam despre Treptow, pedofilia și poliție. M-a ascultat cu obișnuita lui atenție

încurajatoare, fără să mă întrerupă. Nici acum nu știu cât și cum era informat în legătură cu cazul. M-a întrebat dacă există date privind acte de violență asupra minorilor comise de Treptow. Asta nu știam. De altfel, copiii erau din familii sărace, care n-au vrut să facă plângere, probabil fiind plătite de pedofil. „Christian, ești sigur că există probe clare?”, m-a mai întrebat. I-am răspuns scurt: „Da, sută la sută”.

Îi propusesem să dea o declarație, în exclusivitate pentru *Adevărul*, în care să afirme că nimeni nu e mai presus de lege, cum scria și pe frontispiciul ziarului, și că Justiția română e așteptată să o aplice fără șovăire în cazul Treptow.

„Bine, într-o oră o vei primi la redacție”, mi-a spus. Și așa a fost.

Treptow case: comments from Amb. Guest

„The accusations against Mr. Treptow are serious and should be investigated fully. If the evidence warrants, he should be charged; however, he also is entitled to due process, and to the presumption of innocence until proven otherwise.”

„I’ve read press reports suggesting that Mr. Treptow is somehow being protected because he’s an American. This Embassy has not requested any special treatment or protection for him, nor will we. Nor are we harboring him at the embassy, as has been alleged.” „I’ve also seen speculation that pursuing this case could have adverse consequences for Romania’s chances to join NATO. That’s really preposterous! Aside from due process, what’s important is that Romanian justice be impartial, and that it protect the innocent while punishing the guilty. I trust that will be the case in this matter”.

Hope this is useful in clarifying our views on this matter. Regards.

Michael Guest

Am tradus-o și am așezat-o în capul ziarului.

Așa s-a deschis calea punerii sub acuzare și judecării lui Treptow. În martie 2003 a fost condamnat. A stat 4 ani în pușcărie. În februarie 2007 a fost eliberat înainte de termen, deoarece a scris o carte în detenție.

L-am revăzut pe Michael în iarna lui 2017, după alegerile din România și SUA. Amândoi, îmbătrâniți și triști. Două concluzii am desprins din ce-am vorbit: că a trecut timpul peste noi și că urmează și în țara lui, și în

țara mea niște vremuri jalnice. Când ne-am despărțit, îi dăduseră lacrimile...

Nu știu dacă ne vom mai întâlni în această viață. Dar Michael e mereu prezent în mintea și în sufletul meu ca singurul politician străin (de ăia români nu vorbesc) din câți am întâlnit, de înaltă conștiință intelectuală și morală, căruia îi pasă de soarta României și a românilor.

notă informativă 52. sursa: Malide

Popularul cabotin Al. Arșinel s-a dus la biserică să aprindă o lumânare pentru M. Lucan, traficantul de vieți pe euro care își spune doctor. Poate că doctor ca aceia din lagărele naziste, care îi triau pe cei ce își așteptau moartea.

Al. Arșinel nu s-a dus să aprindă o lumânare pentru nearșineii săriți la transplantul renal ca să-și facă M. Lucan transplantul penal, îngrășând caracatița monstru crescută în clinica lui particulară.

Să fie sănătos, dl Arșinel. Am însă o propunere pentru după ce domnia sa va da ortul popii: să i se scoată rinichiul pe care i l-a băgat Lucan și să fie redat nearșineilor ce stau la rând pentru el.

notă informativă 189. sursa: Ureche

În triburi pierdute prin jungle sau pustiuri, există credința, la contactul cu un aparat foto sau o cameră de filmat, că „animalul” acela ciudat le fură sufletul când le reproduce chipul.

În civilizata noastră lume, acest lucru chiar se întâmplă, și hoții de suflete au un nume: reporteri de televiziune. Ei caută peste tot oameni care suferă și a căror poveste e suficient de vandabilă.

Pentru francezul mediu-standard, România e numele unei jungle, populată cu semisălbatici, pe lângă care Guyana Franceză este o țară supercivilizată. Ca să te descurci într-un orașel din Transilvania, în calitate de jurnalist „de la Paris”, ai nevoie de un băștinaș care să știe franțuzește, să-ți mijlocească întâlniri cu autoritățile locale și să-ți convingă subiecții să se lase filmați și intervievați. Acesta este Fixeur, Aranjorul.

Axel și Serge vorbesc foarte frumos despre ceea ce fac. Reportajul lor vizând traficul cu adolescente românce, aduse la Paris pentru a „produce”, e menit conștientizării publice a acestui fenomen în Franța și susținerii luptei împotriva prostituției juvenile. Așa zic ei...

De fapt, ca orice prădători de presă, nu doresc decât să pună în imagini o poveste exotică și excitantă pentru telespectatori, cu care să facă audiență și să-și ia leafa. Puțin le pasă de ce a trăit și ce simte Anca, fata de 14 ani din Bistrița, care a „făcut” deja Parisul sub teroarea peștelui Viorel.

Mama Ancăi, o țărancă aparent deficientă afectiv, se lasă filmată și le răspunde la întrebări. Fiica ei mai mare, în schimb, simte instinctiv ce vor de fapt „domnii de la Paris”, dincolo de politețea lor prevenitoare, și îi dă afară din casă cu violență.

Radu, Aranjorul, pune la bătaie tot ce știe și poate pentru ca francezii să ajungă la Anca, aflată, după trauma psihică, sub protecția autorităților. Traficul de influență, specialitatea locului, funcționează fără greș – un polițist

vechi, „jupânul” orașului (Adrian Titieni, foarte bun pe meleagurile sale natale), îi trece peste toate barierele.

Singuri în mașina polițistului, Radu se străduiește să o manipuleze pe Anca să-și spună povestea în fața aparatului de filmat. De asta depinde promovarea în agenția France Presse România, un viitor mai bun pentru el și familie. Dar, în clipa în care copila din fața lui, prefăcută într-o mașinuță sexuală, îi oferă aproape zâmbind o felație... Amestecul de viciu și copilărie moartă de pe chipul parcă pictat de Toulouse-Lautrec al elevei de liceu din Bistrița (excepțională Diana Spătărescu, descoperirea lui Adrian Sitaru, ar merita nu numai un Gopo, ci și un Oscar) îi prăbușește totul în cap lui Radu...

Înțelege că nu e cu nimic mai bun decât proxenetul Viorel. Le vinde jurnaliștilor străini sufletul mutilat și paralizat al fetei. Și nu numai al ei. Pe fondul dialogului, aparatul condus de Adrian Silișteanu iese din mașină și panoramează circular piața pustie...

Toată România din film e pe tejghea. Călugărița severă, cunoscătoare de franceză, derbedei agresivi care le atacaseră mașina cu pietre, ziaristul cu „relații”, polițistul-„tartor”, mama și sora Ancăi, primarele, „aranjor” și el, cântăreața zdravănă din local, țăranul care încarcă bălegar în căruță uitându-se la cameră... Prăpădiții ăștia sunt tribul din care face parte și Radu. Îi vinde pe ai lui, așa, primitivi, violenți, corupți, proști cum sunt, dar de-ai lui, îi vinde pentru infotainmentul parizianului privitor seara la televizor, cu niscai Camembert și o sticlă de Bordeaux în față.

Pentru prima dată de când o tot aud rostită pe la televiziunile hiperromâniste, expresia „trădător de țară” mi s-a părut a avea un sens...

Când Radu încearcă să oprească tâlhăria, hoții de emoții îl pun la punct cu disprețul bine ascuns până atunci: nu ești decât un fixeur, un indigen care întâmplător vorbește franceză, nu ești jurnalist, și cu atât mai puțin jurnalist francez. Fă-ți treaba pentru care ești plătit.

Și treaba se face. Imaginea maximului cinism „estetic” al meseriei este aranjarea șuvițelor Ancăi de către Axel, ca să dea mai bine în cadru, și vocea lui cerându-i să repete, pentru a treia oară, oferta pe care o

recita pe străzile Parisului: „La pip elamur, sencant euró...”.

Apoi, se duc cu toții pe la casele lor. Francezii, mulțumiți cu prada, Radu la familie, ca tată vitreg care încearcă să-și înțeleagă și să-și iubească băiatul. Anca nu mai interesează pe nimeni, rămâne pierdută în sărăcia ei îndepărtată, ca o fată aruncată după, din cabina TIR-ului...

interceptare 01-12

(zgomot de ploaie pe acoperiș de tablă)

— E bine să fie românul bun român.

— Da?!

— Păi, nu e bine?

— Nu știu dacă e bine sau e rău, pentru că nu știu ce înseamnă român. Și, cu atât mai puțin, bun român.

— Cum, nu știi ce înseamnă român?! Tu nu ești român?

— Sunt cetățean român, da. Altceva, ce?

— Păi, faci parte din poporul român. Ai sânge de român.

— Zău? Și cum se constată asta? Se face analiza sângelui? Există o hemogramă românească? Noi avem hematii mai multe? Multe și cornute? Diferită de una ungurească?

— Nu știu, dar... Nu suntem urmașii dacilor și romanilor? Ai lui Decebal și Traian?

— Ai dacilor, om mai fi. Ai romanilor, mai încet... Apare aceeași problemă – ce sunt aceia romani? Dacă zicem că sunt latini locuitori ai Romei, este cât se poate de puțin probabil să avem ceva sânge de la ei. Dacia cucerită nu a fost ocupată cu populație din Peninsula Italică, ci cu coloniști din alte provincii ale Imperiului, de la apropiatele Moesia și Dalmația până la Hispania și Asia Minor. Adică felurite populații din Balcani, greci, asiatici, ba chiar și africani. Destui dintre ei creștini. Nu latini. De altfel, Roma interzicea în general colonizările cu cetățeni din Peninsulă. Apoi, de-a lungul unui mileniu, au tăbărât aici slavi, cumani, pecenegi, avari, huni și toți ceilalți. A spune „Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume/ Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman” e curată poezie. Sunt în desfășurare cercetări genetice, chiar aici, la noi, pe baza analizei ADN nuclear și mitocondrial, ca să se determine originea românilor...

— Aha, deci de-aia vrea să ne umble la adeneu cu vaccin...

— Primele rezultate arată ceea ce istorici serioși, Iorga, Gheorghe Brătianu, Constantin C. Giurescu, știau

foarte bine: românii sunt un amestec populațional complex, cu o considerabilă componentă slavă. Prin 1950, sub ocupația rusească, asta ar fi fost pe prima pagină în *Scânteia*, cu litere de-o șchioapă.

— Bine, și ce să facem, să schimbăm „Deșteaptă-te române!”?

— Nu, nici vorbă. Suntem urmașii lui Traian și ai Romei, dar nu prin sânge.

— Dar prin ce?

— Prin limbă. Limba română, această minunăție peste secole, este, în structură, în tiparul ei fundamental, indiferent câte cuvinte de origini nelatine conține, o limbă romanică, urmașă a latinei vulgare. Când România era ținută pe la ușă, la reuniunea NATO de la Madrid, în 1997, cineva spunea că un țaran român, parașutat în Madrid, ar fi înțeles majoritatea inscripțiilor luminoase ale orașului. Ceea ce studiile lingvistice confirmă: gradul de inteligibilitate între română și limbile romanice, franceză, spaniolă, italiană, portugheză, sardă, catalană, retoromană, nu scade neam sub 70%.

Cine e mai important, părintele care te-a trimis pe lume sau cel care te-a învățat să vorbești și să scrii? Cel biologic sau cel spiritual?

Prin urmare, zic că român e cel care cunoaște bine și cu drag limba română, cultura română, istoria românilor, geografia acestor meleaguri. Nu o țoapă ignară, înfășurată în tricolor și ghiftuită cu sarmale tradiționale – turcești, de altfel –, care-i consideră trădători de țară pe cei ce vorbesc corect românește, ca să nu mai vorbim de vânduții știutori de limbi străine. Care cară la cruci ortodoxe înainte și după ce face o mizerie.

Nimeni nu se naște român.

Român poți să devii, nu e destul să vii, pe lume, undeva lângă Carpați, din părinți pe care-i cheamă escu. Escu nu te face să ești.

— Așa zici... Și atunci, Corneliu Vadim Tudor era român?

— Da. Era român. Om nu prea era. Avea răutatea rece și mecanică a unui animal de pradă. Egolatria nu mai lăsa loc de altceva. Hrănea câini vagabonzi pentru că se considera superior tuturor oamenilor. C.V. Tudor se credea mai mult decât român, se credea România. Or, înainte de a fi român sau malgaș, zic că e bine să fii om.

(ușă trântită, pauză)

— Totuși, om ești, prin născare...

— Nu. Nici vorbă. Ești un pachetel de carne urlătoare. Nu ești cu nimic superior unui pui de cimpanzeu sau de cioară. Dacă ești aruncat în sălbăticie și supraviețuiești, nu mai ajungi om, ci animal cu față umană. Iarăși, om nu ești, ci devii. Sau nu.

Așa că poți să nu te înțelegi deloc cu mulți dintre compatrioți, pentru că sunteți oameni, nu numai români. Nici măcar fiind rude apropiate, legătura umană nu e garantată – poți să nu ai nimic comun cu fratele tău „de sânge”, în schimb să-ți găsești un suflet pereche într-un elvețian, chinez sau congolez cu care se întâmplă să te întâlnești. Ca să revenim la ce ziceai, nu știu dacă e bine să fii bun român. Dar știu că e bine să fii român bun. Țigan bun. Ungur bun. Neamț bun.

— Dar tot nu m-ai lămurit ce înseamnă bun român... Nu e totuna cu român bun?

— Nu. Român bun înseamnă om bun. Bun român e altceva, e bun în meseria de român. Bun român e cel ostil față de străini. Și, firește, față de răii români: nu de alta, dar, dacă i-ar îndrăgi, ar fi în pericol să-i mănânce inima câinii.

— Și, în ce constă meseria de român?

— Nu s-a definit cu precizie ce înseamnă verbul „a români”. Dar ce se știe sigur – sau, mai degrabă, se simte de către orice bun român – e că ar trebui o răsplată. Dacă „românesc” bine, atunci trebuie să mi se dea ceva, la salariu, la pensie, să fiu preferat unui străin sau rău român, chiar dacă ăla e un medic, un muncitor sau un profesor mai bun decât mine.

Meseria de român... Dacă raționezi puțin, o să-ți dai seama, dar n-o să-ți placă. Pentru mulți, prea mulți cetățeni români, a fi român înseamnă a fi stăpân. Cum zice cântecul: „Noi suntem români (bis), Noi suntem aici, în veci, stăpâni”.

E-adevărat, vreme de secole, românii au fost robi: la turci, la unguri, la austrieci, la ruși. Dar eliberarea din robie înseamnă transformarea robilor în stăpâni? Cam ca dictatura proletariatului? Desființarea robiei nu presupune și desființarea, totodată, a stăpânirii? Ultimatumul lui Horea, care n-a fost pus încă pe muzică, zice așa: „Nobilime să nu mai fie, ci fiecare unde poate primi o

slujbă crăiască, din aceea să trăiască. Nobilii posesori să părăsească pentru totdeauna moșiile nobiliare. Și ei să plătească dare ca și poporul de rând”.

Și atunci, stăpânii cui să fim noi, românii? Că Horea zice să fim liberi și egali în drepturi și obligații, nu stăpâni...

(în încăpere se face liniște)

notă informativă 184. sursa: Veniamin

Credincioși cu care se întâmplă să stau de vorbă mă întreabă, cu o ușoară uimire compătimitoare, dacă chiar cred că Dumnezeu nu există. Surâd și trec mai departe, pentru că mi-e clar că, de fapt, nu așteaptă un răspuns.

Astăzi însă, o să propun un răspuns unor altfel de oameni care cred în Dumnezeu, dar sunt gata să-și pună credința la încercare.

Da, Dumnezeu există. Noi, oamenii, nu existăm.

Înainte de a ne afla în autoizolare, într-o încăpere, așteptând lumina, într-un cartier, într-un oraș, ne aflăm în Ceva. Acest Ceva are un diametru de 93 de miliarde ani-lumină. Acesta este Universul observabil.

Ce simțiți încercând să stăpâniți cu mintea această cifră? Subsemnatul am un acut sentiment al aumanului. Asemenea distanță nu are nicio legătură cu omenescul. De la Lună până la Pământ, lumina face puțin mai mult de o secundă. De la Soare la Pământ, cam 8 minute. Un an-lumină, adică distanța parcursă de o rază de lumină prin vid, în timp de un an, înseamnă 9.500 miliarde km – deja ceva ce nu mai are sens în raport cu ființele omenești... Dar 93 de miliarde de așa ceva?

Și acesta e doar Universul observabil, adică până unde vede telescopul spațial, scos pe orbită în afara atmosferei terestre. Adică, există și un Dincolo...

Dacă am pune toți cei aproape 8 miliarde de oameni de pe glob strânși ca sardelele într-o conservă, am obține aproximativ 1 kilometru cub, adică un cub cu latura de 1 km, de materie vie. Din Universul observabil, doar 6% este materie, restul e gol, vid, neant, pe care unii îl numesc materie întunecată, energie întunecată. Dacă noi, oamenii care trăim acum, am dispărea instantaneu, Universul nu ar suferi nicio schimbare. Dacă galaxia noastră, Calea Lactee, ar înceta să existe, Universul n-ar băga de seamă.

Dacă întreg Universul observabil n-ar mai fi, pentru Dincolo asta n-ar însemna nimic.

Și nu mai iau în discuție ipoteza că Universul acesta e doar unul din Multivers.

Omul e alcătuit din materie. Adică din molecule. Care sunt compuse din atomi. Atomii, având mult mai mult vid în ei decât nucleu și electroni, și a căror structură coboară până la particulele elementare de materie, cuarci și leptoni, sunt aceiași, fie că se grupează într-o ființă umană, fie într-o moluscă, o piatră sau o stea.

Nu există un Atom de Om, care să fie al lui și numai al lui, care să-l deosebească de celelalte ființe vii și de materia nevie. Pentru particulele elementare, omul e un conglomerat de atomi, cu nimic deosebit de restul Universului. Creierul e totuna cu vezica biliară, inima, cu mușchii fesieri, iar sufletul – nicăieri.

Omul este un covid, întrucât e situat într-un punct infinitesimal de tangență între două viduri – cel din afară și cel dinăuntru. Cele două hăuri, care sunt de fapt Unul, cu foarte rare bucăți de materie, inclusiv noi, care se mai găsesc prin el – acesta este Dumnezeu.

Greu de imaginat o afirmație mai falsă decât aceea că Domnul a făcut omul după chipul și asemănarea Lui.

Sau mai arogantă decât zicerea lui Nietzsche: „Când privești prea mult în abis, abisul privește și el în tine”. Poți să te holbezi în abis câtu-i hăul și bărgăul, abisului nu-i pasă de tine.

Dumnezeu există, dar nu are nimic omenesc. Nici viu. Nici măcar ființial: este acel Ceva ce totuși era pe când, spune Eminescu, ființă nu era, nici neființă.

Dumnezeu nu e nici bun, nici rău cu noi: pur și simplu nu existăm pentru El.

Gândiți-vă la strigătul șoptit al lui Iisus înainte de a-și da sufletul: „Eli, Eli, lama sabachthani!”, „Doamne, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?”, și nu „Unde ești, Doamne, unde ai dispărut?”. A părăsi pe cineva înseamnă că acel cineva încetează să existe pentru tine. În momentul suprem, Iisus nu se îndoiește de existența lui Dumnezeu, dar bagă de seamă cu sfâșietoare durere că el nu mai există pentru Tatăl său.

Și așa trebuia să fie. Căci, după toate chinurile îndurate pe Golgota și pe cruce, Mântuitorul trăiește și chinul suprem, singurătatea absolută a omului în fața morții, fără de care jertfa Lui n-ar fi avut puterea de a străbate mileniile.

Nu știu cum a înviat, dar știu cum a murit Iisus
Hristos – fără Dumnezeu și fără lumânare.

notă informativă 5. sursa:

Mache

În anii '20 ai secolului trecut, conducerea bolșevică de la Kremlin a cerut Academiei de Științe să producă o „mașină vie de război”. Stalin însuși i-a spus biologului Ilia Ivanov, specialist în încrucișări de animale, să corcească omul cu maimuța pentru a obține o specie nouă, un om-maimuță insensibil la durere, având forță și agilitate simiești, un soldat golit de sentimente umane, programat să atace și să ucidă fără a putea fi oprit. În 1926, Ivanov a fost trimis în Africa de Vest, finanțat cu 200.000 de dolari, pentru a experimenta cu cimpanzei. În paralel, într-un oraș din Georgia natală a lui Stalin, s-a înființat un centru unde se încerca evoluția forțată a primatelor pentru a deveni umanoizi. A fost ales cimpanzeul, pentru că această maimuță poate să atace omul; în satele din Africa sunt răpiți și devorați copii de către cimpanzei.

Istoria oficială consemnează că tentativele de hibridizare au eșuat, Ivanov fiind apoi condamnat și deportat. E posibil însă ca un experiment să fi reușit, totuși, iar specimenul creat să aibă urmași. Uitați-vă la Vladimir Putin.

notă informativă 13. sursa:

Pârvu

Mare veste mare: Putin e bolnav, grav, în fază terminală, cel mai probabil, ba nu, cel mai bine, de cancer. Pe televizoarele noastre se fac analize ale mutrei lui Putin, de către ghicitori în riduri și în ochi, care să furnizeze, cui o cere, ușurarea că „moare ăla și scăpăm”.

Nu știu care e starea sănătății casapului de la Kremlin, dar cei care înghit „știrea” de mai sus suferă de prostie, nepăsare și lașitate, în stadii avansate.

1. Putin este șeful de stat cu cea mai bună condiție fizică din câți am văzut – poate doar schiorul, golferul, tenismanul Iohannis să-i facă ceva concurență. Nu e băutor, n-a fumat niciodată; mai mult, interzice fumatul pe unde îl prinde, chiar și celor din cercul său restrâns. În fiecare zi, înoată și face exerciții fizice.

2. Periodic, este supus unei testări medicale complete, care ar detecta orice boală în fază incipientă.

3. Chiar și dacă ar avea cancer sau SIDA, să zicem, banii și puterea îi dau acces la cele mai eficiente tratamente actuale, care, în cel mai rău caz, îi prelungesc viața cu mulți ani.

4. Speranța stupidă că Putin ar putea să-și dea duhul rapid ascunde lașitatea și nepăsarea de semeni a celor care o nutresc. Mulți dintre ei cred și că „nu trebuie să-i enervăm pe ruși”, „ce treabă avem noi cu ucrainenii?”, „ce ne trebuia scut la Deveselu, ca să-i întărâtăm?”, „să rămânem neutri”. Neutri față de omorârea civililor și copiilor de către armata rusă. Aceștia sunt urmașii celor care plimbau din gură-n gură în anii '80 zvonul că Ceaușescu are cancer la prostată, dar n-ar fi zis nici căre la adresa politicii criminale a scorniceșteanului. Adicătelea, noi tăcând mâlc, cu mâinile la spate, să ne rezolve problema hazardul, boala, pronia cerească. Sau astrologia. Potrivit astrologului ucrainean Vlad Ross, „Putin își va sărbători ultima aniversare pe 7 octombrie 2021. Cel mai probabil, acesta va fi și ultimul an în care o va face”.

5. Niciunul dintre vânturătorii cancerului de care ar suferi Putin nu-și găsește, dacă-l întrebi, vreo vină pentru crimele care se petrec acum în Ucraina. Asta deși Putin lovește și omoară oameni din ziua în care a ajuns la putere. Când a bombardat Groznîi, capitala Ceceniei, până n-a mai rămas piatră peste piatră, nu s-a repezit nimeni să-i sancționeze regimul. Când toți opozanții lui au fost, rând pe rând, arestați, torturați, otrăviți, împușcați, nu i-a trecut nimănui prin cap în Europa și în România să renunțe la un grad, două din căldura locuinței, cum propune acum Frans Timmermans, pentru a nu mai pompa bani pe gaz în buzunarele ucigașului.

6. Putin este produsul unui mod de a fi și de a gândi care stăpânește Rusia. Este odrasla kaghebismului militarist revanșard, obsedat de ideea de a face URSS nu prețuită, nu respectată, ci temută în întreaga lume. Pentru KGB, nici măcar Putin nu e de neînlocuit. Dacă ar dispărea mâine, succesorul e ales și pregătit – de pildă, dublura lui Putin, fostul președinte Dmitri Medvedev.

7. Dar mai există un motiv, cel mai tare și trist, pentru care moartea lui Putin n-ar opri răul. Tot auzim că rușii, care, potrivit celui mai proaspăt sondaj, îl susțin în procentaj de 70%, sunt spălați pe creier de dictatură. N-aș zice. Când televiziunea Kremlinului le spune că Rusia eliberează Ucraina de drogați și naziști, le spune exact ce vor de decenii să audă. Rușii visează dictatura, chiar una sângeroasă. Vor să fie sclavi, dar sclavi imperiali.

Adevărul ultim este că majoritatea poporului rus respinge din rărunchi democrația – îi va trebui un veac s-o învețe, dacă o va învăța vreodată. Șansa omenirii de a supraviețui este carantinarea, izolarea totală a Rusiei, pe termen nelimitat. Pe Pământ, ca să mai existe această planetă, se despart două lumi: lumea liberă democrată și lumea cealaltă, Rusia cu China și Coreea de Nord.

notă informativă 319. sursa:

Căpitanul

Cea mai veche și cea mai puternică amintire cu Ion Țiriac este fața lui, în lumina slabă a înserării, tetanizată de oboseală, deformându-se ca a unui mort la contactul cu fața lui nea Fane. Căpitanul ne jucător al echipei de Cupa Davis, Ștefan Georgescu, îl strângea în brațe după victoria de necrezut asupra lui Tom Gorman, în prima zi a finalei România-SUA de la București.

Ilie pierduse în fața lui Stan Smith până să apucăm să înțelegem ceva, în 3 seturi – cum, numai el știa. În meciul 2, Țiriac pierduse și el primele două seturi la Gorman. Țiriac avea aproape 34 de ani, americanul 26 și tocmai ce fusese în semifinale la US Open, fiind între primii 10 din lume.

La scorul ăsta, 5-0 la seturi pentru SUA, am văzut oameni plecând din tribune. Mica arenă din parcul cu platani dintre străzile Dr. Staicovici și Dr. Lister fusese extinsă în grabă, cu gradene noi, de fapt niște schele din țevi și cherestea, sub care mai stăteam noi, băieții de mingi, ca să evaluăm pulpele doamnelor și domnișoarelor. Până atunci fuseseră ticsite.

Nu mai știu cum a reușit să câștige Țiriac, după aproape 5 ore. Îmi mai amintesc doar bubuitul tribunelor, minute în șir: Ți-ri-ac! Ți-ri-ac! Ți-ri-ac!

Duminică, alt calvar. Celebrul dublu Năstase-Țiriac, campion la Roland-Garros, fusese făcut una cu zgura de Stan Smith și „juniorul” Van Dillen. 2-1 pentru SUA, meciul Țiriac-Smith putea fi ultimul. Din nou, Țiriac avea în spinare handicapuri cât roata carului: Smith era cu 8 ani mai tânăr și nici mai mult, nici mai puțin decât nr. 1 mondial, proaspăt învingător al lui Ilie Năstase. Și mai era și presiunea atmosferică, nu numai presiunea scorului: istoria plutea în aer.

Erau la modă pe atunci tricourile de tenis cu „coroniță” pe piept, marca lui Fred Perry, triplu câștigător de Wimbledon și US Open în anii '30. Vă dați seama ce-a fost în capul meu când l-am văzut pe Fred Perry în carne, oase și pipă pe aleile de la „Progresul”! În anul în care

mă născusem, 1956, asul australian Lew Hoad fusese la un pas de Calendar Grand Slam, triumfând la Australian Open, Roland-Garros, Wimbledon și jucând finala US Open. Acum, blond și vesel, bătea mingea pe Central, la câțiva pași de mine.

Lumea bună a tenisului mondial venise în România Socialistă. Priveam fascinat pachetele goale de Marlboro, Pall Mall, Camel aruncate în coșurile de gunoi, duceam acasă pahare de plastic pe care scria San Pellegrino, mestecam „ciungă” americană, beam Pepsi la discreție. Trăgeam pe nas cu nesaț parfumurile femeilor străine. Nu mai vorbesc de tenișii puțin uzați sau ciorapii înroșiți de zgură, lăsați de jucători în vestiar, pe care i-am păstrat ca pe moaște. Mirosul Occidentului ne zăpăcea.

Poate niciodată ca în meciul acela n-a fost mai adevărată deviza lui Țiriac: „Victorie cu orice preț”. Arbitrii de linie, patrioți nevoie mare, stăteau tăcuți și neclintii ca sfincșii când mingea lui Țiriac ieșea o palmă afară și zbierau aut! ca înjunghiați când mingea americanului, capitalistului, „esplotatorului” Smith mușca cu poftă din tușele de var. Imaginați-vă că tușele nu erau de plastic îngropate, ca acum, se trăgeau cu un jgheab cu sită, plin cu praf de var, cărat de doi inși și bătut cu bățul, între care șef era un țigan, parcă Sami pe nume...

După un prim serviciu impecabil, pe tușă, strigat aut! de arbitru, i-adevărat, cu voce mai mică, Smith n-a mai cerut căpitanului echipei, Dennis Ralston, să-l cheme pe supervisor, argentinianul *senhor* Enrique Morea, care făcuse potecă la teren corectând furtișagurile românești. Doar l-a privit lung pe Țiriac. A fi fair-play într-o astfel de situație înseamnă să te duci și să ștergi urma cu talpa, cum face Nadal, dând punctul adversarului. „Buldozerul din Brașov” se făcea că plouă, uitându-se în pământ și așteptând, pasămite, serviciul 2...

Măgăriile astea aveau și alt scop: până când se parlamenta pentru schimbarea deciziei, Ion Țiriac se odihnea pe postamentul scaunului de arbitru de linie (exista așa ceva pe atunci).

Meciul s-a jucat în setul 3, era 1-1 la seturi și 5-4 pentru Smith, servea Țiriac și conducea cu 40-0. Începuse să obosească, mi-a şuierat printre dinți când i-am aruncat mingea cât am putut mai bine, „Dă-o, bă, pe lângă mine, nu vezi că nu mai pot?”. Mingea servită „greșit” de mine

trebuia recuperată din teren de unul dintre băieții de la fileu, și mai treceau niște secunde... A greșit însă Țiriac, o minge ușoară, din jumătatea terenului a trimis-o în burta fileului. Un american din tribună i-a strigat atunci vesel: „Just in time, old man!”, „Era și timpul, bătrâne!”. Țiriac s-a întors spre locul de unde venise strigătul cu o privire tulbure, încărcată de ură. A făcut câțiva pași spre marginea terenului, apoi s-a oprit și mi-a întins racheta. În pata neagră care i se pusese, a avut, totuși, luciditatea să lase racheta, ca să nu arunce cumva cu ea. A mârâit ca o fiară înainte de salt, în românește, dar ăla n-avea cum să nu înțeleagă: „Te omor, mă, auzi? Te omor, dacă pierd ghemul ăsta te omor!”.

A pierdut ghemul și setul. După pauza în care Ștefan Georgescu înjura de „Duminica mă-sii!”, i-a smuls literalmente setul 4 lui Smith, cu eforturi supraomenești și trucuri sub. Setul 5 a fost o „lăptăreasă”, 6-0 pentru Smith, și s-a dus Cupa Davis...

Au trecut de atunci, deși nu-mi vine să cred, 47 de ani, în care Țiriac a fost modelul meu epurat, idealizat, de luptă pe teren și cu viața. Până când... până când n-a mai fost.

Zicerile prin care plângea de mila politicienilor corupți, hoți și mincinoși, înfierând DNA și aprobând atentatele anti Justiție ale regimului Dragnea au fost o primă ruptură peste care n-am mai putut să sar. Nici dl Țiriac, care mi-a replicat cu brutalitatea la care mă așteptam.

Și acum, sfârșitul.

Poziția lui Ion Țiriac în cazul descalificării lui Djoković la US Open e alcătuită, în opinia mea, din: 1. cinism pecuniar fără de lege, 2. o diversiune și 3. o ticăloșie de neuitat.

1. „Nu cred că Djoković merita să fie eliminat, în special într-un turneu unde ăștia n-au un megastar. E Serena Williams, dar în rest nu e nimeni acolo. Astfel, arbitrii au furat 30% din valoarea turneului”. Adică, ce-i asta?! Nimic altceva decât că, în viziunea dlui Țiriac, legea e pe bani, ea se aplică sau nu, în funcție de câte procente aduce turneului un jucător. Dacă în cauză ar fi fost, să zicem, nr. 100 ATP, atunci el putea fi eliminat fără probleme, că nu se pierdeau procente. Unde-i lege, nu-i tocmeală?! Ce prostie, ne învață dl Țiriac, tocmeala e legea.

2. „Nu e prima oară când un arbitru e lovit de minge. Cu foarte mulți ani în urmă, un suedez, încă junior (Edberg – n.m.), servește, lovește arbitrul de linie cu mingea, omul cade, se lovește cu capul de pământ și moare. Meciul nu s-a întrerupt, Edberg nu a fost descalificat, ba chiar a câștigat turneul de la New York.”

O diversiune orbitoare. Un jucător care e în meci și servește nu e niciodată făcut răspunzător pentru lovirea unui arbitru – mingea vine de departe, de la peste 25 de metri, arbitrul e dator să se ferească – regulamentul e clar în acest caz și a fost aplicat corect.

Dar meciul Djoković – Carreño Busta era în pauză, se încheiase ghemul pierdut de sârb pe propriul serviciu. Djoković a expediat mingea cu racheta, în bătaie de joc, de la câțiva metri, la înălțimea bustului unei ființe umane, fără să se uite, aproape întors cu spatele spre fundul terenului. Lovitură periculoasă, cu desăvârșire interzisă de regulament, lucru de care Djoković și-a dat seama în fracțiunea de secundă după ce a comis-o.

3. „Arbitra trebuia să se uite la meci, să se ferească, mingea aia a venit cu 40-50 km/h. Dacă nu te uiți, stai acasă, nu fi arbitru!”

Doamna arbitru nu avea la ce să se uite, jocul era oprit pentru cel puțin un minut, nu era dator să fie pregătită, era în pe loc repaus, nu aplecată, cu palmele pe genunchi, în gardă, așa cum este în timpul jocului. Treaba ei era, exclusiv, să se uite la minge și la tușă când se joacă, nu la jucătorul Djoković care se îndrepta spre banca de odihnă. Să scoți vinovată, incredibil, victima unei astfel de agresiuni, cum procedează dl Țiriac, asta știau să facă foarte bine „organele” în regimul comunist...

Victorie cu orice preț? Ion Țiriac cel din ultimii ani înseamnă pentru mine o înfrângere.

notă informativă 133. sursa:

Lampă

The Academy of Motion Picture Arts and Sciences. Așa se cheamă instituția care acordă, de mai bine de 90 de ani încoace, premiile Oscar.

Văzând că Academia Română a ouat un comunicat despre cum să ne comportăm față de numitul 5G, ca să nu ne facă buba cu radiații, Academia americană și-a zis că musai să nu se lase mai prejos. Drept care, a produs și ea un ucaz cu noi criterii ce trebuie să le îndeplinească filmele pentru a fi nominalizate la categoria „Cel mai bun film”.

În prostia mea filmoloagă, eu credeam că există un singur criteriu: filmul să fie bun. Ca dintre cele bune, să fie ales „Cel mai bun”. Bine, o să mă întrebați, dar „bun” în ce sens? Păi, de bună seamă, citind cum se numește academia care dă Oscarurile, în sensul valorii cinematografice a filmului, ca artă și știință. Însă vine The Academy și îmi ia ceața de pe ochi: vor fi 4 domenii de judecare, fiecare cu criteriile sale.

1. Filmul în sine, 2. Echipa de realizatori, 3. Munca în studio, 4. Oportunități de pregătire și avansare în alte activități de dezvoltare și lansare a filmului.

Carevasăzică:

1. Pentru a îndeplini standardul de reprezentare, filmul trebuie să aibă fie cel puțin un personaj principal, fie cel puțin un personaj secundar important, care să aparțină unui grup rasial sau etnic subreprezentat. Apoi, cel puțin 30% din rolurile secundare trebuie să fie din două grupuri subreprezentate. Firul narativ principal sau tema filmului trebuie să fie focusată pe un grup subreprezentat. Potrivit Academy, noțiunea de „grupuri subreprezentate” include femei, persoane de culoare sau etnic defavorizate, persoane LGBTQ+ sau persoane cu dizabilități.

2. Echipa de producție a unui film trebuie să aibă cel puțin două funcții de conducere sau doi șefi de

departament din grupuri subreprezentate. Și cel puțin unul din grupuri etnice sau rasiale subreprezentate.

V-a luat o oarecare durere de cap?

Mai departe. Cel puțin 6 alți membri ai echipei trebuie să aparțină unor astfel de grupuri; sau cel puțin 30% să îndeplinească această condiție.

3. și 4. se referă la oportunități de formare și reciclare pentru șomeri, precum și la reprezentarea pe criterii ca mai sus în echipele de marketing, publicitate și distribuție ale filmului. În mod ciudat, categoria aducători de pizza și cafele nu e menționată, dar o fi și ea pe undeva.

Deci, producătorul și regizorul se pot apuca să pună scenariul filmului pe ecran numai dacă sunt în stare să răzbească mai întâi prin acest alt scenariu, năucitor, al angajărilor corecte politic.

Dar, dacă ne uităm la lista Oscarurilor pentru „Cel mai bun film” din ultimii ani, constatăm că noul cod de creație al Hollywoodului cam este deja în funcțiune: 2020 *Parasite* (asiatici sărăntoci), 2019 *Green Book* (negri), 2018 *The Shape of Water* (străinul, făptura neasemenea, agresată de societate), 2017 *Moonlight* (negru și homosexual), 2014 *12 Years a Slave* (negri, bunînțele). *The Godfather* al lui Ford Coppola, partea întâia și partea a doua, ar mai lua din părți Oscarul pe noua grilă. *Gone With the Wind* a și fost retras din difuzare. Așa că aplicarea noilor criterii, nu de anul viitor, ci din 2024, nu mai are mare relevanță.

Reprezentanții comunităților LGBTQ+ afișează ca simbol un triunghi roz cu vârful în jos. În lagărele naziste, triunghiul roz era semnul de pe zeghea deținuților homosexuali, cei mai de jos în ierarhia lagărului. Acum, el este semnul mândriei LGBTQ+. În engleză, roz se zice *pink*. Realismul socialist din URSS, în perioada stalinistă cea mai neagră, dicta tot 4 criterii pentru ca o operă de artă să treacă de cenzură: 1. *Partiinosti* – să aibă caracter partinic, 2. *Ideinosti* – caracter ideologic corect, 3. *Narodnosti* – să reprezinte poporul, nu burghezo-moșierimea, 4. *Klassovosti* – să vorbească despre viață din punctul de vedere al clasei muncitoare. Dacă puneți literele inițiale una după alta, rezultă nimic altceva decât PINK.

După ce am scris și fraza asta, textul de față era taman bun nu să nu ia vreun premiu, ci să fie interzis pe

loc. Celor care ar face asta le-aş spune doar atât: măi, oamenilor, esenţial este ca oricărui om care are ceva de spus în artă sau în ştiinţă să nu i se bareze calea pentru că e femeie, de culoare, necreştin, LGBTQ+, cu dizabilităţi sau proletar. Nicidecum să fie pus să creeze în artă sau ştiinţă pentru simplul motiv că e femeie, de culoare, necreştin, LGBTQ+, cu dizabilităţi sau proletar.

Şi ţineţi minte, când politicul impune creatorilor ce şi cum să facă în opera de artă, se duce dracului arta, tovarăşi.

notă informativă 244. sursa:

Calcan

Iisus Hristos este Mântuitorul. El ia asupra Sa vina acestei lumi și suferă pedeapsa în locul ei.

Golgota, răstignirea și moartea Nazarineanului răscumpără păcatele tuturor, chiar și pe ale celor ce au trăit înainte de venirea Lui pe lume, începând cu Adam și Eva.

Asta e frumos, nobil, distins, cutremurător, dar v-ați întrebat vreodată dacă e și drept? Dumnezeu s-a întrupat în om ca să aducă pe pământ dreptatea?

Nicidecum.

Preluarea păcatelor altora ca pe niște creanțe transferabile este un act profund nedrept. Drept este ca fiecare să-și primească pedeapsa după faptele sale. Strâmb este ca răufăcătorul să nu pățească nimic și un inocent sau mai mulți să sufere în locul lui. A lua asupra ta vina altcuiva, când ești, asemenea lui Iisus, fără de păcat, înseamnă nici mai mult, nici mai puțin decât obstrucționarea Justiției.

Un tâlhar rămâne nepedepsit pentru că i se iartă păcatele, e mântuit. Iisus presupune că acesta va da slavă lui Dumnezeu, se va pocăi și va duce o viață cucernică în vederea Judecății de Apoi; dar respectivul poate și să continue să tâlhărească mai cu spor, că tot a văzut că-i merge.

Pe lumea asta nu există păcat fără pedeapsă. Dacă păcătosul este iertat, pedeapsa cade implacabil asupra altuia. Iisus poate șterge păcatul, nu și pedeapsa.

O campanie hristică de mântuire en-gros face, de doi ani încoace, PSD-ALDE. Toate modificările operate asupra Codurilor Penale, asupra legilor Justiției converg spre același scop: micșorarea, dacă se poate până la anulare, a pedepselor pentru infractori.

Pedeapsa în sine, însă, este ireductibilă. Îl scoți pe unul din închisoare sau nu-l bagi deloc, nu deoarece s-ar fi căit pentru ce a făcut, ci fiindcă s-au scurtat termenele de prescripție, fracțiunile pentru eliberare condiționată, au scăzut sancțiunile pentru abuzul în serviciu, a fost

dezincriminată neglijența în serviciu de către majoritarii lui Dragnea și Tăriceanu. Pedepsele neexecutate cad astfel asupra victimelor omorurilor, violurilor, furturilor, prin nedreptatea care li se face.

Dacă prin reducerea termenului de prescripție Dragnea scapă în procesul „Bani luați de la copii și dați la Partid”, cei pedepsiți sunt copiii din Teleorman. Și vor fi, nu numai cei de atunci, ci și cei de mâine, oriunde în România, căci vor prinde curaj și alții să facă ce-a făcut Dragnea.

După legea recursului compensatoriu, dată de Toader, Iordache, Nicolicea et comp., criminalii eliberați au asasinat, au violat, au lovit și au tâlhărit din nou, pe întrecute.

Legea a pedepsit astfel victimele: iertând vinovații, nenorocеști nevinovați.

Există, totuși, o oareșicare deosebire între Domnul Iisus și Domnul Dragnea, cu toate că marele om s-a autorăstignit deja, de câteva ori, în ochii electoratului, începând cu episodul celor 4 găzi veniți să-i ia gății la Athénée Palace. Lui Dragnea nici prin gând nu-i trece să ia asupra sa păcatele altora, dimpotrivă, năzuiește să le arunce pe ale lui în capul tuturor.

Principiul său este: „Mai bine să scape 1.000 de criminali, decât să fac eu o zi de pușcărie”.

Deci, întrucât Domnul Dragnea ne vrea pe toți miei de sacrificiu, urarea lui pentru popor ar trebui să fie nu „Paște fericit!”, ci „Pașteți fericiți!”.

interceptare 01-26

— Ziceai că noi, românii, nu trebuie să fim stăpânii nimănui; dar cântecul spune „Noi suntem români, Noi suntem, aici, pe veci, stăpâni”. Aici, adică, nu că am fi stăpânii ungarilor, sașilor, țiganilor, șvabilor, lipovenilor și câte minorități mai sunt în Parlament, dar suntem stăpânii pământului, ai munților, ai râurilor, ai pădurilor...

— Ai aerului...

— Eu vorbeam serios.

— Și eu. Stăpânii aerului de peste România suntem, nu? Și ce facem noi, ca stăpâni, cu toate astea? Cu solul, cu aerul, cu apa dintre granițe?

— Păi, din pământ mâncăm pâine, bem apă, respirăm...

— Le otrăvim, băi, stăpâne. Le otrăvim în neștire, cu reziduurile prostiei și nepăsării noastre populare. Curând, gunoaietele puse munți o să fie mai înalte decât Munții Carpați. În București, ar trebui să se poarte mască de gaze, nu măscuță de borangic, că, până la covid, poluarea de top mondial omoară români cu zecile de mii.

Ce nu otrăvim, distrugem. Împotriva tăierilor sălbatice de arbori din România au ieșit să protesteze mii de oameni la Viena. Comisia Europeană ne somează și ne sancționează tot mai aspru pentru poluarea imensă din scumpa noastră țară, proprietate personală. Iar noi cârâim supărați – ce, domne, ce treabă are Bruselu? Suntem la noi acasă, putem și să ne răhățim în sufragerie, dacă vrem. Că d-aia suntem, aici, pe veci, stăpâni.

Apucă-te și explică românașilor stăpâni că tot ce facem noi p-acilea privește întreaga Europă, întreaga omenire, că România nu e roaba românilor, e o parte din planeta Pământ. Că trebuie să fim îngrijitorii, femeile și bărbații de serviciu ai pământului românesc. Și-o să vezi ce flituri în piept primești.

— Nu primesc, că n-am înnebunit să duc muncă de lămurire cu nimeni. Vreau să mă lămuresc eu, că de-aia vorbesc cu tine. Carevasăzică, Pământul nu aparține oamenilor, nu suntem stăpânii planetei?

— Suntem, că așa scrie într-o ficțiune fabricată de om, o poveste numită Biblia. Avem drept de proprietate

dat de Dumnezeu. În fapt, e o prostie al dracului de periculoasă. Omul nu e stăpânul păsărilor, peștilor, nici al oilor, nici al lupilor, pietrelor, humusului, apei sau aerului. Omul e parte din natură, pe același plan al ființării cu toate astea. Sau, cel puțin, era. Sau, cel puțin, ar trebui să fie.

— Și, dacă nu mai e, atunci ce e?

— În clipa de față, omul e o boală autoimună globală. Lupus eritematos diseminat pe toată fața Pământului,ăștia sunt oamenii. Anticorpi care atacă chiar corpul din care fac parte, nu îl apără de niște extraterestri invadatori. Ai văzut atâtea filme cu ființe venite din Spațiu, chitite să distrugă Terra. Sunt reflexii ale sentimentului nostru subconștient de vinovăție – noi suntem invadatorii, mai răi decât orice, și ascundem asta sub aparența a tot felul de monștri cinematografici cu cap de insectă, la care ne uităm și uităm. Înainte de a muri, aș vrea să trăiesc o zi pe un Pământ vindecat, un Pământ fără țiipenie de om, peste care să bată un vânticel cu câteva picături de ploaie.

— M-ai înnebunit... Domne, da măcar stăpânul meu, al meu, ca om, ca român, pot să fiu, sunt? Adică să nu fiu sclavul nimănui? Să fiu stăpân pe ce spun, pe ce fac, pe ce trăiesc? Să mă vaccinez sau să nu mă vaccinez, dacă așa vreau eu?

— Poți să crezi că ești.

— Și nu sunt?

— Să ne gândim. Ne. Pe noi, ne. Rațional. Ești stăpânul circulației sângelui, digestiei, al ficatului, al plămânilor, al pielii tale? Nici vorbă. Organismul merge fără tine, se produc tot timpul în el reacții fără număr de care tu n-ai habar. Poți să-i țiipi unei răni să se vindece, unei boli să treacă? Nu. Poți, cel mult, să-ți rănești, să-ți îmbolnăvești trupul ce ți s-a dat. Poți să poruncești somnului să vină? O erecție poți să-ți comanzi? Cel mult, ai libertatea să dai din mâini și din picioare, să scoți sunete, să-ți miști capul. Capul, nu creierul. Și nici capul tot, că urechile nu mai poți să le miști, cum puteai când zburdai prin peșteri.

— Dar creierul?

— Ha. Pe lângă faptul, de domeniul evidenței, că poate s-o ia razna oricând, depresia, anxietatea, bolile psihice sunt o pandemie nedeclarată, ești sigur că atunci când ai o idee, adică un gând întors asupra gândului, cum

zicea Noica, ea îți și aparține? Că nu e rezultatul unor instincte și reflexe ancestrale? Sau al unei manipulări fine care ți-a fost aplicată? Sau al unor informații și imagini acumulate din copilărie, care, dacă ar fi fost diferite, n-ai mai fi avut acum aceeași idee? Cât este libertate și cât este condiționare în gândirea pe care o consideri atât de a ta? Convingerea că gândești cum vrei nu e o iluzie?

— Da? Dar faptul că în acest moment mă calci pe nervi, asta îmi aparține, sau nu?

— Să vedem. Enervarea e provocată de felul în care vorbesc eu, nu își are cauza numai în tine. În mod normal, poți să mă asculți sau să îmi spui să tac, poți să fii de acord cu ce susțin, sau nu – dar să te enervezi e degeaba. De ce nu poți să-ți depășești această reacție? Probabil pentru că nu ți se întâmplă prea des să-ți vorbească cineva așa cum îți vorbesc eu. Îți violez niște tipare formate în ani, cum îți spuneam.

— Deci, nu stăpânesc nimic din mine? Păi, atunci, înseamnă că ucigașii nu sunt vinovați de crimele lor, sunt condiționați de ce li s-a băgat în creier s-o facă. Iar sfinții și eroii nu sunt sfinți și eroi că așa vor ei, ci pentru că n-au cum să fie altfel. Deci, nu mai putem vorbi de oameni buni sau răi, inteligenți sau proști...

— ...ci de niște harduri, niște mașini organice, programate într-un fel sau altul. Da, bravo, Cartezică! În *Meditații*, Descartes întreabă: „Cum putem ști dacă forma care trece, acoperită cu o pălărie, e un om sau un automat?”. E o spaimă veche asta. Pleacă de la cadavrele umane, văzute de cei vii. Morții... Îți dă mai multă anxietate ceva ce seamănă a om și nu e, decât ceva monstruos, dar mult diferit de ființa umană. Freud a analizat sentimentul, *das Unheimliche*, cu privire la statui de ceară și păpuși. S-a și cuantificat asta sub forma unui grafic care descrie intensitatea tresăririi *unheimlich* sau *uncanny* în funcție de asemănarea unei mașinării cu omul. În cazul unui robot de bucătărie, e practic zero. La vederea roboților umanoizi, fiorul ăsta e cel mai puternic. De ce?

— De ce ne temem de roboți și androizi?

— Și de ciborgi. Pentru că vedem și auzim ceva ce seamănă din ce în ce mai mult a om și știm că e un automat. Din subconștient, din partea de sub apă a aisbergului cu care Freud descrie psihicul, urcă gândul că

și tu poți fi un automat, că orice om este un automat, biologic, programat, incapabil să-și dea seama de asta...

— Mă gândesc la o fată din Moldova care își pieptăna coama. Avea părul cânepiu. Aduna firele multe rămase în pieptene și căuta un petic de iarbă prin orașul București ca să le dea drumul acolo. Pe urmă, le dădea foc cu bricheta. Mă gândesc că nimeni nu știe ce-o să răsară din cenuși... Totuși, ar trebui să ne gândim că nicio inteligență artificială, făcută de om, nu poate egala creierul uman.

— Zău? Și dacă nu e făcută de om, ci tot de o inteligență artificială? Uite, eu zic ceva mai tare, că oamenii pot să producă până la urmă o IA mai puternică decât a omului.

— De unde știi?

— De nicăieri. E o propoziție la fel de adevărată sau falsă ca a ta. Dar un argument, chiar de natură experimentală, aș putea să aduc în discuție: părinții lui Einstein erau la fel de inteligenți ca el? Nici vorbă – și totuși, l-au făcut pe Einstein. Ce se poate cu mașinile organice, de ce nu s-ar putea și cu cele anorganice sau semiorganice? Și reține: părinții părintelui Relativității nu au intenționat să-l facă așa și habar n-au cum l-au făcut.

*(continuare înregistrare ambientală parc, cu module-
demodule laser)*

Dar hai să lăsăm deoparte vizualul. Un englez pe nume Turing, care s-a sinucis după ce guvernul britanic l-a sterilizat chimic pentru că era homosexual, a imaginat un test: un om scrie pe un ecran întrebări pentru două entități, A și B, și primește răspunsuri, tot scrise. Omul știe că o entitate e om și cealaltă mașină. Dacă analizând răspunsurile nu reușește să identifice mașina, atunci mașina a trecut testul Turing de comportament inteligent, echivalent cu al omului. Întrebarea la care s-a străduit Turing să răspundă era: „Pot mașinile să gândească?”.

— Interesant... Dar dacă omul, cel care analizează dialogul, nu e suficient de inteligent ca să-și dea seama care e mașina? Dacă alt om, mai inteligent, și-ar da seama, atunci mai trece mașina testul?

— Da. Pentru că atunciș-a e vorba de cel puțin o ființă umană mai proastă decât o mașină construită de om.

— Hm... Așa ajungem să nu mai fim siguri de nimic. Să ne întrebăm, de fapt, ce e omul? Există în el un grăunte ireductibil, o esență care îl diferențiază de restul existenței, sau nu?

— Heidegger zice că una e a fi și alta a exista. Și că doar omul există, restul este. Pentru om e valabil *ex-sistere*, poate ieși din sine, poate fi preocupat de a fi om, de a mai fi om, în vreme ce pisica nu e preocupată de a fi pisică sau a nu mai fi. Asta e esența.

— Aha... Dar are și pisica ceva care e numai al ei, și e fascinant. Te-ai uitat vreodată mai mult timp, de la mică distanță, în ochii unei pisici?

— Uite că nu m-am uitat.

— E formidabilă lipsa absolută de expresie, de sentiment, rotundul netulburat, neclipirea, nepăsarea, recele, ca două ferestre în carcasa unei astronave prin care se vede spațiul sideral... Nimic din ființa ta umană nu se reflectă pe fața pisicii.

— Tot așa cum pentru Univers nu exiști, doar ești, o adunătură de atomi de hidrogen, oxigen, carbon, azot... aceiași atomi care compun un vierme sau cenușa stelelor. Universul Ochi de Pisică. Cum să te bați cu așa ceva?

(melodie populară executată la nai)

— Simplu. Nu te gândești la asta. Dacă Cosmosul nu vrea să mă bage în seamă, pot și eu să-l bag în mă-sa. Nu ridic noaptea ochii spre cer, mai ales când sunt stele, îl declar inexistent și mă duc să beau o bere. Ca om, am această putere.

— He, he, nu-i chiar atât de simplu... Așa rezolvi, de bine, de rău, cu transcendența. Dar Neantul, Golul, Nimicul se află nu doar deasupra capului tău, e și în tine. De acolo cum îl scoți? Ce faci cu imanența?

— ...Mă duc să mai aduc niște bere.

— Nu da bir cu fugiții. Îți spun eu ce faci, îl faci pe Dumnezeu. Umpli golul din tine cu Dumnezeu.

— Da, e o întrebare... Hominidul ăla, primul străbătut de ideea de Dumnezeu acum nu știu câte zeci, sute de mii de ani, se uita la cerul înstelat sau la imaginea lui însuși într-o baltă, când i s-a întâmplat asta?

— I s-a întâmplat... Poate n-a fost o întâmplare. Poate că a fost ca în *Odiseea Spațială 2001* – Dumnezeu, mi-e rău, suntem în 2021! – a lui Kubrick și prima scânteie divină din creierul unei maimuțe a venit

de la un monolit paralelipipedic negru, căzut pe Pământ din alte lumi. Ăla a fost Dumnezeu.

Cât privește dilema ta, cerul sau buricul, grecii s-au uitat mai întâi la cer și pământ, apă și foc, abia cu Socrate au început să se ia pe ei înșiși ca subiect de studiu. Dumnezeu în om e o idee creștină care vine cam de pe la sfântul Augustin: „Dumnezeu e un cerc cu centrul pretutindeni și circumferința nicăieri”.

— Eu, totuși, cred că Dumnezeu s-a născut din frică. Din frica de singurătate, de moarte, de lipsa de sens a existenței. De gândul că atunci când te naști nu ești prea diferit de un pește, iar când mori, hoitul tău e totuna cu un gândac mort sau un lemn putred.

(sunet păsăresc de telefon mobil)

Omul vrea cu disperare să fie special, deosebit, nu pur și simplu o bucățică din Infinitul omogen și izotrop. Și așa apar religiile. Așa apare arta. Oamenii, unii dintre ei, admiră operele de artă create de alți oameni. Le consideră o marcă a extraordinarității ființei umane. Sunt incapabili să pună pe același plan o pictură de Rafael și culorile penajului păsării paradisului, care nu se știe de cine a fost pictat. Sau grafica multicoloră a peștilor din recifele de corali. Artă umană ca secreție a naturii. Imperfectă, pentru că ea îi emoționează, poate, pe oameni, dar nu are niciun efect asupra copacilor, pământului, ierbii, apelor, viețuitoarelor...

— Dar Orfeu nu reușea chestia asta? Sălbăticiunile se îmblânzeau, furtunile stăteau, pietrele plâneau când cânta el din liră... Și am auzit că la muzică de Bach se maturează mai bine vinul în butoaie. Și plantele cresc mai abitir cu muzică. Maimuțele ascultă și dau din cap...

— Pentru ele Bach e sunete, care fac materia, organică sau anorganică, să vibreze bine sau rău, dar nu sunt muzică, nu ating sufletul... Iar Orfeu, o poveste, o aroganță, omul care face pietrele să plângă cu arta sa zeiască, în vreme ce pietrele nu pot să-i stoarcă lacrimi decât dacă îl lovesc în cap, mă-nțelegi...

— Îmi vine în minte o zicere a unui pictor, Adolf Hitler pe nume: „Orice persoană care vede și pictează un cer verde și niște câmpuri albastre trebuie sterilizată”... Dar altceva vreau să te întreb: Natura are suflet?

— Nu știu. Dar omul are? A văzut cineva sufletul, l-a măsurat, l-a mirosit? Nu avem nicio dovadă experimentală. Nu cumva, ca și Dumnezeu, ca și arta, sufletul e încă o făcătură a ființei umane ca să se deosebească de Rest, să fie mai cu moț?

— Cu câtă mândrie îmi spunea, odată, un om: „Am fost fotomodel. Poza mea a stat trei ani în vitrină la frizerie, în Orșova”...

— Și n-am vorbit decât de muzică. Dar un tablou? Se uită la el vreun animal în afară de niște oameni? Un film, un spectacol de teatru are spectatori în natură? *Cartea Junglei* ajunge în vreun fel la lupi, la liane, la pantera neagră?

— Hai că-i prea de tot!... Vrei literatură pentru întreaga natură?

— Nu, pentru întreg Cosmosul. Vreau niște cuvinte care să întunece Soarele, s-o scoată pe Saturn de pe orbită, să facă să bată mai tare inima pulsarilor și quasarilor și găurile negre din centrul galaxiilor să vomite tot ce-au înghițit, să oprească pentru o clipă expansiunea Universului...

(*bruiaj intens*)

notă informativă 511. sursa: Vica

Nici n-am apucat bine să zic că nu oricine ar trebui să aibă drept de vot, că s-au și făcut auzite strigături despre „discriminare”.

Nu am intenția să discriminez pe nimeni. Dar spun așa: la 18 ani primești dreptul să votezi. Nu la 14, când ți se dă automat buletinul de identitate.

La majorat, deci, ești cetățean al țării, cu drepturi depline, pe care le poți păstra câtă vreme nu renunți la cetățenie. Dar dreptul la vot nu ar trebui acordat de la sine.

Votul este universal. Curat universal, dar, prin lege, nu le este permis să voteze tinerilor sub 18 ani. De ce? Deoarece se consideră că nu sunt suficient de maturizați pentru acest act deloc simplu, cu efect covârșitor pentru viitorul țării.

Votul fiecărui cetățean trebuie privit individual, ca și cum toate celelalte milioane de voturi nu ar exista, și soarta noastră, a tuturor, ar depinde de acel unic vot.

Și atunci, dacă maturitatea este criteriul de excludere a celor sub 18 ani, acesta nu ar trebui verificat? Simplul fapt că ai 18 ani nu garantează că ești matur și responsabil. Prin urmare, ar fi nevoie de un examen. Dar acest examen există și se dă taman la 18 ani.

Se numește bacalaureat. Cu decenii în urmă, purta numele de examen de maturitate.

Accesul la vot nu este deloc îngrădit astfel. Oricine are nu numai dreptul, oferit de stat, dar și obligația educației. Învățământul preuniversitar în România este gratuit. (Cazul extrem al familiilor prea sărace pentru a-și ține copiii la școală trebuie rezolvat oricum prin ajutor social, fără legătură cu procesul electoral.) Cine vrea să meargă la școală, și să învețe, ia bacalaureatul și poate să susțină un examen de admitere la o facultate. Și să-și depună votul în urnă.

Cine nu, nu. Poate trăi liniștit în continuare, cum crede de cuviință. Dar nu i se dă dreptul să participe la decizia națională.

Firește, și examenul de bacalaureat ar trebui modificat în astfel de condiții, ca să probeze și alte cunoștințe decât cele de română, matematică, istorie sau biologie.

În felul acesta s-ar naște o speranță că votul va fi mai degrabă produsul rațiunii decât al rației – de grătar, mici, bere și muștar.

O certitudine în acest sens, însă, n-am avea nici dacă li s-ar da dreptul să voteze numai celor care au doctorat...

notă informativă 512. sursa: Vica

Propunând diploma de bacalaureat ca permis de vot, am făcut, în termeni cât se poate de civilizați, o ipoteză epistocratică menită dialogului. Replicile primite au fost în număr mare – nu poate decât să mă bucure interesul stârnit de o astfel de idee.

Din păcate, însă, cele mai multe dintre postări se plasează sub semnul zicerii lui Titu Maiorescu, despre care am mai pomenit: „Nu e în chestie”. Sau, academic vorbind, *ignoratio elenchi*, vorbitul pe lângă teza în discuție.

Să începem cu insultele. Multe și colorate, de la bou până la sclerozat și fascist, adresate subsemnatului. Dincolo de calitatea umană a emitenților pe care o dovedesc astfel de reacții, acestea conțin un *fault logic* comun: *argumentum ad hominem*, legarea adevărului sau falsului unei afirmații de persoana care o enunță. Din aserțiunea că aș fi bou nu rezultă cu necesitate că a condiționa votul de bac este o prostie. Nu este exclus ca un prost să spună, la un moment dat, un lucru înțelept.

Nici măcar faptul că am comis o greșală gramaticală în emisiunea de la Digi 24 nu invalidează ceea ce am susținut. Am spus „nu vor apare oameni”, în loc de „nu vor apărea”. Prezint scuze și nu pot decât să vă asigur că știu foarte bine cum se conjugă a apărea, a părea, a plăcea, a tăcea, a vedea, dar am, rareori, scăpări de minte din pricina uzurii și/sau nervozității – le voi recunoaște și corecta întotdeauna. Voi promova în continuare necesitatea exprimării corecte în limba română, aplicabilă, bineînțeles, și mie.

Fascist, însă, nu este o insultă simplă. În mod evident, cei care au proferat asta nu au habar ce înseamnă fascist, au luat cuvântul din propaganda comunistă, altfel nu ar fi putut tasta o asemenea enormitate. Ultranaționalismul totalitar discriminează brutal în funcție de naționalitate și rasă, educația fiind nu cerută, ci refuzată celor „inferiori”.

Alți replicanți îmi transmit că știu ei niște idioți cu bacalaureat. Nu am spus nicio clipă că diploma de bacalaureat este o garanție pentru inteligență și cultură. Nu sunt nici licența, nici masteratul, nici doctoratul. Am spus că probabilitatea de a fi un votant responsabil este mai mare dacă treci acest examen, decât dacă pici sau nici nu te prezinți.

Unii acceptă ideea examenului de vot, dar nu acceptă ca acesta să fie bacalaureatul, vor un test nou, de cunoștințe plus IQ. Este posibil, dar ar fi mult mai complicat de introdus, cu lungi controverse pentru a-i stabili structura. Bac-ul are avantajul că există și este încadrat într-o procedură.

„Cunosc tinichigii mai inteligenți și cu bun-simț decât inși cu o facultate, ba chiar cu mai multe”, sună o altă obiecție. Este posibil, dar sunt nevoit să repet: nu inteligența, concept multiform, greu de definit, aștept să fie probată prin examenul de bac, ci dorința omului de a se informa. Tinichigiul nostru, dacă vrea să se implice în viața civică, poate să învețe și să-și dea bacalaureatul la orice vârstă, ca să poată vota. Dacă este capabil de asta, atunci sunt considerabile șansele ca el să se informeze, să mediteze când votează și să nu-și vândă votul pe mici și bere, căci a muncit pentru el.

„Nu cred că bacalaureatul ne va salva de dictatura prostiei” este părerea unor contributory. Nici eu nu pot să afirm cu certitudine că această condiționare va îmbunătăți votul. Pot doar să sper.

Bacalaureat înseamnă certificarea unui nivel mediu de educație. Prin urmare, subsemnatul nu ader la conceptul de noocrație al lui Pitagora și Platon, conducerea cetății de către filosofi, dar nici la dictatura clasei muncitoare. Ca să nu mai vorbim de clasa degeaba stătătoare.

Această propunere de a lega votul de cunoaștere înseamnă o întărire a democrației, nu o slăbire. Dreptul de vot este devalorizat prin acordare fără ca beneficiarul să-și manifeste atât dorința, cât și puțința de a-l obține. Sunt mulți cei care nu se duc cu anii până la secția de votare ca să-și exercite acest drept.

Votul cu bac l-aș numi, așa cum în finanțe avem denumirea antiinflaționistă leul greu, votul greu.

În încheiere, cred că este bine totuși să precizez: nu îmi fac niciun fel de iluzii că așa ceva ar putea fi... votat

(!) de Parlament în timpul vieții mele. Am vrut doar să vorbesc despre rolul reducerii ignoranței în îmbunătățirea omului și societății.

notă informativă 593. sursa: Ramona

„Mândru că sunt român!” Dacă exclamația tradițională de 1 Decembrie ar fi urmată și de un semn de întrebare, aş răspunde: „Nu, domle, n-am de ce”.

Mândru ești când realizezi ceva mare, când ajungi campion, când ești apreciat, când faci un lucru deosebit pentru ființele vii. A fi pur și simplu român nu e nicio ispravă. Nici măcar nu e opțiunea ta.

Nu sunt Simona Halep, dr. Beatrice Mahler, Cristina Neagu, Codruța Kovesi sau Herta Müller. Ele pot să se mândrească pentru că sunt cine sunt.

Dar nici Șoșoacă nu sunt, ca să mi se verse mândria dacogetă pe gură și pe nări.

A fi român nu e o calitate, nu e un defect – cuvântul nu are semnificație axiologică. Sunt român înseamnă, cu certitudine, că nu sunt malgaș. Punct.

„De ziua națională, noi, românii, să nu mai fim dezbinați, să fim uniți!” Alt îndemn de televizor, peste fanfară și fluturări de tricolor, rostit și de președintele României. Carevasăzică, să mă unesc. Cu cine?

Cu Klaus Iohannis? Cu Ciolacu? Cu Grindeanu? Cu Cîțu? Cu oricare alt politician român? A te uni înseamnă doi sau mai mulți să fie ca unul. Nu, mulțumesc, cu români de soiul ăsta nu mă unesc, o să mă doiesc întotdeauna.

Ca și cu conașionalii antivacciniști, conspiraționiști, nașionalişti verzi, ortodoxoși agresivi, cu care mi-aș găsi mai puține în comun decât cu un papagal de casă.

Cu românii hoți și corupți poți să te unești, pentru că sunt români ca și tine? Iartă-mă și iubește-mă, căci toți suntem români?

„Români din toate țările, uniți-vă!” e un îndemn la fel de utopic ca „Proletari din toate țările, uniți-vă!”.

Până la înfrățire lăcrămoasă, bine ar fi să putem măcar conviețui civilizat în România și pe glob.

Mi se mai spune și să nu uit să iubesc țara frumoasă în care trăiesc, nu numai de 1 Decembrie, în fiecare zi. Dar în ce Românie trăiesc? Nu trăiesc în pădurile

Carpaților, în Delta Dunării, în Obcinele Bucovinei, în Câmpia Română sau în Podișul Transilvaniei. Îmi duc viața în orașul București, printre gunoaie, înghițind în fiecare zi aer otrăvit, urâtenie, urlete, claxoane și neamprostie. Și chiar dacă aș fugi din capitala patriei noastre, mi-e teamă că mizeria românească vine după mine și pe Vârful Omu.

Aș iubi mai mult o Românie deșertică, dar curată.

Și cum, domle, o să mă întrebați iritați, n-ai și dumneata un loc cu niște oameni în România în care să te simți bine? Ba da, am. Frumusețea și bucuria sunt cu mine când citesc literatură română din toate timpurile, când scriu românește. Limba română adevărată, împărtășită cu cei care o iubesc fără s-o muște până la sânge, e singurul loc în care simt că are sens cuvântul Unire.

notă informativă 827. sursa: Patrulius

Dansul Țigărilor aprinse în beznă. Fiecare își știa locul la masa lungă și neagră, din lemn masiv, în capul căreia stătea Crohul. Și vocile celorlalți, ca pe vocea proprie, sau chiar mai bine. Așa că atunci când Ceaușescu stinge lumina, seara de cenaclu putea să continue *à l'aveugle* aproape nestingherită.

La etajul 4 și ultimul al clădirii vechi de pe strada Schitu Măgureanu. După trecerea unei sute de ani de când „Junimea” se muta de la Iași la București, îndrumată fiind de Titu Maiorescu, ea trăia un alt moment de glorie sub direcția fostului inginer Moise Cahn, profesorul de literatură Ovid S. Crohmălniceanu. Crohul.

S-au scurs de atunci alți 35 de ani. La masa pentru totdeauna cufundată în întuneric stau acum Mircea Nedelciu, Sorin Preda, Gheorghe Crăciun, George Cușnarencu, Gheorghe Ene, Dan Goanță... De Nicolae Iliescu, Hanibal Stănciulescu, Cătălin Țîrlea, Emil Paraschivoiu, Horia Barna nu mai știu nimic. Ioana Pârvulescu are acum mult mai puține kilograme și mult mai multe cărți cu *text-appeal* publicate. Ion Bogdan Lefter a cârmit-o, de la critica literară la mai lucrativa critică politică, cu același succes. Pe unde-o mai fi, prin ce zăpezi, dacă o mai fi, Laura Bișoc – ce fată inteligentă, Gilette cu trei lame!...

Din 2000, Crohul nefiește la Berlin. Ultimele cuvinte pe care mi le-a pus în brațe înainte de a părăsi țara au fost: „Ai grijă! Ai ajuns un tigru în plin salt! Încearcă să-ți dai seama ce miracol trăiești, să poți să scrii liber...”.

Mircea Cărtărescu este propunerea permanentă a României la premiul Nobel pentru literatură.

Aș putea să spun că am fost prieteni. Nu știu dacă și el. N-am stat niciodată la taclale – discuțiile noastre erau scurte, eliptice, telegrafiate. De pildă, după ce i-am împrumutat niște xeroxuri în engleză ale cărților lui Lem *Imaginary Magnitude* și *Golem XIV*, pe care le-a devorat cu o viteză SF, a spus: „Mai vreau. Mai ai?”, iar eu: „Da.

Bine”. Cele mai multe cuvinte adresate indirect unul altuia s-au consumat în comentariile de cenaclu, Mircea la fragmente din romanul subsemnatului *Vremea Mânzului Sec*, eu la fragmente din ceea ce a apărut apoi în volum sub titlul *Visul* și apoi *Nostalgia*.

Sau, fără cuvinte. Ne-am întâlnit la ieșirea unui cinema de cartier prăpădit, cred că „înfrățirea între popoare”, unde văzuserăm, fără să știm unul de celălalt, *Andrei Rubliov*. Ne-am privit câteva secunde, am simțit amândoi că orice vorbă ar fi sfârtecat aerul lui Tarkovski, și ne-am despărțit.

În anii '90 ne-am văzut rar. Mircea umbla mult prin străinătate și bea cantități uriașe de Coca-Cola. Eu, cu ziarul până peste urechi. Am găsit totuși timp să citesc *Levantul* (din care, iarăși, auzisem fragmente la „Junimea”) și să scriu o cronică despre această carte minunată, „un uriaș ou pictat, plin cu duh”.

Din nefericire, am citit și *Jurnalul* lui Mircea Cărtărescu, publicat, cred, în 2000. Înainte de lansare, ne-am întâlnit, ne-am îmbrățișat și, potrivit obiceiului, am schimbat depeșe.

El: „Te văd în fiecare seară la televizor...”.

Avea o jale ciudată în glas – mări, să fie, regretă că eu apar la tv și el nu?!

Eu: „Așa, și? Ce mare bucurie, ce mare scofală e asta?”.

El (același joc): „Ei, lasă... Apari în fiecare seară la televizor...”.

Am rânjit sec. „Hai, că-i tare! Eu te invidiez din suflet pentru că ai rămas scriitor, scoți acum încă o carte, și tu mă invidiezi că apar seara la televizor?!”

Nu numai că am citit *Jurnalul*, m-a pus dracul să și scriu despre el.

Detest jurnalul ca formă a literaturii. Mai ales jurnalul produs de un scriitor – mai degrabă îl citesc pe al unei merceoloage cu permanent. Cu cât se vrea mai mult o expresie sinceră, dincolo de literatură, a existenței scriitoricești, cu atât e mai aproape nu de literatură, ci de literaturizare. Jurnalul de scriitor e un travesti unsuros, un deghizament inutil și de prost-gust, o târfă cu respect care se pretinde imaculată ca foaia albă de hârtie. La nivelul cel mai de jos, e vorba despre o contrafacere a realității menită să lovească perfid în neprietenii respectivului scriitor, ajunși personaje „reale”, deformate după necesități, sub acoperirea subiectivității declarate a speciei

jurnal. La niveluri mai înalte avem de-a face cu o autoglorificare a autorului. Scriu din ce în ce mai prost, zice autorul în jurnal. Sau: nu mai pot să scriu deloc. Asta nu va să zică altceva decât: sunt un geniu, căci numai un geniu își poate permite să scrie prost și să și „recunoască” asta după ce, evident, a scris capodopere, numai un geniu își poate descrie cu minuție impotența literară, pe principiul nu se mai scoală, dar ce distins atârână. Un profesionist corect cu sine și cu cititorii, în cazul în care constată că nu poate să scrie sau scrie prost, atunci nu publică. În niciun caz nu se fandosește pe sute de pagini de „jurnal”, la prețul de lei 169.000.

Trecând peste acest prim nivel de respingere, găsesc în *Jurnalul* lui Cărtărescu tot felul de vise povestite nouă de către autor cu o insistență care frizează kitschul. Să-și povestească visele, asta face și coana Gheorghiuța, la coadă la lapte, și coana Gheorghiuța nu e scriitoare. Pentru mine, a relata în public un vis – secreție mentală proprie și personală, cu tot atâta relevanță pentru auditoriu cât culoarea fecalelor naratorului în dimineața respectivă – e semnul sigur al ȋopeniei. În literatură, visul e o formă „slabă”, o inutilă ficțiune în ficțiune, un trandafir vopsit. Nu degeaba atâtea povestiri proaste se termină cu trezirea naratorului din vis.

Bun, i-am citit și visele lui Cărtărescu, să văd până unde merge. Și ce-am văzut m-a pus definitiv pe gânduri. Nu mai e vorba despre amănunte. În cauză este atitudinea față de literatură a autorului splendidului *Levant* și al superbeii *Nostalgii*. Obsesia lui Mircea Cărtărescu, eventrată monstruos în acest jurnal, este literatura ca performanță. Să scrii măcinat de gândul premiilor literare, al topurilor, al rivalităților, al promovării textelor tale pe toate căile! Spre deosebire de Mircea Cărtărescu, eu am făcut ceva mai mult sport în viață, chiar de performanță. De asemenea, sunt un adept al concurenței ca motor al dezvoltării în economia de piață. Dar în literatură așa ceva mi se pare de neconceput. Pentru mine, a face literatură e totuna cu a iubi. Iar iubirea nu poate fi gândită nicicum ca performanță. Iubirea, nu sexul, iubirea în sensul apostolului Pavel nu poate fi premiată, nu e pe locul unu, doi sau trei, nu are grade de comparație. Nu iubești mai bine sau mai prost. Nu ești mai valoros în iubire decât altul – toți adevărații îndrăgostiți din lume sunt egali. În iubire nu te poți antrena ca să obții rezultate mai bune. Iubirea nu se naște în urma unei pregătiri complexe, a unei alimentații științifice, a unui efort de voință îndelung educată. Ea vine sau nu vine când dă Dumnezeu. Tot așa, mii de cărți citite, rumegarea vieții marilor scriitori, cenaclurile, călătoriile la simpozioane internaționale nu garantează cu de-afurisenie nașterea literaturii. Cum și atitudinile căutate în viață, asceza în chilia proprie contemplându-ți buricul sau

viciul public și zgomotos al beției, sexului sau drogului pot să te facă nu un mare scriitor, ci, adesea, un rahat în ploaie.

Ca și iubirea, literatura înseamnă să atingi sufletul celuiilalt. Mircea Cărtărescu a văzut cu siguranță *Oglinda*, dar văd că n-a reținut fraza fundamentală a gândirii artistice tarkovskiene: „Arta e făcută nu să creeze idoli, ci să miște suflete”. În literatură și în iubire, trăiești cu un singur adversar în față: propriul tău creier, alunecos și plin de pete de întuneric. Tendința continuă a acestui kil și ceva de materie cenușie e să distrugă ce a creat. Să falsifice forța pură a emoției. Să maimuțarească adevărul uman. Să-ți bareze drumul spre ceilalți. În literatură și în iubire trebuie să lupți cu propriile tale angoase, cu resemnarea, cu automistificarea, cu suspiciunea, cu lehamitea, cu abandonul...

Văd că pe Mircea Cărtărescu îl obsedează „Femina” și „Goncourt”, premiul Uniunii Latine și, bineînțeles, Nobelul. Pe mine nu mă obsedează, întrucât de multe ori se întâmplă să iau Nobelul fără să mă duc la Stockholm. Eu nu sunt un scriitor internațional și nici nu mă pasionează să fiu. Nu scriu pentru americani, portughezi, nemți sau filipinezi. Dacă vor ajunge vreodată să mă citească, să fie sănătoși. Dar acum, cât mai pot să simt stiloul în mână, scriu pentru mine și pentru nenorociții ăștia de români, coada cozilor, ciuca bățăilor, ultimele găini din gostat pe harta Europei. Când o garderobieră, un pensionar, un student, un medic, un șofer, un român de pe stradă, pe care nu l-ai văzut în viața ta, îți spune sau îți scrie că nu vrea să-ți ceară nimic, că nu vrea să-ți dea nimic, vrea doar să știi că i-a mers la suflet ce-ai scris sau ce-ai spus, ăsta e Nobelul.

După asta, ne-am mai întâlnit o dată sau de două ori, singurele vorbe rostite fiind „Salut” – „Salut”.

Am fost convinși atunci, ca întotdeauna când pun pixul pe hârtie, că tot ce am scris așa e. Acum, nu mai sunt.

Mă mușcă tot mai des gândul că mai bine rămâneam scriitorul de fantasmе dresate riguros, care-și citea textele noaptea, prin poienile patriei, în fața unor băntuiți ca și el. Că m-am făcut vinovat de păcatul trufiei de a vrea să schimb oamenii, în loc să-i delectez ca artist.

Și-am reușit până-n pod, unde ar trebui să-mi înrămez Nobelul meu de Dâmbovița.

Iar lui Mircea Cărtărescu îi doresc să ajungă să nu-și mai dorească Nobelul suedez. Și, chiar în ziua aceea, să-l primească.

notă informativă 724. sursa: Stanca

Părerea mea! Zicerea asta ar trebui să însemne relativizare, modestie, chiar smerenie – nu pretind că sunt deținătorul adevărului suprem, nu vorbesc în numele tuturor, nu e imposibil să greșesc.

În cazul tuturor promotorilor inexistenței coronavirusului și, în schimb, a existenței cipurilor băgate în capul cetățenilor, „Părerea mea!” înseamnă maximă plinătate de sine.

E părerea mea, Săndulescu, care sunt deștept de-mi arde capul ca gheața, gânditor independent, eu știu, voi, ăștia, care puneți botul, ori sunteți proști, ori vânduți.

O formă ceva mai soft a poruncii „Ascultați ce vă spun eu!”, și ea populară printre anușiștii hamleți. Dovezi, ce dovezi, domnu reporter? Dacă vă spun eu, însuși Săndulescu, așa e cu covidu!

Nu vorbesc acum, eu, Popescu, de politicienii sau medicii sau jurnaliștii interesați să susțină că acest virus e o diversiune națională și mondială, oricâți morți se vor mai aduna vrac. Vorbesc de simplii cetățeni anușiști, care constituie masa de manevră a celor de mai sus.

Ideea lor? Guvernu zice că te tratează de covid, da îți bagă cipu în medicamente și te cipește la cap. Vrea să știe tot ce faci, unde te duci și să te controleze. Face carantină ca să ne bage în dictatură.

Drept care, dacă un anușist ajunge în spital, refuză tratamentul antiviral și sau crapă, sau cere să fie externat, când legea îi permite, ca să-i poată infecta și pe alții.

O singură întrebare am a le pune doamnelor și domnilor anușiști: „Deci, cine sunteți?”.

Majoritatea anușiștilor sunt în vârstă de peste jumătate de secol. Au trăit destul sub Ceaușești. Atunci chiar exista o dictatură, care n-avea cipuri, că le tăiasă de la import Ceaușescu, dar asculta telefoane, deschidea scrisori, planta microfoane. Niciunul dintre propovăduitorii anticipare de azi nu zicea nici bleau pe atunci. O fi fost Ceaușescu dictator, dar era dictatorul

nostru, românaș, nu vrun Șoroș sau Bilgheits – și la urma urmei, nici nu era așa rău, era chiar bine.

Acum însă, Occidentul, nu Rusia, ferească Dumnezeu, vrea să-i cipuiască. Pe ei. Cine sunt ei? Și ce să facă oculta mondială cu ei cipuiți?

Ei sunt niște râme mai mari. Care mandibulează, șprițează, defechează și urinează, și sunt atât de ocupați cu operațiunile astea, încât nu mai au timp să și gândească. Și nici nu le place chestia asta cu gânditul. E mai bun vorbitul.

Sunt ușor de manipulat și de cumpărat cu șpăgi mici la vot, de ce naiba să strici niscai cipuri pe anticipatori?

Faptul că se fac asemenea investiții tehnologice masive, la nivel planetar, pentru a-i ține în mână pe ei, le furnizează convingerea că înseamnă ceva, că sunt cineva, că se ține seama de ei, deoarece sunt periculoși. În ultimă instanță, că sunt, pe acest Pământ.

Căci, marea problemă, singura, a anufiștilor este spaima anufizică subconștientă de a nu fi. De a nu exista. Mai rău, de a nu fi existat vreodată, după ce vor înceta din ceea ce numesc viață, lăsând în urmă un delușor de fecale impersonale.

Scotând virusul din ființare, anufiștii speră să ajungă ei să este. Care este, cum spunea estetul Vanghelie, lăudat fie-i numele.

Sau înlocuiți întrebarea de mai sus cu o alta, mai simplă, adresată anufiștilor anticipatori: „Ce este acela un cip?”.

interceptare 08-27

— Khayyam extrage multă substanță poetică din vin. Rodul viței te apropie de ceruri, te însoțește cu dragostea, trezește și adapă spiritul din tine, îți dăruiește uitarea gândului că atomii din care ești făcut se vor regăsi într-o ulică de pământ, ca asta din care bei acum.

— Știa persanul ăsta acum o mie de ani de atom?

— Și încă cum. Era nu numai poet, era și matematician. Spre deosebire de europeni, el îi citise pe grecii antici. Și reținuse nu doar ce-au zis Aristotel și Platon, cu teoriile lor fantasmagorice despre Natură, ci și Democrit și Leucip. Din ceea ce scrie se desprinde clar ideea democritică a alcătuirii lumii dintr-un număr finit de elemente foarte mici, care se combină dând mereu naștere furtunii de forme a existenței. Ca o limbă din literele unui alfabet, zicea Democrit. Carevasăzică, grecii au inventat democrația și au descoperit democriția, hi, hi! Putrezirea celui mort nu înseamnă distrugere, ci reciclare, la Omar Khayyam.

— Bunicu-meu, care făcea de toate în sat, repara încălțări, haine, mașini agricole, construia căscioare din pământ, din iarbă verde, sculpta animale în lut și lemn pentru copii și era analfabet, nu făcuse nicio zi de școală, avea o cântare când scăpa în țuică: „Bea, gâtule, bea, că când ai muri, mult ai putrezi!”. Nu e ce zice Omar?

— Da și nu. Bunicul matală, fie din geniu de meșter popular, fie din beție, intuia că putrezirea, descompunerea, merge mai adânc decât s-ar crede – mult ai putrezi. Dar nu pomenea nimic de limită, de particulele care nu se mai desfac.

— Bine, da Omar, el cum ajungea la lucrurile astea, cu matematica sau cu poezia? Că una e să scrii poeme de amor și alta să înțelegi matematică...

— Așa crezi tu, că așa te-a învățat școala. Ți-a deformat capuțul. Există multă poezie în matematică și invers. Există poezie în orice lucru, dacă ai simțul de a-l privi altfel. Khayyam era o corcitură rarissimă, care vedea Arta în natură și era capabil să dăltuiască legile Naturii în ceața multicoloră și scânteietoare a poeziei. Ia, fii atent aici: „Plângea un strop de apă: sunt despărțit de

Mare! Zâmbi atuncea Marea: noi suntem totul. Oare, supremul zeu nu-i unda? Deși suntem departe, un punct ce nu se vede abia de ne desparte”. Ce simți când auzi versurile astea?

— Eu știu... Nu știu... Aș putea să-ți spun că simt așa, un fior ciudat, că intru în contact cu ceva foarte îndepărtat și totuși apropiat, mai mare ca marele, care străbate totul, și pe mine...

— Ei, vezi, dacă i-ai fi spus asta profesorului tău de limba română sau de fizică, aveai șanse mari să fii trecut la loc cu notă mică. Efortul tău mental de a pune în cuvinte vagul, inefabilul, metafizicul, de a transforma cunoașterea sensibilă în cunoaștere intelectuală, cum zicea alde Kant, de care mai vorbirăm, n-are căutare, cum au prefabricatele verbale liniare, concatenabile, sterpe. Ei, dar să vedem ce simți la auzul a ce-o să-ți spun acum: versurile lui Khayyam descriu sugestiv un concept care va apărea aproape un mileniu mai târziu, în fizica cuantică de secol XX – *Entanglement*. Ce înseamnă asta? Înseamnă așa: ai o particulă, un foton, să zicem, o particulă de lumină, care împreună cu alți fotoni are, la un moment dat, un anumit parametru comun, de pildă faza, oscilează toți, ca unde, în aceeași fază, căci fotonul e corpuscul-undă. Luăm fotonul nostru, îl ducem departe, chiar și la mii de kilometri, și pe urmă trecem fasciculul rămas „acasă” printr-un cristal care îi provoacă variații de fază. Ei, spre uluiala ta, fotonul de departe își va schimba faza sincron, în același fel, în exact același fel, rămânând corelat cu fasciculul „mamă”. E ca și cum particula ar afla, cu o viteză mai mare decât a luminii, ce fac celelalte, și le-ar imita. Enervat de idee, Einstein a numit un asemenea fenomen, cu un sarcasm care nu prea îi stătea în fire, *Spukhafte Fernwirkung*, „Bizară acțiune la distanță”. Papa al fizicii depășise etapa revoluționară a gândirii sale și nu putea să renunțe la ideea clasică a transiterii acțiunii „din aproape în aproape”. Și totuși, chestia asta a fost demonstrată experimental, prima dată de o femeie, o chino-americană pe nume Chien Wu, în 1950, când Einstein era încă în viață.

Schrödinger a numit ciudățenia *Verschränkung* și a tradus el însuși termenul german în engleză prin *Entanglement*. Cum i-am putea spune în românește? Cu un cuvânt străvechi, pe care îl găsim la Dimitrie Cantemir, „întorlocare”. Înseamnă și a avea o relație de

dragoste cu cineva, și a fi în același loc. Deci, dragostea te poate face să fii la un loc cu cineva, chiar dacă ești departe. Și acum, că știi toate astea, ia spune din nou versurile lui Omar: „Plângea un strop de apă: sunt despărțit de Mare! Zâmbi atuncea Marea: noi suntem totul. Oare, supremul zeu nu-i unda? Deși suntem departe, un punct ce nu se vede abia de ne desparte”. Nu-i așa că te ia amețea?

— Mă cam ia...

— O cauză e ceea ce s-ar putea numi vertijul spațiului. Distanțele cosmice forțază limitele creierului. 1 miliard de kilometri te amețește, 1 miliard de ani-lumină nu îți mai trezește nicio senzație, e doar o înșiruire de cuvinte. Totuna cu a spune 45 de miliarde ani-lumină, raza Universului observabil. Din punctul de vedere al Universului, 1 metru este totuna cu miliardul, spațiul nu există, este o percepție umană. Noi nu putem concepe că acolo și aici pot fi același lucru.

— Și cu timpul nu e la fel?

— Ba da. N-avem cum să înțelegem că pentru Univers nu e nicio diferență între acum și cândva.

— Nici Einstein n-a înțeles?

— Poate că a înțeles, poate că nu, cert e că nu ne-a spus. Din setul de ecuații tensoriale numit Teoria Relativității Generale, aflăm multe despre timp: că e a 4-a dimensiune, alături de cele 3 spațiale, că se poate dilata când viteza crește, că este încetinit de câmpul gravitațional mare, că spațiul-timp îi spune materiei cum să se miște, în vreme ce materia îi spune spațiului-timp cum să se curbeze. În ultima sută de ani s-au făcut destule experimente asupra timpului pentru a fi probate teoretizările lui Einstein. Și aflăm că da, au fost confirmate. Un ceas atomic, de superprecizie, pus într-un avion și sincronizat cu unul de pe pământ a înregistrat diferențe atribuite câmpului gravitațional mai slab și vitezei satelitului. Un semnal radar trimis în apropierea Soarelui a fost întârziat de potențialul gravitațional intens. Ceasuri cu atomi de cesiu au fost plasate la nivelul mării și, la mii de metri deasupra, în munți. Diferența de potențial gravitațional dată de înălțime a stricat sincronizarea.

În 2014 s-a realizat cea mai precisă măsurătoare, folosind tranziții electronice ale unor ioni de litiu accelerați până la 1/3 din viteza luminii.

Cazul cel mai cunoscut este GPS. Sateliții de poziționare cu ceas se mișcă pe orbită cu 14.000 km/h, mult mai repede decât ceasurile de pe Terra. De asemenea, ele se află la 20.000 km de suprafața Pământului, unde potențialul gravitațional e de 4 ori mai slab decât la sol. Ca urmare a efectelor relativiste combinate, ceasul de pe orbită „o ia înainte” cu 38 microsecunde pe zi. Ceea ce ar duce la o eroare de poziționare produsă de GPS de aproape 10 kilometri!

Deci, ce curge mai repede sau curge mai încet? Timpul? Nu. Nu! Ceea ce se mișcă mai repede sau mai încet este ceasul, un element material, fie că e o pendulă, fie un ceas atomic, limbile de metal, tranzițiile intraatomice sau nisipul dintr-o clepsidră. De fapt, „ceas” se poate numi orice fenomen material periodic: alternanța zi-noapte, fluxul și refluxul apelor mării. Sau neperiodic: îmbătrânirea celulelor tale. Ceea ce înregistrăm în experimentele de mai sus sunt variații în mișcarea materială. Nu în ceva numit „timp”.

Imaginează-ți un Univers perfect static, în care nu există niciun fel de mișcare, de modificare, de evoluție. Încăpățânat. Și perfect gol, vid. Un Nimic, colosal sau pitic. În așa ceva nu există „timp”, în sensul de când, până când. Nu există nici „spațiu”, în sensul de aici, până acolo. Ceea ce nu înseamnă că teoria lui Einstein nu e valabilă. Este, dar descrie mișcarea materiei, energiei sub influența gravitației, în care „t” e o variabilă mută.

Nu aflăm de la Einstein ce este timpul. Nu demonstrează că există ceva care să meargă mai repede sau mai încet numit timp. Sau imp. Sau pmit.

— M-a luat capu...

— Păi, da, că boala timpului e mai a dracului decât a spațiului. Bătrânețea nu înseamnă numai degradarea biologică, creșterea presiunii arteriale, ci și creșterea presiunii temporale. Cât e tânăr, omul folosește expresia asta, „sunt presat de timp”, ca să vorbească despre timpul mereu puțin pe care îl are la dispoziție. Habar n-are ce înseamnă presiunea timpului mult. La 60 de ani te doare sufletul când te năpădesc copilăria și tinerețea care s-au dus de parcă n-ar fi fost. Tot mai mult din ce gândești nu e la ce trăiești, ci la ce-ți amintești. Un fapt mic, banal, fără vreo noimă, petrecut însă cu mult timp în urmă, capătă acum, încărcat cu melancolie, o aură care nu interesează pe nimeni din această lume, în afară de tine.

Apoi apare cronია, adevărata boală a timpului, care nu mai ține seama de oameni, locuri sau întâmplări, te strivește sub greutatea pură a blocului de timp din mintea ta.

Futurologii spun că tehnologia va ajunge să ne prelungească viața mult peste sută de ani. Bine, dar ce pastilă, ce dispozitiv o să ne poată ajuta să rezistăm malului de timp care s-ar prăbuși peste sufletul nostru când am avea 160 de ani?

— Era un băiat în liceu care se uita în gol și zicea: „Am 16 ani. Ce mult e de când aveam 5... Ce nasol o să fie când o să am 70...”.

— Într-un stadiu grav, poți să simți și apăsarea minutului, secunde care s-a scurs. Apoi să basculezi în cronია viitorului, care poate duce, când ești mic, la frica de a crește, de a nu mai fi copil. Iar când ai ani prea mulți, la refuzul de a mai trăi.

— Da, dar, la urma urmei, nu e vorba de memorie? De prea multe amintiri? Prea multe, ca mesajele care se strâng în telefon: poți să mai ștergi din ele.

— Ai vrea asta? Poți să le ștergi pe toate, să-ți faci o minte de nou-născut, dar asta nu-i totuna cu a muri? Nu se știe cum o fi la pisici, dar viața oamenilor nu e viață, fără amintiri. Gândește-te ce ar însemna să uiți în fiecare noapte tot ce ai trăit ziua, să te trezești dimineața cu un creier bine curățat... Și cea mai groaznică amintire e prețioasă ca să simți că trăiești. Prezentul nu are sens decât dacă există un trecut.

— Și un viitor.

— Nu neapărat. Sunt inși care viețuiesc doar în ziua de astăzi, care, mai mult sau mai puțin conștient, resping constant gândurile la viitor.

(râsete în cascadă)

— Dar poate că toate problemele astea n-ar mai apărea, dacă omul s-ar simți, ca în versurile lui Omar, un strop din Mare...

— Da, domnule, întotdeauna am fost de părere că nu ești prost, în ciuda multelor opinii contrare. Da, Asulică, asta e problema. Ființa umană nu e în stare să se simtă o parte ca oricare alta din ceea ce există, își închipuie un statut special. Ce sunt religiile, toate religiile, dacă nu o băgare în seamă a omului de către Univers? Care e

principala calitate a lui Dumnezeu, Allah sau Iahve? Aceea că, deși Creator a toate câte sunt, se ocupă cu precădere de om, îl bagă în seamă, bun sau rău, consideră omul deosebit de restul lumii. Ce onoare! La babilonieni, un dezastru petrecut pe Pământ nu putea fi decât umbra unui dezastru petrecut în cer. Astrologia spune oamenilor, celor care vor să creadă, că planetele, stelele le dirijează viața! Credița că fiecare om are o stea pe cerul nopții, cade steaua, moare omul – adică titanicele dezlănțuiri de energie în luptă cu gravitația ale unui astru există doar ca să dea seamă despre convulsiile vieții unui biped. Precum în cer, așa și pe pământ, ha!

Un chinez, Wang Chang, născut când Iisus avea 27 de ani, a gândit așa: „Omul are un loc în Univers ca un purice sau un păduche în haină, cum, deci, să credem că putem determina schimbări în Univers sau că acesta se organizează ca să ne fie nouă bine?”.

notă informativă 911. sursa: Coroamă

Prin 1992, se înființa, de către Fundația Culturală Română (aparținând Uniunii Scriitorilor), ediția română a revistei europene *Lettre Internationale*. Publicație cu ștaif, condiții grafice excelente, colaboratori străini și români, toți unul și unul.

Într-o seară, abia ce scoseserăm ziarul, sună telefonul, fix, că mobil încă nu era, închipuiți-vă. Alo, dom Popescu, Marin Sorescu la telefon. Am onoarea, maestre, zic, și când ziceam cuvântul maestre, chiar înțelegeam maestru, nu „Maestre! Vorba asta scurtă este ca mângâierea porcului pe burtă”, cum îl răstigneau Arghezi.

Domnu Popescu, uite care e treaba, iese acum o revistă nouă, cu titlu franțuzesc – „Da, maestre, știu, *Lettre Internationale*” – ei, nu vrei matale să fii redactor-șef? Am rămas oarecum rătutit: păi, asta e revista Uniunii Scriitorilor, și eu nu sunt membru, cum să fiu numit redactor-șef? Las că ești talentat, zice nea Marin, eu te pun („Eu te aleg, eu și bărbatul meu”, îmi fulgeră prin teastă), de luni vii la Fundație să-ți iei postul în primire.

Uite-așa, țac-pac, cum ar zice un clasic. Maestre, articulez cu respect, eu sunt redactor-șef adjunct la *Adevărul*, cum știți, și nu vreau să renunț la ziar... A, păi, cine zice să renunți, revista apare trimestrial, mai dai din când în când p-acolo, îți aduci niște colaboratori, mai arunci un ochi, are cine să facă dârvala, poți să le duci pe-amândouă.

M-am scărpinat în chelie: „Domnule Sorescu, eu n-am făcut niciodată treburi amestecate, că ies prost toate. Vă mulțumesc, sunt onorat, dar rămân la slujba mea, la ziar, am luptat din greu pentru ea”.

Carevasăzică, pe scurt, nea Marin vruse să-mi facă o sinecură cadou, ca să se plătească oltenește față de mine. Îi luasem apărarea în conflictul cu Uniunea Scriitorilor, cu Mircea Dinescu și Ana Blandiana în primul rând. Fusese dat afară din șefia revistei *Ramuri* de la Craiova, și asta publicație a Uniunii, de către un grup

de „puriști” sprijiniți de „Centru”, între care mi-l amintesc pe unul ce se numea, fabulos, Bazăverde! O făcusem din pură admirație pentru opera scriitoricească a lui Marin Sorescu – în viu, nu-l întâlnisem niciodată. Valoarea sa de manager cultural era cel puțin discutabilă, fapt ce se va dovedi în cariera de ministru al Culturii...

În plin scandal, mă sunase să mă întrebe dacă face bine dându-și demisia din Uniunea Scriitorilor. Cred că da, am spus, s-a mers prea departe, nu mai văd cale de împăcare. Ușor de zis, mai greu de făcut.

„Domnu Popescu, nu prea știu cum se scrie o demisie, n-am mai scris niciodată, nu vrei dumneata să mă ajuți, că ești gazetar?” „Cum să nu știți, scrieți o poezie-demisie și-o să fie perfect!” A mormăit încurcat câteva clipe. „Ei, nu..., totuși e un act oficial, o să rămână la dosar...” (La dosar?... Cum suna expresia asta în gura lui Marin Sorescu!) „Bine, atunci scrieți așa.” Și i-am dictat aproape cuvânt cu cuvânt lui Marin Sorescu un text, probabil singurul semnat de el care nu îi aparține, demisia din Uniunea Scriitorilor.

Îmi amintesc și acum gustul de cocleală pe care mi l-a lăsat redactorșefia ce mi-a oferit la troc poetul Marin Sorescu pentru că îl iubeam. De fapt, am priceput mai târziu, țintea prin asta să mă facă „omul lui”...

Apoi, lanțul de iubire, nu cu poetul, cu persoana Sorescu, s-a cam rupt. Numit ministru al Culturii în guvernul Văcăroiu, s-a remarcat prin niște hotărâri de recentralizare stupidă a zisei Culturi, clocite împreună cu aranjistul peceristo-pedeserist Octav Cozmâncă, precum și printr-un număr impresionant de voiaje în străinătate, *wanderlust* pe bani de la bugetul statului, din Scandinavia până-n SUA și China.

Vanitatea lui Marin Sorescu, dragostea lui de ighemoniconul puterii mi-a explodat în față într-o dimineată: pe treptele ministerului Culturii, vecin cu *Adevărul* în Casa Presei Libere (fostă Scânteii), descălecat dintr-o limuzină neagră, nea Marin urca țațoș, urmat de un trepăduș care îi ducea servieta ministerială, să nu facă scurtă la mână! Mai întâi m-am cocoșat de râs. Pe urmă m-a lovit melancolia. În fine, meseria. Operațiunea se repeta în fiecare zi, așa că am trimis un fotoreporter să-l pozeze pe domnul ministru ca antemergător al bagajistului său „diplomatic”, cum merge olteanul cu femeia la spatele lui. Am publicat

fotoreportajul pe larg, cu niște cuvintele așchietoare alături.

Nu peste mult timp, domnul Sorescu mi-a plătit-o, ca de la oltean la oltean („Și Oltul i-a plătit la fel/ Cum l-au cântat și ei pe el”), după obicei: a scris un articol, sau într-un interviu, nu mai știu, în care, din „prozatorul de mare talent”, devenisem, printre alte probozeli, „un arivist veninos”. Să fie sănătos!

Dar n-a fost. S-a stins la numai 60 de ani, de ciroză. Iată cum am primit vestea morții lui:

Totul e invers

Trenurile nemțești sunt aidoma unor șalupe rapide, înaintând pe o mare ca oglinda. Din toată dezlănțuirea de forță mecanică nu ajunge la tine decât un tors de pisică. Interiorul, din plastic și metal cromat, e cufundat în liniște, ca o sală de operații; puținii care vorbesc o fac cu voce scăzută. Totuși, ceva merge mai prost decât cu 5 ani în urmă. Atunci eram aproape singur prin trenurile cu care străbăteam sudul Germaniei. Acum e destul de multă lume, nu ca vineri după-masă pe București-Ploiești, dar e. A venit recesiunea. Omul lasă VW-ul în garaj și ia trenul. Miile de miliarde de mărci pentru *ossies* (est-germani) apasă greu Germania de Vest.

Austria înseamnă o alterare fină, aproape insesizabilă, a peisajului. Ceva murdărie ici, niște zgârieturi dincolo, câte o uniformă ponosită... Începe să se simtă adierea Estului. La Viena ne mutăm într-un *schlafwagen* pentru București. Însoțitorul de vagon e un român iscusit, pe nume Sică, foarte ager în ciuda celor peste 100 de kile. Ne bagă în compartiment și ne întreabă: Sticlă aveți? Ridicăm din umeri. Apoi, eu cred că ghicesc: am două sticle de vin nemțesc în geantă, scot una și i-o înmânez flăcăului. „Mersi”, zice înhățând-o, „da nu de-asta. Nu știți?”. Ce să știm? Păi, bandiții. De la o vreme, între granița austro-ungară și Budapesta, pe lângă Győr și Hegyeshalom, bântuie niște bande de jefuitori de trenuri. Cu două săptămâni înainte, „urâți”, cum îi numesc însoțitorii de vagoane, goliseră de bani și haine un vagon plin cu sportivi. Poliția ungurească supraveghea zona cu elicoptere și degeaba, sârbii (croați, zic unii, albanezi, alții) reușeau să se strecoare mereu. Ai armă? – mă întreabă Sică. Scot străvechiul meu cuțit cu buton și îl deschid. Nu e bun, zice Sică, mai bine nu-l scoți, ăștia au niște cuțitoaie de dai în bălbâială, ba unii au și pistoale. Pentru vagoanele de dormit, „sârbii” au alte metode. Mai întâi descarcă un spray paralizant prin sita de aerisire aflată lângă ușă. În spațiul strâmt, gazul îi scoate rapid din circulație pe ocupanții cușetei. Urmează deschiderea încuietorii cu ajutorul unei chei tubulare. Lanțul de

siguranță, dacă e pus, îl saltă cu ajutorul unei sârme speciale. Iau ce-i de luat și se duc.

Sita de aerisire o astupați cu o pătură și crăpați geamul compartimentului, ca să nu vă sufocați, ne învață Sică. La lanț, aici e figura. Sică se duce în cușeta lui de la capătul vagonului și revine cu o sticlă de plastic, de apă minerală Bucovina, la jumătate de kilogram. Numai asta merge, ne asigură umplând sticla de la robinetul cușetei. Închide ușa, fixează lanțul de siguranță în culisă și înfinge sticla cu dopul în jos între ușă și lanț, întinzându-l fest. Se proptește apoi în ușă, cu suta sa de kile – n-o mișcă mai mult de un centimetru. O lecție practică despre compresibilitatea practic nulă a lichidelor. Somn ușor.

Prima tentativă a fost chiar înainte de Győr. Se auzea cum se deschid pe rând ușile cușetelor goale din dreapta. Ajungând la noi, bat și apasă pe clanță. O dată, de două ori. Pe urmă se aude un glas mieunat: „Passport kontrole...”. Să fie grănicerii? Ceva nu se potrivește. Grănicerii unguri nu prea-i întreabă nimic pe cei care sosesc din Austria. Și dacă ar fi fost să vină, o făceau mai devreme, nu la un ceas după ce trecusem granița. Nu deschidem și bine facem. Cei din spatele ușii renunță fără să forțeze. Cei care încearcă în apropiere de Budapesta sunt mai hotărâți. Trag de la început de ușă, din răspuțuri. Efectul Sică funcționează, deși plasticul sticlei pâraie sub apăsare. Individul e de o forță ieșită din comun, întrucât reușește să crape ușa un centimetru mai mult decât Sică. Din întunericul cușetei îl văd, în lumina chioară de pe coridor, o bucată de barbă neagră și un ochi. Se lasă păgubaș înjurând într-o limbă ciudată.

Pe la două noaptea vine Sică și ne eliberează. Gata, am ajuns în granița română, de aici mergem liniștiți, zice luându-și sticla înapoi. Vameșii români ni se par niște băieți tare simpatici. Uite cum se întoarce lumea pe dos. Ieșim din Ungaria, tărâmul tenebrelor nopții, și intrăm în țara lui Dracula, a vâlvelor, a știmelor, a ielelor, a moroilor bine-crescuți – un liman al liniștii. Totul e atât de invers, încât ceva trebuie să se fi rupt în mașinăria lumii.

La Brașov, tot Sică vine și ne spune: A murit Marin Sorescu, a venit un băiat cu-n ziar. Totul e invers.

N-am să știu, probabil, niciodată, cum arată virusul care, din „micile mizerii ale unui suflet chinuit” pe care vi le-am povestit, și din alte machiaverlăcuri de-ale lui Sorescu, a făcut să răsară o splendoare ca *La liliaci*...

notă informativă 221. sursa: Străinu

De ce aveam în cap casa lui Ceaușescu din Primăverii, nu știu. Pe atunci nu eram jurnalist, nu lucrasem nicio zi în presă, reflexele care îți bagă nasul unde nu-ți fierbe oala, dar fierbe altceva, mi le-am făcut după '89.

În timp ce Caramitru și Dinescu intrau în clădirea TVR, sentimentul ridicolului, uneori dus până la maladiiv, m-a întors stânga-mprejur. Și așa, să merg și să strig cu mulțimea îmi întinsese la limită solitaritatea. Televizorul era prea mult.

M-am dus spre cercul Pieței Aviatorilor, fostă Piața Jianu, fostă M. Eminescu, Adolf Hitler, Generalissim I.V. Stalin, astăzi, Charles de Gaulle. Oamenii strigau unii la alții „Unde-s secu-riș-tii? Unde-s secu-riș-tii? Unde sînt, domne?”. Cu Șerban aproape că am dat piept în piept. Ne despărțiserăm azi-noapte, când intrase tancul în Piața Universității. Șerban voia să intre în TVR. Mi-au trebuit câteva minute să-l conving să mergem la casa Ceaușeștilor, pe strada interzisă de ani și ani circulației oamenilor muncii. Cred că asta l-a hotărât.

Pășeam prin cartierul Primăverii, Orașul Interzis din orașul București, ca printr-un pustiu postatomic. Nici țipenie în jur.

Am ajuns la o intersecție, în fața unui gard scund, de zid, l-am fi putut sări ușor. Însă, lângă porțița neagră de metal stătea un ins în pardesiu cafeniu, înalt și slab, cam cocoșat, între două vârste, cu mâinile la spate. Ne-am gândit că pe acolo se putea pătrunde la Ceaușești, era o intrare de serviciu, prin spate, probabil pentru servitori.

Pe fața individului nu puteai citi nimic. Nici nu se uita la noi, privea undeva spre piață, de unde se auzea zgomotul mulțimii. Dar un pistol pe care să-l scoată și să ne găurească putea să țină sub pardesiu. Și eu, și Șerban aveam creierii scrijeliți de amintirea rafalelor de automate și mitralieră ale nopții. A oamenilor împușcați în Piața Universității. Așa că ne uitam unul la altul și nu știam ce să facem.

Mulți ani mai târziu, am aflat că în limba yaghan a băștinașilor Țării de Foc există cuvântul

mamihlapinatapai, intraductibil nu numai în română. Înseamnă situația dintre doi oameni, aflați față în față, care tac și nu fac, deși amândoi ar vrea să se întâmple ceva, dar fiecare așteaptă de la celălalt să facă primul pas.

Ne-am mutat o vreme de pe un picior pe celălalt, păstrând o distanță respectuoasă, până când Șerban a zis că el se cară la Televiziune. „Nu, stai”, l-am luat de cot, deși n-aveam nicio idee. „Hai să mai rămânem, că poate pleacă ăsta.” De unde, individul stătea stană în continuare și parcă aștepta ceva. Pe urmă s-a uitat la ceas, cum se uita Ceaușescu când îi făceau controlul medical în cazarma din Târgoviște, ca să vadă dacă e apt să fie împușcat.

Ei, și atunci, Șerban a produs o replică de geniu, demnă de marii dramaturgi ai lumii, o magie alibăbească pe care n-am s-o uit cât oi trăi. A făcut câțiva pași spre personaj, a ridicat două degete, dar lipite, nu în V, a deschis gura și a cuvântat:

„Nu vă supărați, am vrea și noi să vizităm...”

Cum n-am să uit nici desfacerea în bucăți vag zâmbitoare a feței securistului, la acest sesam. Ca și cum i s-ar fi luat o țevă din rinichi, s-a dat la o parte din poartă și ne-a semisalutat cu palma la un chipiu inexistent. Mi-a trecut, aiurea, prin minte ce știam din armată, că nu se salută când ai capul descoperit și nu ești în uniformă...

Sau, cine știe, poate că omul nici nu era securist, o fi fost un civil ca și noi, care aștepta să dea buzna mai mulți pe domeniul stăpânului, ca să-și facă curaj să intre și el, că de unul singur îi era târșă.

Așa am intrat. Am văzut multe înăuntru. Pepenele verde, tăiat pe sfert, din bucătărie, pepene verde, în decembrie '89, când alimentele se luau cu rația... – m-a izbit aidoma unui cap uman despicat. Mâncare cu carne, într-un castron, tocană sau ceva, începută, lăsată cu furculița în ea. Tânărul subțiratic, cu ochelari subțiri și ei, strigând: „Lăsați-le, nu le atingeți, să vadă lumea cum trăiau ăștia!”, după ce din frigider se rostogolesc o grămadă de portocale și mandarine.

Tăblițele înrămate de pe hol pe care era tipărit: „Tovarășul Nicu”, „Tovarășa Zoia”, Valentin nu mai știu dacă era, fiecare cu „scurtul”, – număr de telefon din 3 cifre...

Prin multe colțuri de cameră, câte un telefon cenușiu pe care scria NOTRUF LAUE. Atunci nu știam că *notruf* înseamnă în germană „apel de urgență”, iar *laue*, „călduț”, dar ăsta cred că era un nume de firmă.

Un țișănuș, după ce-i dă o bucată și gagicii lui, gata să muște dintr-o prăjitură mare, cu bezele, multicoloră. „Auzi, da dacă-i otrăvită?”, îl întreb, eu fiind obsedat de capcanele pe care le-ar fi putut lăsa Ceaușescu în urmă, inclusiv minarea clădirii. Băiețandru încremenește cu gura căscată, pe urmă se reculege și strigă la pirandă: „Nu mânca, fă, proasto!”.

Galeria lungă, cu tablouri de pictori români clasici pe pereți, Grigorescu, Aman, Luchian...

Budoarul Elenei Ceaușescu, plin de Helena Rubinstein, Chanel, Ricci, nici urmă de Farmec. Sau Gerovital...

Un ins, în curtea din spate, care-și făcuse guler un tablou al Tovarășului, poate de Sabin Bălașa, spărgându-l cu capul...

Toate mi-au rămas în minte, din ce în ce mai difuze cu anii, ca văzute printr-o apă tot mai murdară. Secunda aceea însă, *mamihlapinatapai*, între zicerea lui Șerban și zâmbetul omului în cafeniu, scânteiază diamantin și astăzi, ca instantaneul unui miracol. În fizica cuantică, stări contrare pot să coexiste inimaginabil în ceea ce se cheamă superpoziție. Când însă cineva se uită la superpoziție, o observă experimental, ea se prefăce instant în una sau cealaltă dintre stări, superpoziția dispăre, rămânând macrorealitatea lumii noastre umane.

Cum se întâmplă în *Toy Story*: jucăriile de tot felul, șeriful Woody, rangerul spațial Buzz, Cap de Cartof, Rex Tiranosaurul, câinele Armonică, Hamm Purcica Pușculiță, se agită, vorbesc, țipă, fac tumbe cu o vioiciune cât se poate de omenească. Dar în fracțiunea de secundă în care o ființă umană intră în încăpere, încremenesc, devin nevii, normale, ca niște obiecte fără viață ce sunt...

Nici după atâția ani nu pot, și, probabil, n-am să reușesc niciodată, să-mi omor gândul că noi doi, Șerban și cu mine, am schimbat atunci lumea.

notă informativă 320. sursa: Milanca

Mi se întâmpla, pe vremuri, să stau de vorbă ore întregi cu oameni așa-zicând de rând; inși primitivi, violenți sau placizi, analfabeți funcțional sau nu, șterși sau exhibiționiști, tineri sau bătrâni. Îi luam la vorbă prin cârciumi, în satele prin care mă ducea meseria sau în cartierele mărginașe pe unde am sălășluit în tinerețe.

De ce pierdeam atâta timp cu ei? Pentru că voiam să-i aduc în ce ziceam că s-ar chema starea de sine. Un soi de luminare, ca și cum li se aprindea un bec pe dinăuntru.

Un artificier care îngropa dinamită pe câmpuri mi-a povestit, după ce băuse destul, despre biblioteca lui tot mai mare, în care avea „toate cărțile lu Dumas”, rostit cu accentul pe u și cu s-ul din coadă. Nu citise mai niciuna dintre ele, că n-avea timp, dar le adunase pentru copii. O primitoare-distribuitor de materiale mi-a destăinuit (de fapt, „mi” e o notă falsă, nu mai avea treabă cu mine, privea undeva spre sus și înainte, ca un vizionar al Cosmosului) cum „m-a futut Hussein de mi-au sărit creierii, de unșpe ori într-o zi”...

Și în ultimul gunoier eram convins că stă ascuns un bec din ăsta de o mie de vați.

De aceea, cred, mintea mi se duce spre gândul că starea de sine o caută Corneliu Porumboiu în persoanele din *Fotbalul* său infinit.

M-am dus să văd filmul ușor crispat de amintirea lui *Al doilea joc*, caseta meciului Steaua-Dinamo jucat în zăpadă în 1988, care mă cam lăsase în ofsaid. Acum însă, am descoperit de la bun început, cu încântare, aparatul de filmat îndreptat spre ceilalți, nu spre nombrilul propriu.

Laurențiu Ginghină este un om cât se poate de real și aparent normal, trăitor în zilele noastre la Vaslui. Are o slujbă de purtător de hârtii pe holurile Prefecturii, deși e sociolog la bază. Pasionat de fotbal, dar împiedicat să joace de urmările unui fault grav, cu fractură, Laurențiu construiește în minte un fotbal monstruos, borgesian, în care terenul, octogonal, e tot mai feliat în zone interzise,

iar echipele, în subechipe. Se duce însă, în realitate, și până la Londra ca să-și promoveze conceptele. Poate să-și expună teoria ore în șir, neobosit, mai ales când are un ascultător atât de atent ca însuși regizorul. Dar ar putea vorbi și singur.

Nicio obiecție, oricât de simplă și dărâmbitoare, nu îl descurajează. Nu se enervează, nu ridică tonul, vorbește tot timpul foarte corect, încheiat la toți nasturii, caută pe loc, cu blândețe, o nouă ipoteză de lucru, și mai absurdă. Concretizarea gândirii lui într-o sală de sport, într-un meci, pe un teren de minifotbal o privește nedumerit, *alien*. Mi-a amintit, dintre vechii mei conlocutori, pe unul care imagina mereu algoritmi de câștigat la loto, studiind seriile de numere ieșite câștigătoare de-a lungul timpului. Fără să-l intereseze, de fapt, câștigul – aidoma lui Ginghină, care ar continua să ramifice fotbalul său infinit, chiar dacă FIFA i-ar accepta într-o zi ideile, căci, altfel, în viața lui s-ar face un gol imens.

Lupta cu golul pare a fi ereditară: tatăl lui Laurențiu ne demonstrează la rândul său că e capabil să extragă viziuni despre artă și viață dintr-o pictură aparent kitsch și niște versuri pe măsură: „Unii fac în viață bani, alții fac șaizeci de ani...”.

Laurențiu a fost prin America, nu și-a ținut reveriile doar pe meleagul natal. Iar în final, ajungem cu el tocmai în peștera lui Platon, ca să înțelegem că lumea cea adevărată e pe terenul tesseract al lui Laurențiu Ginghină, umbră a unui fotbal din Multivers, și nu în realitatea gri, săracă și feroce a Vasluiului. Și că oamenii, cu cât gândesc mai mult de dragul gândului, cu atât se îndepărtează de violență.

Fotbal infinit nu este un documentar. Este un film de ficțiune construit aproape în totalitate cu elemente de real. N-am ieșit de la el documentat în vreun fel, în schimb mi-a lăsat, în vreme ce șchiopătam prin zăpezi, starea de sine că sunt, ca și Laurențiu, un purtător de cuvinte de colo-colo despre psihopoliticopatologie, când eu aș fi fericit să vorbesc la nesfârșit despre tenisul meu infinit...

P.S.

Încântător tembelismul titlurilor din presa noastră populară despre filmul lui Porumboiu: „Un nou film de sport”, „Comedia lui Corneliu Porumboiu despre fotbal”, „Un film care vrea să revoluționeze fotbalul”...

notă informativă 202. sursa: Vișan

— Nu pleacă pagina până n-o văd, domnule redactor-șef adjunct.

Îmi rostea funcția cu un soi de dispreț respectuos. Eu fusesem numit de o săptămână, după numai un an de gazetărie, el era corector-șef al *Scânteii* de ani putrezi. Îl avusese și pe Sorin Toma redactor-șef, pe vremea când Casa Scânteii încă nu exista. Stătuse în fața lui Dumitru Popescu-Dumnezeu și a lui Silviu Brucan, fără să se piardă cu firea. Corector-șef al organului Partidului însemna o răspundere enormă – o greșală de literă putea să aducă Securitatea în redacție –, dar și putere pe măsură – stopa apariția oricărui text căruia îi găsea o hibă. „Talpă” era celebru deoarece îi blocase un text lui Eugen Barbu pentru erori de limbă română în raport cu normele Academiei. Degeaba tunase și fulgerase Barbu, cum că el e mare scriitor și scrie cum vrea – peste „Talpă”, la *Scânteia*, n-a putut să treacă. Unii spuneau că supranumele Talpă i se trăgea și de la bocancii ca niște tancuri, de care nu se despărțea nici vara.

Era mai mic de statură decât mine, dar îndesat și vânjos. Părul alb-gălbui, cârlionțat, îi înconjura frumos chelia făcându-l să semene cu un cap de împărat roman. Și-a așezat cu grijă pe nas ochelarii rectangulari, cu ramă neagră, pe care îi scosese demonstrativ, când îl pune la punct pe puțoiul făcut șef peste noapte – la *Scânteia*! chiar dacă de când cu înghesuiala din decembrie, ziarul fusese botezat *Adevărul*. Cu pixul auriu în mână, pixul masiv, de metal, cu care își bătea subordonații în țeastă când greșeau, a luat pagina la puricat. Parcă era un șef de stat citind încă o dată o declarație de război înainte de a semna.

Ce să fac, ce să fac?... Secretarul de redacție se uita când la mine, când la Talpă, așteptând semnalul. Secundele fugeau, mai aveam puțin și pierdeam primele trenuri de provincie. Pe vremea lui Ceaușescu n-ar fi fost o problemă – stăteau vagoanele și așteptau până când veneau pachetele cu *Scânteia*. Acum, în democrație, în

capitalism, nu mai aștepta nimeni, dacă ratai expediția primei părți din tiraj, păi, să te ții, băiete, asta însemna o căpiță de bani pagubă, pentru care erai răspunzător – atâta lucru pricepusem și eu.

Nici prin gând nu-mi trecea atunci că voi ajunge cândva să aștept ultimele minute până la linia roșie și să mă droghez cu ele. Să iau obiceiul de a lăsa editorialul fără titlu și să îl întreb pe secretar „Cât mai e?”, omul ridicând din umeri: „Păi, gata, trebuie să-i dăm drumul...”. Să caut fulgerător, cu creierul în palmă, storcându-mi neuronii, dilatănd secunde, acel titlu, cel mai bun, care e întotdeauna înăuntrul textului. Și cu senzația de gol negru în cap, după ce îl găseam.

Câteva clipe le-am mai risipit înjurându-l în gând pe Talpă de morți și găți. În lunile acelea se întâmpla des să fiu pus în situații care mă depășeau, mă băgau în corzi, nu-mi dădeau prea mult timp de gândire. Experiență în politică și ziaristică aveam mai mult de-o grămadă, așa că mă lăsam dus mai degrabă de instinct, decât de rațiune.

— Tovarășe Talpă...

Multă vreme după aceea, rememorând momentul, mi-am dat seama că făcusem, fără să gândesc, o alegere cât se poate de eficientă. Îi zisesem „tovarășe”, nu „domnule”, și nu pe nume, ci pe poreclă. Asta, plus vocea scăzută și lemnoasă, ca a mandarinilor comuniști când pronunțau sentințe, puteau să semene a autoritate.

— Tovarășe Talpă, responsabilul de număr al ziarului sunt eu. Dumneata poți să corectezi cât vrei, e treaba dumitale, o să facem modificările la ediție. Ziarul însă, tovarășe Talpă, pleacă atunci când spun eu. Și să-ți mai spun ceva: nu mai ai cum să pui talpă și nici cui să telefonezi să vină să mă aresteze.

N-a zis nimic. Strângea din fălci de să-i crape dinții. Probabil că se ciocneau niște garnituri de tren în el. Mi-a susținut privirea câteva secunde, după care a reluat urmărirea rândurilor cu pixul.

Apoi, băierile timpului s-au rupt. În scurtă vreme, meseria de corector la ziar n-a mai contat. Greșeli cu ghiotura intrau în pagină, fără să se mai sinchisească nici redactorii, nici șefii, nici cititorii. „Da nu se înțelege și așa?”, m-a chestionat o fată care dădea test să ajungă ziaristă și scria „Nu se merită să mă risc la interviu”. A ajuns ziaristă, și chiar bună.

În cei doi ani și ceva în care a mai lucrat până la pensie, domnul Talpă și-a făcut meseria cu aceeași acribie. Dar fără să mai bată în cap cu pixul pe cineva și fără să încerce să mai oprească vreo pagină din drumul ei vertiginos spre public. Mult din ura înghețată de pe față i se topise.

Și într-o zi, o zi cu soare, m-a făcut să încremenesc, aproape să duc mâna la gură ca babele. Din părul mițos de la spate, imediat sub chelie, adunând și niște șuvițe din lateral, își înjghebase o coadă mică, prinsă cu elastic albastru.

interceptare 09-18

— Carevasăzică, ziceam că individul uman vrea să fie special și unic în raport cu restul Cosmosului și, bineînțeles, în raport cu restul viețuitoarelor. Și, bineînțeles, în raport cu restul oamenilor.

Raporturile dintre părinți și copii, soț și soție, bătrâni și tineri, cultivați și ignoranți, ateii și religioși, scriitori și cititori, ca să nu mai vorbim de clasele sociale, bogați și săraci, stăpâni și sclavi, toate sunt bazate pe inegalitate. *Egalité* este poate aproximația cea mai grosolană din *Egalité*, *Liberté*, *Fraternité*. Nici în natură nu există egalitate. Nici măcar o jumătate de ceva nu există, pentru că nu există două părți egale. Dacă suntem conștienți de asta, putem înțelege multe. De pildă, un paradox al lui Zenon.

— Ți-ai amintit Ahile și broasca?

— Și ăla. Dar mai întâi e vorba de paradoxul Dichotomiei. Zice Aristotel...

— Păi, nu era vorba de Zenon?

— Paradoxurile lui Zenon nu s-au păstrat scrise de el, sunt povestite de Aristotel în *Fizica*. Deci, zice Aristotel că zice Zenon: „Un om vrea să ajungă la capătul unui drum de lungime D . Înainte de a atinge acel punct, trebuie să atingă jumătatea distanței D . Apoi, jumătatea jumătății, adică sfertul lui D . Apoi o optime, o șaisprezecime, și așa mai departe, deci nu va ajunge la capătul drumului niciodată”. Povestea cu Ahile și broasca țestoasă e similară. Ahile cel iute de picior se întrece cu o broască țestoasă într-o cursă cu handicap. Broasca pleacă cu distanța D în fața lui Ahile. Pentru a o ajunge din urmă, eroul aheu trebuie să străbată mai întâi distanța D . Asta îi ia ceva timp. În acest timp, broasca se mișcă, lent, puțin, dar parcurge un spațiu. Deci, când Ahile ajunge unde se afla broasca, o are tot în față. Apoi procesul se repetă, distanța dintre Ahile și broască se micșorează, dar tot nu o ajunge. Și așa, la infinit. Întrebarea este: de ce nu se întâmplă așa, de ce, sub ochii noștri, omul ajunge unde are treabă, iar Ahile întrece țestoasa?

— Hm... poate că înainte de întrebarea asta ar trebui pusă alta: Zenon chiar credea că Ahile nu poate depăși broasca și că omul nu poate ajunge nicăieri?

— Greu de spus. N-avem cum să știm ce era în capul grecului. Oricum, scopul lui era să demonstreze că mișcarea nu există, că e o iluzie creată de mintea noastră. Că trăim, de fapt, într-o lume încremenită, neschimbătoare, cum zicea iubitul său Parmenide. Pe cale de consecință, și iubirea e un factor de luat în seamă, în eforturile lui Zenon de a ne convinge că totul stă pe loc.

Dar modul ăsta de a gândi nu apare numai la Eleați, îl găsim și la alți filosofi presocratici și, apoi, la Platon. Se numește *Aletheia*. Înseamnă o formă superioară de adevăr, o revelație ontologică, o dez-văluire, o inoculare, nu inoculare, rațională, atenție, rațională, a lumii întregi, nu doar a unui aspect particular al ei. A privi altfel tot ce există. Tot ce credeai că, evident, cunoști. A ți se lua ceața aparențelor de pe ochi. De pildă, legea lui Arhimede. Ea se referă strict la corpurile cufundate într-un fluid și a fost concluzia, exprimată prin strigătul Eureka!, unui „experiment” banal. Arhimede făcea baie într-o cadă și a băgat de seamă că apa îl împinge de jos în sus. E un adevăr. Dar când Arhimede îi scria regelui Siracuzei: „Dați-mi un punct de sprijin și voi ridica Pământul”...

— Asta era o prostie, nu?!

— Nu. Teama obsesivă de a nu fi luat drept prost e semnul mediocrității consolidate. Era o exagerare conștientă, menită să-i sublinieze entuziasmul față de principiul pârghiei, pe care tocmai îl explicase. Acum Arhimede comite o *Aletheia* – o interpretare rațională care afectează întreaga planetă, pornind de la o biată bucată de lemn. *Aletheia* poate să fie adevărată la un moment dat, sau să nu fie adevărată, dar musai să fie rațională și să implice întreaga existență.

— Păi, deci, rezultă că există lucruri care pot să fie raționale, dar nu și adevărate.

— Așa e. De pildă, chiar paradoxurile lui Zenon, de care vorbeam: demersul este rațional, nu nonrațional, nu magic, mistic sau religios, și afectează întreaga noastră ființare în lume, o lume ce rezultă că s-ar afla în stază, nemișcătoare. Nu este și adevărat, în raport cu realitatea observabilă, dar și cu regulile logicii.

— Cu regulile logicii, nu ale matematicii?

— S-a încercat rezolvarea paradoxului Ahile și al Dichotomiei, în secolul XIX, prin utilizarea noțiunii de serie convergentă. Într-adevăr, $1/2 + 1/4 + 1/8 + 1/16 + \dots$ este convergentă către suma 1. Deci, Ahile ajunge

broasca și paradoxul e desființat? Nu, pentru că suma unei serii infinite e un număr finit, dar care nu este atins, distanța față de el poate fi infinit mică, dar nu 0 – nu ieșim din paradox.

Soluția stă în definirea termenului „distanță”. Avem fenomenul observabil că Ahile o rupe la fugă, depășește broasca și câștigă cursa. Zenon zice însă că Ahile trebuie să parcurgă mai întâi distanța până unde era broasca. În natură, nu există distanțe. Ca să vorbim de distanță, trebuie să vorbim de măsură; distanța, ca să existe, trebuie măsurată – din ochi, cu rigla sau cu satelitul. Astfel, Zenon mută discuția din planul real în planul conceptual, procesul de măsurare petrecându-se în psihicul uman, fără corespondent în natură. Există în natură 1 metru? Nu. Există în natură o jumătate? Asta înseamnă două părți egale. Există în natură două cevauri egale? Nicidecum. Oricât de precis am despica un măr cu laserul, să zicem, cele două „jumătăți” nu vor fi „egale” decât până la precizia de măsurare. Dincolo de ea, nu mai știm. Măsurarea, operațiune umană, este întotdeauna aproximativă. Ea suportă divizarea la infinit. Să zicem că luăm o unitate de măsură foarte mică pentru a măsura distanța Ahile – locul unde era broasca. Întotdeauna va exista o unitate de măsură și mai mică, dar diferită de 0, pentru că atunci nu mai măsurăm nimic, care aproximează și mai bine punctul respectiv. Zenon transferă faptul adevărat al aproximației infinite în procesul măsurării, din plan abstract psihic în planul real, unde el e fals, pentru că în realitate lucrurile sunt, nu se măsoară.

E aceeași eroare ca în cazul silogismului fals „Lumea este mare. Mare este un adjectiv/nume predicativ. Deci, lumea este un adjectiv”. Or, „lumea” e substantiv. Falsul apare când trecem din sfera caracterizării lumii ca parte a naturii, „este mare”, în sfera gramaticală, artificială. Ca să nu ducă la paradox, un silogism e bine să fie exprimat în aceeași sferă logică. Ceea ce Zenon n-a respectat, știind probabil foarte bine ce face pentru iubitul său Parmenide.

— Scopul scuză mijloacele!

— Nu. Nici gând. Să nu te mai aud cu asta! E un machiaverlâc, o înșelătorie. Scopul nu scuză nimic. Zicerea asta e un permis pentru orice crimă. Machiavelli nici n-a scris așa ceva. Citatul original sună așa: „Lasă

principele să-și asume o faptă, pentru că mijloacele vor fi considerate mereu oneste. Poporul este întotdeauna convins de aparențele lucrurilor și de rezultatele finale”. Deci, nu scopul, ci poporul scuză mijloacele, și nu în funcție de scop, care poate fi oricât de nobil sau bicisnic, sau crud, ci de ce se obține, finalmente, în realitate, pentru el, pentru popor, de către principe. Poporul nu judecă etic, ci pragmatic, interesat, după rezultat, spune Machiavelli.

Dacă vrei să legi scopurile de mijloace într-o formulare etic corectă, atunci spui: „Scopul asumă mijloacele”. Adică, atunci când acționezi, te gândești bine ce faci, ești perfect conștient de consecințe, care pot fi și foarte rele, și ești pregătit să fii nu glorificat pentru ce ai întreprins, ci detestat, înjurat, condamnat, eventual ucis. Dar tu consideri că scopul merită, și o faci.

Să revenim la *Aletheia*. Thales spunea că Universul e alcătuit din apă, ca element primordial, deci reducea varietatea amețitoare a lumii la Unu. La fel face Anaximene cu aerul. „Precum sufletul nostru, care este aer, ne stăpânește pe noi, tot astfel și întregul Univers este cuprins de suflare și aer.” Anaximandru recurge la o și mai mare abstracție: lumea e făcută din *apeiron*, substanță eternă și nemărginită. Pitagora ridică până la mistic numerele ca bază a tot. Iar Anaxagora, după ce afirmă că natura e alcătuită din părți foarte mici, invizibile cu ochiul, adaugă nici mai mult nici mai puțin decât că impulsul inițial al lumii este *nous*, Rațiunea superioară.

Ce spun toți aceștia? Că furtuna de forme ale existenței pe care o percepem cu simțurile nu e atât de diversă cum pare, că poți avea, pe cale rațională, *Aletheia* de a o vedea unitară; cam cum vor fi 2.000 de ani mai târziu portretele Anotimpurilor și Elementelor, ale lui Arcimboldo, compuse din legume, fructe, cărți, animale, obiecte care privite altfel apăreau ca ființe omenești. Ce altceva decât *Aletheia* este ieșirea din peștera platonicească a celor care nu văd decât umbrele pe perete ale adevăratei lumi, de afară?

— Auzi, e un film, *Planeta Maimuțelor*, care se termină cu imaginea Statuiei Libertății, măcinată de timp, pe jumătate prăbușită, pe țărmul oceanului...

— Da, Asulică, este *Aletheia*. Astronautul, plecat de mult de pe Terra prin vârtejurile spațio-temporale ale

Cosmosului, crede că planeta pe care a coborât forțat nava lui, unde maimuțele domnesc și oamenii sunt sclavi, e o altă planetă. Când dă cu ochii de ruina Statuii Libertății, își dă seama că e pe Pământ, că n-are unde să mai fugă...

Alt exemplu, să zicem pe dos, tot din cinema, e finalul *Solarisului*. Mult diferit de romanul lui Lem, *Solarisul* lui Tarkovski se încheie cu imaginea unei case rusești de țară, în pragul căreia astronautul îngenunchează în fața tatălui său. Apoi, aparatul se retrage și se ridică, vedem, printre fâșii de ceață, împrejurimile casei, balta de lângă ea, drumul, câmpul și, dintr-odată, Oceanul, imensul ocean nepământean al planetei Solaris care înconjoară bucata de Pământ creată de el din amintirile astronautului. Invers decât în *Planeta Maimuțelor* – acolo iluzia este că-i o planetă străină, și inocultarea că e chiar Pământul, în Solaris, aparența e pământeană, realitatea – extraterestră...

Ovid S. Crohmălniceanu are o Istorie Insolită, în care ideea centrală e o superbă *Aletheia*: Istoria Umanității este parte a Istoriei Viului pe Pământ, dar Istoria Viului este văzută ca un stadiu din Istoria Neviului. Materia nevie nu se putea structura și construi pe sine, și atunci a generat materia vie, care a ajuns până la om. Noi suntem uneltele inconștiente, cei care facem acum să evolueze materia nevie, construind computere, inteligențe artificiale din ce în ce mai complexe. La un moment dat, poate nu foarte îndepărtat, Neviul se va putea reproduce singur, nu va mai avea nevoie de oameni, se va descotorosi de ei. Sună SF, dar, ia vezi, poți s-o infirmi pe cale rațională, logică?

— Adică noi suntem niște mașini vii, produse de o materie fără viață, dar inteligentă?...

notă informativă 809. sursa: Clementina

În mitologia cinematografică românească, *Reconstituirea* este Filmul Interzis prin excelență. Auzisem de el în adolescență, asta, că e interzis, fără să-mi poată spune cineva mai mult decât „face mișto de milițieni”. Și totuși, prin '75-'76, l-am descoperit în programul Cinematecii Union, unde-mi petreceam mare parte din existență.

Când l-am văzut prima oară, mă gândeam că voi participa la un act subversiv împotriva comunismului. Unii, la 20 de ani, deveneau comuniști, eu fusesem, din copilărie, și acum mă despărțeam de comunism.

N-am fost dezamăgit, dar surprins, da. În toată *Reconstituirea* nu se rostea cuvântul Partid, comunist nici atât. Autoritățile, milițienii, procurorul nu apăreau ca niște bestii ale dictaturii, ci, mai degrabă, ca niște birocrați, unii cretini, alții cinici, care fac o treabă cenușie, de rutină, dornici să termine cât mai repede și să plece acasă. Mai „tare” în sensul ăsta fusese *Puterea și Adevărul*, film de propagandă pentru persoana lui N. Ceaușescu. Mi-am zis că o cheie pentru o interpretare mult mai „rea” ar putea fi ce îi spune procurorul doctorului Paveliu în germană, fără să traducă, diegetic, cineva: „Mensch, aergere dich nicht”. Ceea ce am constatat că înseamnă „Omule, nu te supăra”, denumirea unui popular joc german cu piese și zaruri, „Nu te supăra, frate!” în versiune românească. Deci, un îndemn amical la conformism, la supunere fără gălăgie, chiar dacă ești scos de pe tablă ca o piesă de plastic. Dar nu mai mult...

Finalul însă, după ce s-a sedimentat o vreme în mine, m-a făcut să simt sensul înfiorător al filmului lui Pintilie: comunismul nu e numai un rău politic, e un rău uman. Un om, doi pot fi buni și frumoși; masa, temelia comunismului, e întotdeauna urâtă, stupidă și crudă. Ea este cea care ucide în ultimă instanță, dincolo de brutele regimului.

20 de ani mai târziu, altă „vizionare” în premieră: mă aflu față în față cu Lucian Pintilie, în sediul Filmex,

o casă cu etaj obosită, prin spatele Ateneului. Se uita la mine curios, o curiozitate nu mult mai mică decât cea cu care îl priveam eu.

Doamna Geta Dimisianu mă sunase să-mi spună că Pintilie a întrebat-o cine ar putea să-i scrie un scenariu pentru un film despre Revoluție. Și că eu aș fi cel mai potrivit, prin urmare să mă pregătesc de o întâlnire cu Maestrul. Am acceptat fără șovăire, nu atât pentru că mă pasiona scenariul, cât fascinat de posibilitatea de a vorbi despre film cu unul dintre foarte puținii regizori români pe care îi admiram.

A fost mai întâi o scurtă convorbire telefonică, dominată de ideea în cât timp pot să livrez produsul. Cum aveam deja niște ani de gazetărie de linia întâi în spate, n-am cerut un termen, am întrebat, umil-arogant, ca un *maître d'hotel*: „Când doriți să fie gata?”. A mustăcit, i-a plăcut. „Plec la Paris și mă întorc peste trei săptămâni. Poți să mi-l dai atunci?” „Nicio problemă, am înțeles, în trei săptămâni îl veți avea.”

Aș fi spus da și dacă zicea o săptămână. Ajunsesem redactor-șef al celui mai mare ziar al țării, fără să fi avut vreo tangență cu jurnalismul înainte de 1990, acceptând și rezolvând sarcini despre care, în primul moment, nu știam nimic. Aici nu era cazul, scriitor eram, dinainte de '89 și de când m-am născut, dar literatură, care-i altceva decât gazetăria, nu mai scrisesem de multă vreme – mă încerca anxietatea că mi-a înțepenit stiloul. Și mai era vorba și de scenariu, care-i altceva decât proză...

„Scenariul ăsta ar fi trebuit să mi-l dai acum 20 de ani”, zice Pintilie lăsându-se pe spate în fotoliu, cu opera subsemnatului în față. N-am priceput. Cum să-i dau eu în anii '70 o ficțiune despre România anilor '90, cu Revoluția înăbușită, Ceaușescu rămas la putere și Timișoara o zonă în care se intră numai cu pașaport special, căci asta era *Țimp mort*? Așa că am întrebat respectuos: „De ce?”.

„Pentru că nu mai pot să fac un film ca ăsta. Mi-a trecut vremea. Fiecare film are vremea lui într-o viață de regizor. Nu poți să-l faci nici mai devreme, nici mai târziu. Sau îl faci, și îl faci prost. Filmul vine el spre tine, când vrea el, nu când vrei tu. Trebuie doar să-l simți.”

„Adică, dacă Fellini făcea *La dolce vita* în 1954, în loc de *La strada*, sau în 1970, în loc de *Roma*, ar fi ieșit un film prost?”

„Închipuie-ți că da. Știi cine ar putea să pună pe ecran sians ficșionul dumatăle? Sokurov.”

Asta nu era rău. Aleksandr Sokurov venea în descendența lui Tarkovski. Îi văzusem într-o noapte, împreună cu Nedelciu, un film care îmi plăcuse, *Zilele Eclipsei*; Mircea era chiar entuziasmat. Ce-a făcut după aceea Sokurov, inclusiv premiul *Faust*, sau estetizantul *Arca rusă*, mi s-au părut bune tehnic, „la rece”, fără să mă emoționeze. Dar atunci, am luat-o drept compliment.

„Și eu n-am lucrat niciodată pe literatură SF.”

„Tarkovski, tătănele lui Sokurov, a lucrat, din greu”, am zâmbit obraznic. „*Timp mort* e o specie de ficțiune simulativă, o ucronie, un timp care ar fi putut să fie, domnule Pintilie...”

(Acum, când scriu aceste rânduri, îmi dau seama că în discuție erau, fără să fie numite, două concepte antice grecești despre Timp: Chronos și Kairos. Primul ține de cuantificarea timpului și ordinea evenimentelor – cronologie: ieri, mâine, ora 10, peste un an. Al doilea este calitativ, înseamnă timpul din zicerile: „I-a venit timpul”, „E timpul”, „I-a trecut vremea”, „Timpul n-a mai avut răbdare”. Kairotic e timpul din Ecleeziast: „Pentru toate există o vreme/ Și orice lucru de sub ceruri își are timpul său/ un timp pentru a te naște și un timp pentru a muri/ un timp pentru a sădi și un timp pentru a smulge/ un timp pentru a ucide și un timp pentru a vindeca”. Kairos presupune o perspectivă asupra unei întregi vieți sau epoci, marcând momentele deosebite care duc la o zeităte primordială, tot grecească, Ananke, sora și soața lui Chronos. Zeița Destinului. Dacă ar fi vorbit românește, Tarkovski i-ar fi spus „Timp cu pecete”).

„O fi, dar mie-mi trebuie ceva vizual, real, de care să mă sprijin. Dumneata ai un stil deosebit de auster, ideatic, descărnăt aș zice. Eu am nevoie de niște detalii. Ca să producă artă, realitatea trebuie modificată, puțin, nu mult, în anumite puncte, restul îl lași să curgă. De pildă, când femeia în salopetă...”

„În costum de schi...”

„Așa..., mă rog..., în salopetă de schi..., se spală la chiuvetă cu apă rece, am nevoie de sânii ei, să oscileze liber.”

Am tăcut niște secunde înainte să glăsuiesc.

„Ăsta ar fi un semn sexual care deviază personajul de la profilul pe care i l-am construit.”

„Dragă, să ne înțelegem, eu când fac un film scenariul e scenariu, dar filmul e al meu, îl fac eu, așa cum îl văd.”

„Bineînțeles, aveți tot dreptul să faceți asta, dar și eu am dreptul, domnule Pintilie, să țin la textul pe care l-am scris. Prin urmare, îl iau înapoi și vă salut cu tot respectul.”

A zâmbit a bunic.

„Nu, stai puțin, eu ți l-am comandat, dumneata l-ai executat. Prin urmare, ți-l cumpăr și o să-l dau unui regizor mai tânăr să-l facă.”

L-am privit lung și direct.

„Domnule Pintilie, nu sunt mulți inși în orașul acesta care să-mi ceară să fac ceva, să mă cheme undeva și eu să mă și duc. Am scris acest scenariu pentru că mi l-a cerut Lucian Pintilie. Altfel, îmi vedeam de treburi. Nu mă interesează alt regizor. Dar cred că e un text bun. Prin urmare, o să fac eu filmul, cu mijloacele mele. Sunt onorat că v-am cunoscut.”

Atunci chiar a râs.

„De ce răspunzi dumneata exact așa cum aș fi răspuns eu când eram de vârsta dumitale? Este o întrebare, domnule Popescu.”

Este, și mi-a rămas în minte. Ulterior, domnul Pintilie a descoperit un scenariu pe placul său și a realizat un film de actualitate postrevoluționară, despre mineri și mineriade, numit *Prea târziu*. Am ezitat oleacă înainte să scriu despre el, având în vedere întâlnirea ce tocmai v-am povestit. După care, am produs o cronică – cruntă, ce-i drept. S-a supărat rău, așa că m-a certat pe aproape 10 pagini din volumul *bricabrac*. Pe care mi l-a trimis, totuși, cu dedicație.

Apoi ne-am mai contrat, și domnul Pintilie m-a iertat, de câteva ori de-a lungul vremii. Aș putea spune că a fost o polemică între un mare artist al spectacolului și un scriitor, dacă n-aș ști ceea ce puțini au fost curioși să afle: Lucian Pintilie este și un scriitor de prim raft. Dacă vreți să vă convingeți, citiți scenariul după *Colonia penitenciară* a lui Kafka, în care și despre Kairos e vorba, scris de Pintilie la Belgrad, în 1973. E publicat în volumul *4 scenarii*, Ed. Albatros, 1992. Acest scenariu nu a fost niciodată ecranizat. Dar, oare, mai era nevoie?

notă informativă 711. sursa: Stroe

— La Românică, moca e Mecca.

— Iarba grasă prin buruieni și pizda bună pe proastă.

— Nu binele învinge răul, alt rău învinge răul.

— Dictatura este una. Democrația e o bătălie indecisă între mai multe dictaturi.

— Oamenii cu minți *efectine*: gândesc ținând seama doar de efecte, nu sunt interesați de cauze. Mi-e bine așa, nu știu de ce, și nu mă interesează. Mi-e rău, înseamnă că m-a bătut Dumnezeu. Pentru *cauzași* e mult mai greu.

— Incomensurabil nu înseamnă: atât de mare, încât nu poate fi măsurat. In-co-mensurabil înseamnă că două mărimi nu admit o unitate de măsură comună, adică nu sunt măsurabile împreună, co-mensurabil. De pildă, diagonala pătratului nu este comensurabilă cu latura. Nu se poate găsi o unică unitate de măsură astfel încât atât lungimea laturii, cât și cea a diagonalei să fie exprimate prin numere raționale. Diagonala pătratului cu latura 1 este $\sqrt{2}$, un număr irațional.

Număr irațional nu înseamnă un produs al nebuniei, paranormalului sau prostiei. Înseamnă un număr care nu poate fi exprimat ca raport, ratio, de două numere întregi – adică, o fracție. Raționalul poate.

notă informativă 928. sursa:

Stela

Naosul Bisericii lui Hristos, având deasupra turla cu chipul Mântuitorului ca Pantocrator, Atotțiitor al lumii, e partea cerească.

Pridvorul și pronaosul sunt hărăzite istoriei, timpului și faptelor oamenilor – aici pot fi pictați și înmormântați ctitorii și binefăcătorii sfântului lăcaș.

Odată intrați în naos, credincioșii urcă pe o corabie care lasă în urmă cele pământești, călătorind, prin eterul eternității, spre Dumnezeu cerului și pământului ce-și are locuirea în altar.

În spațiul din fața altarului nu se pot afla, ca intercesori între Cel de Sus și creștini, decât preoții care țin slujba sau ierarhi ai Bisericii.

Și totuși, într-o biserică ortodoxă din Prahova, România, preoții au părăsit prezbiteriul, locul slujirii de Dumnezeu, l-au predat mai-marilor politici ai zilei și s-au mutat pe scaune, gata să ia notițe din predica de la Partid.

Sub comuniști, Ceaușescu era pomenit în cuvântul popilor, „Să-l țină Dumnezeu”, ceea ce nu l-a împiedicat să smulgă bisericile din loc și să le dărâme, dar nu s-a văzut vreodată un prezidiu de Partid întrunit în Biserică...

...Priviți mutrele acestor ipochimeni, măcinate de lepra samsarlăcului politic, fățul ăluia care-și butonează telefonul... Și-au pus tricolorul pe masă, pentru ei – căci, privit dinspre noi, publicul, steagul e așezat invers, cu roșul la stânga...

Întorcând dosurile altarului, stau ca un prag de poticnire, ca o stănoagă oarbă, între Dumnezeu și credincioși...

Iisus le-ar fi răsturnat masa în cap.

Căci marea Biserică Ortodoxă Română a zis așa despre mizeria asta: „Biserica nu e doar loc de rugăciune”, prin urmare, poate găzdui și astfel de ședințe tovărășești. Trebuie să vin eu, Sfântâniță, și să le îndes pe gât, Patriarhului și sfintei sale camarile, cuvintele rostite de Iisus când i-a alungat pe zarafii și neguțătorii înstăpâniți în Templu:

„Și au venit în Ierusalim. Și, intrând în Templu, a început să dea afară pe cei ce vindeau și cei ce cumpărau

în Templu, iar mesele schimbătorilor de bani și scaunele vânzătorilor de porumbei le-a răsturnat. Și nu îngăduia să mai treacă nimeni cu vreun vas prin Templu. Și îi învăța și le spunea: «Nu este oare scris ‘Casa Mea, casă de rugăciune se va chema, pentru toate neamurile?’. Voi însă ați făcut din ea peșteră de tâlhari»” (Marcu 11, 15-17).

Tolănită lângă jilțul puterii lumești, BOR îl revinde pe Iisus la preț bun, mult mai mult decât 30 de arginți.

interceptare 10-17

— Dumnezeu este o *Aletheia*?

— Da, bineînțeles. Dar asta nu ne asigură că și există.

— Bun, atunci, Dumnezeu există?

— Ce-ai vrea să auzi, un da sau un nu? Oricum, e o întrebare falsă. Căci fiecare are un răspuns înainte de a i se pune întrebarea asta. Nimeni nu e nedumerit, nimeni nu vrea cu adevărat să știe, să afle pe cale rațională, dacă există sau nu Dumnezeu. Toți cred că știu. Cei care cred că, da, Dumnezeu există, încearcă să demonstreze asta „rațional” pentru a-i converti pe intelectualii necredincioși – nu altceva fac scolastici medievali, de la Anselm de Canterbury, cu al său stupid argument ontologic, până la cele cinci căi de dovedire a existenței lui Dumnezeu enunțate de Toma D’Aquino. Necredincioșii încearcă, la rândul lor, să distrugă, tot pe cale „rațională”, ideea de Dumnezeu.

— Așa o fi, dar eu chiar nu știu. Uneori cred că da, alteori că nu.

— În funcție de ce ți se întâmplă. Dacă te îmbogățești peste noapte, atunci Dumnezeu există și te iubește, cum ne povățuiește Sf. Becali. Dacă dai faliment și-ți mor copiii, atunci poți să te-ndoiești, ba chiar să-L dai dracului pe Dumnezeu. Pe lângă aroganța de a se considera altfel decât restul universului, și legat de ea, omul nu suportă să fie supus hazardului, vrea să ordoneze în favoarea lui întâmplările prin care trece – și atunci apare Dumnezeu. Nu discutăm cum sunt alte popoare, dar românii sunt mai degrabă superstițioși decât religioși. Fac rugăciuni uzuale, ritualuri, donează Bisericii în speranța că altarul, preotul, episcopul, Dumnezeul le vor regulariza cursul vieții. N-au citit Biblia, nici măcar Noul Testament ca lumea, nu știu cine au fost părinții Bisericii din care fac parte, habar n-au de marile cărți despre Iisus. Nici nu știu în ce zic că cred. Dumnezeu e un altfel de doctor sau de funcționar la care dau șpagă. Comit păcate abominabile, după care se duc la preot, ca și cum s-ar spăla cu dezinfectant sau ar lua un laxativ. Căci plăcut lui Dumnezeu și Bisericii e cel ce păcătuiește și se

spovedește, nu omul care nu face niciun rău nimănui, dimpotrivă, aduce cât bine poate celor din jur, iubește aproapele și departele și animalele ca pe sine însuși, dar nu dă pe la biserică. Omul rău, pocăit, sau care se pretinde pocăit, sau care nici măcar nu se pretinde, doar se întoarce, e premiat, ca-n parabola Fiului Risipitor. Iar nevinovatul poate fi pedepsit crunt, pentru nimic, de către Dumnezeu Atotputernic, ca în cea mai coruptă Justiție de pe pământ, ca în cel mai negru regim dictatorial. După care vin teologii și justifică strâmbătatea prin supunerea necondiționată, adoratorie, pe care omul trebuie s-o arate față de Dumnezeu, căci ascunse sunt căile Lui.

— În Biblie, Dumnezeu îi cere cuiva să-și omoare copilul, doar ca El să-i pună la încercare credința...

— Da, lui Avraam. Și îi cere s-o facă nici măcar „curat”, cum și-a lichidat Goebbels copiii cu cianură, ci horror, să-l ucidă ca pe un animal, cu cuțitul și apoi să-l ardă-de-tot, adică să nu mai rămână, dacă se poate, nici cenușa. Iar locul faptei să fie izolat, pustiu, pe un munte, nu în cetate. Avraam nu le spune oamenilor ce are de gând să facă, nu-i spune nici fiului său. Nu încearcă să se justifice public: „Așa mi-a zis Dumnezeu că vrea”. Înfrământătorul păcat e pregătit să-l ia cu totul asupra sa și să fie supus oprobriului.

Fiul său, Isaac, nu e acuzat de nimic, cu atât mai puțin vinovat de vreun păcat, e întruchiparea purității naive când își întreabă tatăl, la care vede lemnele, cuțitul și focul, unde e mielul de jertfă.

(ușă trântită)

Amoralitatea lui Dumnezeu este înspăimântătoare. În atotputernicia Sa evacuează din om, din societate, din Univers orice urmă de morală: Isaac va muri fără să știe de ce. În el nu există niciun temei, nicio noimă, pentru moartea lui, nu are a se căi pentru nimic, moare doar ca dovadă a supunerii totale a tatălui său față de stăpânul suprem. Execuția lui o decid doi adulți: Dumnezeu-Tatăl și tatăl său. Nu întâmplător. În Biblie se vorbește de nenumărate ori de păcatul capital de a nu-ți respecta tatăl, până la a-l ucide. Dar nu e sancționată niciodată uciderea unui copil de către tată. Sau fierberea lui pentru a fi mâncat de către părinți în vreme de foamete în Ierusalim, ca în Plângerile lui Ieremia.

Astfel, Atotputernicul transmite următorul mesaj: Eu pot distruge Puritatea însăși, dacă nu mi se supune, dacă e bună și curată de capul ei; în schimb, pot să-l iert pe cel mai mare criminal, pe cel ce-și ucide copilul, dacă o face pentru Mine.

Acum, abstracție făcând de emițătorul mesajului, ideea care intră în capul omului este independența totală a morții față de viață, de viața pe care o duci. Mori ca un câine lovit de camion sau ca un gândac strivit din întâmplare, oricâți oameni ar veni la înmormântare. Moartea n-are nimic personal cu nimeni, e o anume splendoare în indiferența ei. Ai văzut că și inși a căror față, cât au fost în viață, mustea de răutate, viclenie și prostie, capătă în sicriu o anume noblețe curată? Singura entitate îmbibată cu perfecțiune până la refuz a acestei lumi este Moartea. Moartea e atotputernică, neschimbătoare. Viața e de multe feluri, Moartea e una, nemuritoare. Moartea nu e rea, când te ia. În fața ei, toți oamenii sunt, în sfârșit, egali. E dreaptă. E pedeapsa pentru păcatul original de a exista.

Viață nu se află în Univers decât într-o parte infimă, până la ca și inexistență, în vreme ce Moartea e peste tot. Moartea dezintegrează și Neviața. Totul în Univers i se supune, oameni, animale, iarbă, mașini, bolovani, galaxii, ba chiar Univerul însuși se va răci, va sfârși în moarte termică, zic unii.

Nu sunt toate astea cea mai bună definiție a lui Dumnezeu?

Prin urmare, zicerea poetico-patetică, atât de celebră, a lui Nietzsche: „Dumnezeu e mort” nu face decât să oculteze mult mai puternica și adevărata propoziție: „Dumnezeu e Moartea”. Dumnezeu există și este Moartea.

— Chiar așa? Dumnezeu este Moartea? Nu m-am gândit niciodată... Bine, e Moartea, dar nu mai e și altceva?

— Adică, întrebi dacă și reciproca e adevărată, Moartea este Dumnezeu. Te lămurești dacă citești Cartea lui Iov.

— Cine a scris-o?

— Nu se știe. Dar unitatea stilistică și ideatică par să indice un singur mare poet, nu mai mulți autori. Iov are o forță literară devastatoare, depășind oricare dintre Evangheliile Noului Testament. Dacă o citești cu mintea

și inima deschise către Artă, ajungi să crezi mai degrabă
în Moarte ca Dumnezeu decât în dumnezeirea lui Hristos.
Ia ascultă:

*De ce nu mi-a fost moartea în sânul maicii mele,
sau n'am murit de'ndată ce i-am ieșit din pântec?
De ce și-a pus genunchii să-mi fie așternut,
și pieptul ei cel dulce de ce i l-am mai supt?
Acum, dormindu-mi somnul, m'aș înveli 'n tăcere;
zăcând, m'aș odihni
cu regii laolaltă și cu mai-marii lumii
semeți întru armuri,
sau cu boierii-alături îmbelșugați de aur,
cei ale căror case sunt doldora de-argint;
aș fi ca stârpitura de pântec lepădată,
ca pruncii prea devreme lumina s-o mai vadă.
Acolo păcătoșii 'n iuțimea lor au ars,
acolo-și au odihnă cei osteniți în trup;
acolo nici viețășii
nu mai aud poruncă și glas de temnicer.
Acolo mic și mare, de-a valma sunt totuna;
acolo robu 'n fine de domn nu se mai teme...
De ce s-a dat lumină amarului luminii
și viață celor care 'n durere viețuiesc
și care își vor moartea și nu dau peste ea,
în van scurmând s-o afle ca pe-o comoară-ascunsă
și-s plini de bucurie de-o nimeresc cândva?
Odihnă-i este omului murirea, căci într'înșă
l-înfașă Dumnezeu!*

Iar dacă mai păstrezi vreo speranță în legătură cu
Viața de Apoi, care să biruie Moartea, iată versetele care
te liniștesc de tot:

*Nu Tu, ca pe un lapte, m'ai muls din neființă
și, precum cașul proaspăt, cu cheag m'ai închegat?
De ce m'ai scos din pântec? de ce nu mi-am dat duhul,
ca niciun ochi pe lume să nu mă fi văzut
și să fi fost atunci ca și cum n'aș fi fost?
Viața mea nu-i oare, și-așa, destul de scurtă?;
Ci lasă-mă să-mi dărui o leacă de odihnă
'nainte de-a purcede pe calea fără 'ntoarceri,
acolo, în tărâmul de neguri și 'ntuneric,
În întuneric veșnic tărâm fără lumină*

și fără văz în viață de oameni muritori.

Ei, tot te mai vezi în Rai, printre îngeri bucălați sau în Iad, la cazane?

— Nu, dar parcă, totuși, ceva ar mai fi... chiar și în întuneric... întunericul nu e lumină, dar nici neființă...

— Da? Atunci, auză și asta:

*Dar omul, dacă moare, se prăbușește 'n hău,
și dacă muritoru-a căzut, mai mult nu e.
Că prin lucrarea vremii chiar marea scade 'n maluri
și râu-și pustiește zăvoaiele și seacă,
la fel, și omu-adoarme și nu se mai ridică,
și pân'ce va fi cerul, el nu se mai trezește,
nu, nu se mai deșteaptă din somnul său adânc.*

— Până la urmă, ce naiba, vrei să iubesc moartea?

— Cam da. Cum spunea titanul poeziei cașghire: „Vine Moartea pe la curți, oamenii sunt răi, urâți, Moartea-i frumoasă ca o pansea, te înamorezi de ea”.

— Pansea... adică, de la panseluțe? Moartea ca o floare?

— Nu, domle, pansea de la panseu, gândire, cugetare. Femininul de la panseu. Dar, s-o facem pe teologul diavolului și să zicem că episodul execuției simulate a lui Isaac e din Vechiul Testament, ca și chinurile lui Iov, că Iisus n-ar putea fi atât de crud cu omul. Într-adevăr, nu cu omul, dar cu pomul.

— Ce pom?

— Smochinul. Lui Iisus I se face foame, ca oricărui om. Vede un smochin la margine de drum, caută în el, dar nu dă decât de frunze. Marcu precizează că nici n-avea cum să găsească, nefiind vremea smochinelor. Și, atenție, smochinul nu făcea parte din livada cuiva, ca într-o parabolă, a aceluiași Iisus, zisă „A smochinului neroditor”, nu era cultivat să dea roade, era un pom stingher, scutit de astfel de „obligație”. Deci, Iisus vrea să mănânce smochine, copiii smochinului, așa cum Dumnezeu veterotestamentar amenința să-l mănânce fript pe copilul lui Avraam.

— Păi, da, dar Hristos era flămând.

— Și Dumnezeu Tatăl era flămând, flămând de credință oarbă arătată Lui. Dar nici cu Iisus nu-mi e rușine, stai să vezi. Supărat pe smochin, pe

„nesupunerea” lui, El îi aruncă blestemul: „Să nu mai rodești în veac!”. Și bietul pom se usucă – pe loc, după Matei, a doua zi, potrivit lui Marcu.

Niciunul dintre ucenicii care erau cu El nu-L întreabă de ce a pedepsit acea ființă vie, care era vina ei. În schimb, sunt curioși să știe cum Dumnezeu s-a săvârșit minunea uscării rapide. Iisus, Dumnezeul Iubirii, răspunde: „Adevăr grăiesc eu vouă: Dacă veți avea credință și nu vă veți îndoi, veți face nu numai ce s-a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de veți zice: ridică-te și aruncă-te-n mare, așa va fi”. Iată că așchia nu sare departe de trunchi, Iisus seamănă bine cu Taică-Său: credința îți dă puterea și justificarea să comiți orice crimă, oricât de mare, de pildă să poruncești unui munte să se sinucidă, cu toate ierburile, florile, copacii și viețuitoarele de pe el, înecându-se în apele mării.

(tipăt de copil)

Este miezul visului oricărui dictator: să se înfăptuiască de îndată orice ordin al său, oricât de groaznic sau de stupid, fără să recurgă la constrângere armată, fără să fie nevoit să explice de ce o face – explicațiile, demonstrațiile, justificarea sunt apanajul intelectualilor de rahat, *gavno*, cum zicea Lenin. Și nu numai oamenii, întreaga natură trebuie să-i fie obedientă. Erau țărani în România, pârjolită de secetă la sfârșitul anilor '40, care se întrebau cu speranță: „Abă, maichea, o da tovarășu Stalin să plouă?”.

De fapt, pentru că Dumnezeu poate fi nu numai transcendent, ci și imanent, adică prezent în fiecare dintre noi, în orice om zace această dorință, mai bine sau mai prost ascunsă. Exemplul cel mai feroce e părintele față de copii. În viața socială, insul poate fi un etern subaltern pizmaș, un ratat, o mediocritate pe care nu o bagă nimeni în seamă, dar când vine acasă își răzbună, își are partea lui de fericire: dă nevastei și copiilor porunci semnate din gâtul mâinii, uneori deliberat contradictorii sau inepte, fără ca aceștia să aibă dreptul să crâcnească. Cruzimea oarbă, arbitrară „c-așa am eu chef” e orgasmul ființării lui. Orice imbecil ticălos care se reproduce poate fi Dumnezeu cât sunt progeniturile mici.

— Nu numai tații, și mamele pot fi așa...

— Bineînțeles. Există însă și posibilitatea ca odraslele, odată ce se fac mari, să-și ia respectivul părinte la șuturi sau chiar să-i crape capul. Genitorii se poartă față de copii ca și cum aceștia n-ar urma să crească, ar rămâne mereu niște puieți la cheremul lor.

— Hă, hă, îmi aduc aminte o întâmplare de când eram copii, pe strada Făinari. De obicei ne băteam joc de cei mari spre seară, când așa nu se vedea. Puneam hârtia de 5 lei pe trotuar, lângă gardul garajului de imeseuri părăsit, și când persoana se apleca s-o ia, noi, de după gard, trăgeam încetișor sau scurt de așa. Și dacă puneam o monedă de 1 leu, pe care o fixam în asfalt bătând un cui în ea, tot se aplecau. Întindeau mâna și dacă era un 25 de bani. Și erau și femei împopoțonate, cu inele de aur, mirosind a parfum de ne lua ameteala, care nu se dădeau în lături. Până la urmă, ne-am plictisit de cioacele astea și am venit cu ceva nou. L-am pus pe Piciu, într-o seară în care ninsese, să plângă lângă gard, când am văzut că se apropia o cucoană în blănuri, din alea pricopsite. „Ce e, băiețuș, ce-i cu tine, de ce plângi?” Piciu răspunde printre sughituri (juca foarte bine, până la urmă a ajuns actor): „Vreau să fac pipi, tanti, și nu pot să mă desfac la pantaloni, că mi-au înghețat mâinile, hîi, hîi”. Cucoana a clătinat pedagogic din cap: „Păi, de ce umbli fără mânuși? Cum te-au lăsat părinții să ieși așa? Hai, stai așa, că te ajut eu...”. Icnetul pe care l-a scos doamna a fost de parcă o înjunghia cineva. Pe urmă a plecat drăcuind, în vreme ce noi ne pișam pe noi de răs. Piciu avea aproape 20 de ani, dar nu era mai mare decât noi, că era pitic din naștere, avea însă o sculă de-i făcea vânătași pe obraz cucoanei dacă o plesnea cu ea...

(se aude muzică, un vals)

notă informativă 67. sursa:

Cucu

Deși ar fi putut să fugă, ajutat de prietenii săi, Socrate a ales să rămână în Atena, așteptându-și în închisoare pedeapsa cu moartea. O spune el însuși, cu mâna lui Platon:

„Căci, jur pe Căine, să mă fi călăuzit de principiul «cum e mai bine», de mult aceste oase și mușchi ar fi fost purtate prin părțile Megarei sau pe la beoțieni, bineînțeles dacă n-aș fi considerat că-i mai just și mai frumos să sufăr pentru cetate orice pedeapsă-mi va fi orânduită, în loc de a mă sustrage luând-o la picior” (Platon, *Fedon*).

Socrate socotește că Spiritul (Conștiința, Morala) se opune tendinței naturale a trupului („oase și mușchi”) de a tinde spre binele său. Ceea ce el consideră just și frumos e mai tare decât instinctul de conservare. Dar în text apare o expresie bizară: „jur pe Căine”. Cum să juri pe un animal? Juri pe ceva zeiesc, cum spun, de pildă, personajele în *Fedon*, „pe Zeus”. Acest zeu-căine ar trebui să-ți certifice jurământul printr-un atribut al său legat de morală, de împărțirea dreptății.

Un zeu-căine în mitologia greacă? Ar fi Cerber, dar ce sens are să juri pe gardianul monstruos al tărâmului lui Hades pentru că nu lasă decât morții să intre în infern și apoi nu le mai dă voie să iasă? Astea sunt reguli naturale, morții cu morții, viii cu viii, nu au nimic moral.

Dar dacă nu e un zeu grec? Cu ce zei mai aveau tangență grecii pe vremea lui Platon și Socrate?

Cu cei ai Egiptului Ptolemeic, regat cu care au întreținut cele mai intense schimburi culturale, comerciale, religioase. Zeul egiptean cu cap de căine (șacal) se numea Anpu. Grecii l-au redenumit Anubis. Printre multele protocoale în legătură cu morții îndeplinite de Anubis se număra și „Cântărirea inimii”, de fapt a sufletului celui plecat spre lumea de dincolo. El pune pe un taler al balanței inima mortului și pe celălalt o pană de struț. Inimile mai grele decât pana de struț erau azvârlite lui Ammut, zeitatea cu piept de leu, spate de hipopotam și cap de crocodil, spre a fi devorate. Aceasta

era o a doua moarte, mai rea decât prima, căci condamna acele suflete la chinuri veșnice.

Cele mai ușoare mergeau spre nemurirea cerească.

Jurând pe Anubis, Socrate încrăpțează mesajul că dacă ar fugi, sufletul său ar prăbuși talgerul Câinelui, aruncând în sus, spre cer, pana de struț, iar el s-ar afunda în întunericul iadului.

notă informativă 600. sursa:

Finu

E ciudat că inaugurarea cinematografului se petrece abia în 1895, atât de târziu în secolul XIX. Fotografia, creație a lui Niépce și Daguerre, exista de pe la 1830. Mecanisme care să creeze iluzia optică a mișcării prin rotație, phenakistiscopul sau zoetropul apăruseră și ele tot cam atunci. Aparatul cinematografic țipa să se nască, nu trebuia decât asamblat. Și totuși, au trecut mai bine de 60 de ani...

De ce? Poate pentru că fotografia dădea posibilitatea subiecților să se pregătească, să se aranjeze, să pozeze. La început, fotografia a însemnat poză, adică un cadru organizat, în care oamenii sunt văzuți numai în atitudini avantajoase, feriți de ridicol sau compromiteri. Arta pozarului însemna și a ajusta hainele, pozițiile, chiar și expresiile („păsărica”) clienților, ca să „dea bine”. Totul sub control.

Imaginea în mișcare expunea la riscul gesturilor, posturilor, detaliilor nestăpânite, care îi arătau pe oameni ca în realitate, nu ca în poză. Toată lumea ținea să arate respectabil în imortalizarea sobră alb-negru, chiar și cei care nu erau. De aceea cred că nu a existat o presiune comercială pentru inventarea cinematografului vreme de decenii. Chiar și ani buni după 1895, a fost considerat o distracție de bălci. În 1905, frații Lumière s-au lăsat de cinema, considerându-l fără viitor.

Ar mai putea fi o explicație: în secolul XIX, până la tren, viteza cu care putea călători omul era cea a unei trăsură cu cai, circa 16 km/h. Vapoarele cu aburi mergeau spre 30 km/h. Spre sfârșitul secolului, trenurile depășeau 100 km/h. Pe geamul dreptunghiular al compartimentului, peisajul îi apărea călătorului ca filmat de un aparat cinematografic în travelling. Privitul pe fereastra trenului ar putea fi considerat primul film, tot mai prezent în conștientul și subconștientul colectiv.

Independența României – războiul româno-rusoturc, deși realizat în 1912, e mai puțin decât atât. Un film de propagandă meritoriu, prin subiect, războiul de

independență din 1877, prin producția de mari dimensiuni, impresionantă pentru vremea realizării, în condițiile lipsei complete de experiență a cinematografilei românești. Artistic vorbind, însă, filmul este cvasinul: nenumărate secvențe butaforice, actorie ridicolă, mișcări monotone, interminabile, de trupe, și călare și pe jos, cu aparatul de filmat mereu static, în poziție frontală, ca și cum telespectatorii se uitau printr-o fereastră. Măcar fereastra trenului însemna o cameră în mișcare...

Din nefericire, *Independența României* e un film fără viață. Cu o singură excepție. În minutul 30, din cele 83 la care avem acces, la începutul capitolului „Urmărirea turcilor”, între cavaleria română aflată în șarjă și pedestrașii turci puși pe fugă, care se regroupează lângă zidul unei case țărănești, apare o găină. Ea se mișcă de colo-colo netulburată, mai ciugulește ceva, în afara controlului atât de zeloșilor dirijori ai figurației colosale (80 de mii de militari, cifră ce nu va mai fi atinsă până la Sergiu Nicolaescu). Găina aceea din anul 1912, surprinsă întâmplător de cineochi, face singurul moment din film când chiar crezi că așa a fost...

notă informativă 7. sursa: Iosif

Nu văd cum ar putea continua războiul de distrugere a Ucrainei după data de 9 mai. Atunci, indiferent de starea de fapt, indiferent câți ucraineni și ruși vor mai muri, Moscova trebuie să proclame a doua victorie a Rusiei împotriva nazismului. Cum a zis un tânăr și întunecat soldat rus ajuns în căruciorul cu roțile: „Am învins nazismul cu 80 de ani în urmă, acum ni s-a spus să luptăm din nou cu el”.

Ucraina va deveni un conflict înghețat sau un stat tampon, neutru, între Europa și Rusia, cu regiunile Lugansk, Donețk, Crimeea și Sevastopol având un statut special. *Iar Rusia, marea Rusie, va fi practic izolată pe termen nedefinit de civilizația occidentală.* Cu sau fără Putin la Kremlin.

Mai mult decât de actualul Stalin, poporul rus e stăpânit de un sentiment adânc înfipt în conștiința și subconștiința colectivă: poporul ales. *Izbrannîi narod*. Așa cum Biblia îi consacră pe evrei ca poporul ales de Dumnezeu, pravoslavnicia susține ideea Moscova capitală a creștinismului, a treia Romă, și ultima, după Roma și Constantinopol. Clericii și intelighenția rusă de secol XVIII și XIX au vehiculat îndelung, mai ales după victoria asupra lui Napoleon, rolul mesianic al poporului rus, de salvator al lumii, chiar cu prețul facerii țandări a numitei lumi în cursul operațiunii. În celebra propoziție a lui Dostoievski, „Frumusețea va salva lumea”, subiectul este, de fapt, pentru cine a citit însemnările marelui scriitor, Rusia Soter.

A salva pe cineva presupune că acela se află în primejdie, pe un drum greșit, în ghearele Răului. Așa este Occidentul pentru majoritatea rușilor de rând, credincioși în regimul Putin. Vestul este corupt, îdrăcit, putrezit de puterea banului, de homosexualitate, de ateism, de cruntele dezordini ale libertății și democrației. Rusia e păstrătoarea valorilor sufletești creștine, desprinse de bogățiile pământești, familia bărbat-femeie, puterea de a îndura, altruismul, spiritul de sacrificiu, supunerea față de

ordinea și buna rânduială pe care le poate menține un singur om, providențial, prin orice mijloace. Cum a zis mujicul, de-a lungul veacurilor, resemnat și vag zâmbitor: „O să mă scurteze de un cap tătuca țar”.

Bolșevismul n-a făcut decât să-i înlocuiască pe țar și pe Hristos cu Lenin și Stalin. Autocrația și obediența sunt valori fundamentale ale Bisericii creștine, înainte de orice dictatură laică.

Salvarea *à la russe* nu depinde de dorința cuiva de a fi mântuit. Ucrainenii luptă din răspuțeri cu izbăvitorii ruși ca să nu dispară ca nație și țară. Mii dintre ei au fost deja salvați în lagăre de concentrare din Rusia.

Chiar tinerii ruși performanți fug acum din statul Sfântului Putin în Apusul diavolesc. Asta până când Kremlinul va închide granițele, ca în bunele vremuri ale Cortinei de Fier.

Am scris Sfântul Putin pentru că legile care pedepsesc cu ani grei de ocnă orice cuvânt, ba chiar și necuvintele, ba chiar și tăcerea ce pun la îndoială calea și adevărul putinice sunt echivalentul pedepselor pentru blasfemie de acum sute de ani.

Marele regizor rus Andrei Mihalkov-Koncialovski, pe care l-am ascultat la București, a formulat o idee de neuitat: „Actorii ruși joacă excepțional Shakespeare, aproape mai bine decât cei englezi. Știți de ce? Pentru că Rusia n-a ieșit niciodată din Evul Mediu”.

Și acolo va rămâne, mult după timpul vieților noastre.

notă informativă 316. sursa: Sile

În cinematograful expresionist german, moartea sau umbra ei e mereu prezentă. În afara lumii reale, personajele se mișcă și în raport cu lumea cealaltă, cu care moartea e legătura cea mai puternică. Machiajul tipic al actorului expresionist, cu enorme cearcăne întunecate mărginind ochi ieșiți frecvent din orbite, arată ca o fază premergătoare transformării capului în hârcă.

Femeile au privirea pierdută, încărcată de presimțiri, ca și cum ar vedea mereu ceva invizibil pentru ceilalți.

Întreg efortul artistic al cineastului expresionist este îndreptat spre crearea în spectator a sentimentului transcendenței. A metafizicului pe ecran.

De obicei, mijloacele folosite pentru asta sunt artificiale, de platou: așezarea luminilor, umbre pictate, machiajul intens, costumele șocante, decorurile suprareale, jocul accentuat al actorilor. Friedrich Wilhelm Murnau este cel care în *Nosferatu* (1922) folosește elemente de real, naturale pentru a crea spectatorului vertijul metafizic.

Nu este primul. Dudley Murphy realizează în 1921 un scurtmetraj de 7 minute, *The Soul of the Cypress*, în care gigancii chiparoși contorsionați de pe coasta californiană a Pacificului generează un spațiu expresionist, strâmb, torturat, rezonând cu coregrafia trupurilor Driadei și Cântărețului din Flaut, pentru a induce sentimentul iubirii care nu se poate împlini decât prin moarte.

Însă chiparoșii sunt de mii de ani copaci psihopompi, însoțitori ai sufletului în trecerea din viață în moarte, cei californieni, ai lui Murphy, fiind pe deasupra și singularități stranie ale lumii vegetale. Au ei înșiși încărcătură metafizică, pe care o aduc pe ecran.

Murnau nu atinge transcendența prin nimic exotic, folosește doar elemente naturale, normale, chiar banale.

Corabia stăpânită de *Nosferatu* se apropie de portul Wisborg. Imagini ale bompresului înțesat de parâme, oscilând deasupra valurilor.

Ellen, somnambulă, pe terasă, încadrată de crengi care flutură.

Peisaj cu copaci bătuți de vânt prin care se mișcă o trăsură.

Ellen, pe terasă, se apropie de balustradă cu mâinile întinse spre granița dintre sus și înainte.

Din nou arborele bompres al navei, urcând și coborând pe valuri.

Marea învolburată, luminată de lună.

Annie sare din somn și privește perdelele albe umflându-se spasmodic în fereastra deschisă.

Annie se duce pe terasă, o găsește pe Ellen privind în noapte, sub crengile care se zbat.

Rochia albă a lui Ellen și părul ei flutură când spune dusă: „Trebuie să merg la el... vine!”.

Un copac imens, cu trei trunchiuri, pe lângă care trece trăsura. Frunzele copacului se zbat în vânt, mai puțin o ramură groasă, cu rămurele goale și strâmbe, perfect nemișcată.

Corabia, bompresul.

Valurile scânteind în razele astrului mort.

Annie alergând spre poarta curții.

Velatura încremenită a vasului, care înaintează împins nu de vânt, dar de o forță interioară lui.

Knock, discipolul Diavolului, se suie cu greu pe un scăunel așezat pe patul celulei ca să poată vedea pe fereastră, printre gratii.

Apa portului, lângă cheu, calmă oglindă, orașul în depărtare.

În colțul din dreapta sus apare încet vârful bompresului, apoi întreaga navă umple cadrul de sus în jos. Vasul fantomă al Nosferatului alunecă pe apa moartă ca pe o nevăzută șină subacvatică.

O fereastră spre altă lume.

Una dintre cele mai intense și apăsătoare imagini din istoria cinematografului. Cum reușește Murnau să încarce acest cadru cu o transcendență imposibil de uitat?

Cu ajutorul muzicii. Nu e vorba de acompaniamentul orchestral care însoțește unele versiuni ale peliculei – eu văd și revăd întotdeauna varianta absolut mută, sunetul nu are ce căuta în *Nosferatu*. Ceea ce face forța imaginii vasului fantomă este structura muzicală a înălțării ei vizuale.

Titlul filmului nu este *Nosferatu*, așa cum e reținut de obicei. Titlul întreg este *Nosferatu, eine Symphonie des Grauens*. O simfonie a groazei. O simfonie.

În cadrele a căror succesiune am descris-o apar două fluide în mișcare: apa și aerul. Ele alternează și se repetă ca notele în compunerea unei linii melodice. Contează și durata fiecărui cadru, tot ca în muzică: Murnau a turnat *Nosferatu, o simfonie a groazei* folosind tot timpul un metronom pentru a măsura lungimea secvențelor și cadrelor la secundă.

Aidoma unui pian și unei viori, marea și vântul pregătesc contrapunctic nepământeianul acord de orgă al pătrunderii navei în fluidul încremenit, în apa stătută, simbol al bolii și morții.

Și o altă rezonanță magnifică – mâinile lui Ellen, pe terasă, transfigurată, întinse spre colțul dreapta sus al cadrului primesc ciocul sumbru al navei, al Păsării Morții, care se ivește chiar de acolo.

Alături de moarte, chiar și mută, muzica e pentru Murnau o cale către dincolo și sus.

interceptare 29-12

— Da. Nici știința, nici religia, nici arta nu pot răspunde la întrebările fundamentale: ce suntem? Suntem? De ce suntem? De ce așa și nu altfel? Ce este-această lume, Otilia, să-mi spui...

Și atunci, crede fiecare după cum îi e felul: unii în Dumnezeu, alții în Multivers, alții în Shakespeare. Că așa vor ei.

— Marin Sorescu are o poezie în care Shakespeare e Dumnezeu. Face lumea în 7 zile.

— Da, dar e un Dumnezeu muritor.

— Ei, așa e în poezie. Biblia ne spune că Dumnezeu e nemuritor. Și că o să fim și noi, ăia care merită.

— Bun. Hai să reflectăm puțin la chestiune.

— Înainte să te pornești tu, spun și eu ceva...

— Spune, Asulică.

— Eu, când eram mic, credeam că dacă oamenii sunt ținuți în picioare, să nu cadă, nu mor. Singurii morți pe care-i văzusem erau inși împușcați în filme, care se prăbușeau frumos. Și, în capul meu, moartea însemna să ajungi la pământ. Nu cazi, rămâi viu. Când credința asta mi-a fost spulberată, mi-am zis că e destul să rămână omul cu ochii deschiși ca să nu moară.

— Da. Poate că înainte să învețe alfabetul, copiii ar trebui duși din clasa întâi la morgă. Și apoi, într-o noapte cu stele, pe câmp. Poate că așa ar înțelege să-și trăiască viața altfel.

Carevasăzică, ai murit, ai putrezit, în caz că n-ai fost ars. Nu mai ai corp, nu mai ai organe de simț, creier nexam. Și totuși, pe lumea cealaltă, o să ai viață veșnică.

...Auzi, știi ce mă gândesc, poate că lui Stephen Hawking i-o fi fost mai ușor când a murit, era obișnuit cu lumea cealaltă, că el nu mai avea corp de mult...

— Probabil. Dar atunci, putem să ne gândim și la cei care își petrec o bună parte din viață citind cărți. Când citești o carte, trăiești fără ajutorul simțurilor, fără corp, doar cu ochii. Dar și văzul e redus la șiruri monotone și paralele de litere, când cartea nu e cu poze. Și ei sunt mai pregătiți pentru moarte, mai ales că a citi înseamnă a sta de vorbă cu morții și cu necunoscuții...

Atenție, viața veșnică e și pentru păcătoșii cei mai negri, nu numai pentru cei buni și virtuoși – doar că unii și-o petrec în rai, ceilalți în iad. Creștinismul nu acceptă dispariția pur și simplu, des-ființarea individului uman, neantul. Și comunismul o refuză. Când murea un tovarăș cu munci de răspundere, anunțul oficial nu folosea niciodată verbul a muri. Nici măcar a deceda. Se spunea „a încetat din viață”. Un verb slab, a înceta, combinat cu contrariul morții, viața. Viața asta. Se inducea astfel ideea că tovarășul s-a dus „dincolo” cu alte însărcinări, stabilite de Partid.

Marii poeți, în schimb, simt neființa: „Va geme de paterni, Al mării aspru cânt, Ci eu voi fi pământ, în singurătate-mi”. Dacă cei care țin morțiș la ideea că Eminescu credea în Dumnezeu biblic mai pot găsi câte un vers de care să se agațe, când e vorba de viața de după moarte, nicio șansă, poetul e implacabil: „Când sorii se sting și când stelele pică, îmi vine a crede că toate-s nimică. [...] Ș-atunci de-a fi astfel... atunci în vecie, Suflarea ta caldă ea n-o să învie, Atunci graiu-ți dulce în veci este mut... Atunci acest înger n-a fost decât lut. [...] De e sens într-asta, e-ntors și ateu, Pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu”.

Sau, dacă vrei, cum zicea marele poet cașghir: „Lacrimă-n ploaie. Lumânare-n soare. Fulg în ninsoare”.

Să revenim. Presupunem că viața, lumea de apoi, este. Bun, dar cum este? Înțelegem că sufletul nu moare. Dar ce face, trăiește? Vede, pipăie, miroase, aude, gustă fără corp? Gândește, fără creier? Își amintește? Îmbătrânește? Mai poate fi trist sau vesel? Mai poate iubi pe cineva?

(urlet de maimuță)

Și întrebarea cea mai pârdașnică: i se mai întâmplă ceva? Viața înseamnă mișcare, evoluție, schimbare, întâmplare. Înseamnă noroc și ghinion, soartă și destin. Destinul meu a fost mâncat de soartă, a zis bișnițarul superfumător Dan Iosif, revoluționar autentic în '89, pe baricada de la Inter, mort senator, de cancer la plămâni. Pe lumea cealaltă o fi invers, destinul – același pentru toate sufletele fericiților, veșnica fericire, același pentru sufletele păcătoșilor, chinul veșnic – elimină orice strop de soartă?

— Adică, zici că nu poate exista viață după moarte?

— Nu pot să contrazic ipoteza că sufletul (care nu știm ce este, nu s-a descoperit în om nici urmă din el) ar fi nemuritor. La fel de bine se poate spune că este nemuritor ceva numit fuflet. Nu poți nici să înfirmi, nici să confirmi o astfel de propoziție, nu e decidabilă. Cum nici despre Dumnezeu nu se poate spune că este, sau nu este, câtă vreme nu avem o definiție ontologică a lui.

— Da, înțeleg. Totuși... dacă mă gândesc la mine, nu la om, nu la toți oamenii, că nu-i cunosc, nu știu ce simt ei, ce gândesc, și caut să văd dacă am ceva cam ca sufletul... Ceva nelegat de instincte, de dorințe, de nevoile corpului, de inteligență sau prostie, de ceilalți oameni... cel mai des revine în mine un sentiment al unei zile reci, de noiembrie târziu. Sau, poate, mai corect, o stare.

L-am văzut când am ajuns acasă, pe la 5 după-amiază. Un mât mic, dungat, cu ochii deschiși. Zăcea culcat pe o parte; lăbuțele din față și le adunase la piept, cele din spate erau strânse cu coada între ele. Ciudat, pentru că pisicile, când își dau ultima suflare, se întind cât sunt de lungi. Părea întreg, nu lovit de vreuna dintre mașinile care accelerau în neștire pe străduța cu sens unic. Muște nu roiau pe el, era frig.

În fața casei mele, pe trotuar, e un copac înalt cât casa, crescut dintr-un pătrat de pământ lăsat în asfalt. E singurul copac din stradă, ceilalți sunt în curțile oamenilor. În susul și în josul străzii, asfalt, numai asfalt, cenușiu, spart doar de acea fereastră orizontală prin care nu se vede cerul, se vede pământul cu puțină iarbă.

Acolo se dusesse mâtul să moară. Și-a găsit un cimitir de o jumătate de metru pătrat, un mormânt pe pământ. Sau... văzându-l cum se ghemuise... m-a străbătut gândul că n-a vrut să facă mizerie pe stradă cu trupușorul lui, că s-a strâns în el însuși ca să acopere cât mai puțin loc în lumea din care pleca... murise, când nici nu trăise, cuminte, umil, să nu deranjeze...

Când l-am ridicat, ca să-l duc să-l îngrop în grădină, era deja turtit pe partea pe care se culcase, ca o jucărie de perete. N-am plâns. Dar o undă intensă, paralizantă, mi-a inundat ființa, mi-a împăienjenit vederea, mi-a decuplat toate simțurile, și creierul, nelăsând în mine decât o dorință imensă, atotcuprinzătoare, să mă îngrop cu pisicul, să nefiu împreună cu el, miliarde și miliarde de

ani, până când nu vor mai fi nici pământul, nici soarele, nici Calea Laptelui...

Am trăit atunci, trăiesc și în clipa asta, dragă prietene, binele și dulceața neființei și veșniciei. Mai vorbim, acum trebuie să plec.

Redactor: Ramona Lupu
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Gabriela Ghețău

Bun de tipar: mai 2022.
Apărut: 2022 Editura Polirom,
Tiparul executat la GANESHA PUBLISHING HOUSE – București

Pe copertă: © Dotted Yeti/Shutterstock.com

Cărți publicate: *Planetarium* (Albatros, 1987, Premiul Congresului European de SF, Montpellier); *Imperiul oglinzilor strâmbe* (Societatea „Adevărul”, 1993, antologie SF); *Copiii fiarei* (ediția I, DU Style, 1997; ediția a II-a, Polirom, 1998; ediția a III-a, Polirom, 2013); *Vremea Mânzului Sec* (ediția I, Cartea Românească, 1991; ediția a II-a, Polirom, 1998; ediția a III-a, Polirom, 2019); *Țimp mort* (Polirom, 1998); *Omohom. Ficțiuni speculative* (Polirom, 2000); *România abțibild* (Polirom, 2000); *Un cadavru umplut cu ziare* (Polirom, 2001); *Nobelul românesc* (Polirom, 2002); *Sportul minții* (Humanitas, 2004); *Libertatea urii* (Polirom, 2004); *Trigramă Shakespeare. Ficțiuni speculative* (Corint, 2005); *Luxul morții* (Polirom, 2007); *Cuvinte rare* (Polirom, 2009); *Filmul surd în România mută. Politică și propagandă în filmul românesc de ficțiune (1912-1989)* (Polirom, 2011); *Filmar* (Polirom, 2013); *Viața și Opera* (Polirom, 2016).

Tu mă'nspăimânți cu visuri, și'n spaime pui vedenii,
zburdalnicul meu suflet rupându-mi-l de duh
și oasele, de moarte.
Că nu trăiesc cât veacul, să'ndur la nesfârșit;
ci lasă-mă în pace cu viața-mi găunoasă!...
Ce-i omul, că Tu însuși l-ai ridicat în slăvi?
ce-i omul, ca Tu însuși să nu-l scapi din vedere,
să ai un ochi asupră-i din seară până'n ziuă
și'n ceasu-i de odihnă să-l iei la întrebări?
O, până când mă'nvăluie, și până când m'acoperi,
și până când n'am tihnă nici să-mi înghit scuipatul?
Dac'am greșit, ce oare să fac eu? ci spune-mi,
Tu, Cel ce pân'și gândul din om îl sfredelești!...
De ce m'ai pus pe mine să-Ți stau, eu, împotriva,
și sarcină să-Ți fiu?
De ce fărădelegea Tu nu vrei să mi-o uiți
și pentru ce păcatul din mine nu mi-l speli?...
Și-acum, merg în pământ;
curând s-o face ziuă, dar eu nu voi mai fi.

Iov, 7, 14-21

Tu mă'nspăimânți cu visuri, și'n spaime pui vedenii,
zburdalnicul meu suflet rupându-mi-l de duh
și oasele, de moarte.

Că nu trăiesc cât veacul, să'ndur la nesfârșit;
ci lasă-mă în pace cu viața-mi găunoasă!...

Ce-i omul, că Tu Însuți l-ai ridicat în slăvi?
ce-i omul, ca Tu Însuți să nu-l scapi din vedere,
să ai un ochi asupra-i din seară până'n ziuă
și'n ceasu-i de odihnă să-l iei la întrebări?

O, până când mă'nvăluie, și până când m'acoperi,
și până când n'am tihnă nici să-mi înghit scuipatul?

Dac'am greșit, ce oare să fac eu? ci spune-mi,
Tu, Cel ce pân'și gândul din om îl sfredeleşti!...

De ce m'ai pus pe mine să-Ți stau, eu, împotriva,
și sarcină să-Ți fiu?

De ce fărădelegea Tu nu vrei să mi-o uiți
și pentru ce păcatul din mine nu mi-l speli?...

Și-acum, merg în pământ;

curând s-o face ziuă, dar eu nu voi mai fi.

Iov, 7, 14-21

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-8997-2

www.polirom.ro

Carte publicată și în ediție digitală

virtual-project.eu

Table of Contents

[interceptare 11-01](#)

[notă informativă 506. sursa: Plătică](#)

[notă informativă 227. sursa: Colea](#)

[notă informativă 719. sursa: Tanța](#)

[notă informativă 280. sursa: Mielu](#)

[notă informativă 803. sursa: Caloian](#)

[interceptare 11-10](#)

[notă informativă 914. sursa: Corneliu](#)

[notă informativă 812. sursa: Mihaela](#)

[notă informativă 11. sursa: Edvard](#)

[notă informativă 42. sursa: Agache](#)

[notă informativă 81. sursa: Găzaru](#)

[interceptare 12-23](#)

[notă informativă 190. sursa: Marcela](#)

[notă informativă 93. sursa: Geanina](#)

[notă informativă 199. sursa: Africanu](#)

[notă informativă 52. sursa: Malide](#)

[notă informativă 189. sursa: Ureche](#)

[interceptare 01-12](#)

[notă informativă 184. sursa: Veniamin](#)

[notă informativă 5. sursa: Mache](#)

[notă informativă 13. sursa: Pârvu](#)

[notă informativă 319. sursa: Căpitanul](#)

[notă informativă 133. sursa: Lampă](#)

[notă informativă 244. sursa: Calcan](#)

[interceptare 01-26](#)

[notă informativă 511. sursa: Vica](#)

[notă informativă 512. sursa: Vica](#)

[notă informativă 593. sursa: Ramona](#)

[notă informativă 827. sursa: Patrulius](#)

[notă informativă 724. sursa: Stanca](#)

[interceptare 08-27](#)

[notă informativă 911. sursa: Coroamă](#)

[notă informativă 221. sursa: Străinu](#)

[notă informativă 320. sursa: Milanca](#)

[notă informativă 202. sursa: Vișan](#)

[interceptare 09-18](#)

[notă informativă 809. sursa: Clementina](#)

[notă informativă 711. sursa: Stroe](#)

[notă informativă 928. sursa: Stela](#)

interceptare 10-17
notă informativă 67. sursa: Cucu
notă informativă 600. sursa: Finu
notă informativă 7. sursa: Iosif
notă informativă 316. sursa: Sile
interceptare 29-12

Table of Contents

interceptare 11-01	5
notă informativă 506. sursa: Plătică	9
notă informativă 227. sursa: Colea	13
notă informativă 719. sursa: Tanța	16
notă informativă 280. sursa: Mielu	19
notă informativă 803. sursa: Caloian	22
interceptare 11-10	23
notă informativă 914. sursa: Corneliu	29
notă informativă 812. sursa: Mihaela	32
notă informativă 11. sursa: Edvard	34
notă informativă 42. sursa: Agache	36
notă informativă 81. sursa: Găzaru	40
interceptare 12-23	44
notă informativă 190. sursa: Marcela	53
notă informativă 93. sursa: Geanina	56
notă informativă 199. sursa: Africanu	60
notă informativă 52. sursa: Malide	64
notă informativă 189. sursa: Ureche	65
interceptare 01-12	68
notă informativă 184. sursa: Veniamin	72
notă informativă 5. sursa: Mache	75
notă informativă 13. sursa: Pârvu	76
notă informativă 319. sursa: Căpitanul	78
notă informativă 133. sursa: Lampă	82
notă informativă 244. sursa: Calcan	85
interceptare 01-26	87
notă informativă 511. sursa: Vica	94

notă informativă 512. sursa: Vica	96
notă informativă 593. sursa: Ramona	99
notă informativă 827. sursa: Patrulius	101
notă informativă 724. sursa: Stanca	105
interceptare 08-27	107
notă informativă 911. sursa: Coroamă	113
notă informativă 221. sursa: Străinu	117
notă informativă 320. sursa: Milanca	120
notă informativă 202. sursa: Vișan	122
interceptare 09-18	125
notă informativă 809. sursa: Clementina	130
notă informativă 711. sursa: Stroe	134
notă informativă 928. sursa: Stela	135
interceptare 10-17	137
notă informativă 67. sursa: Cucu	144
notă informativă 600. sursa: Finu	146
notă informativă 7. sursa: Iosif	148
notă informativă 316. sursa: Sile	150
interceptare 29-12	153